

310409 ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

Vol. 3.

చెన్న పట్టణము 1922 వ సం॥ ఫిబ్రవరి 25 వ తేది శనివారము

No. 262

సంపుటము ౮

దుర్గతి నామ సంవత్సరము, శుభమాస బహుళ శుక్ల త్థితి ౧౪.

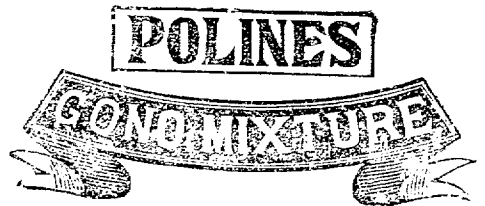
సంచిక ౨౬౨

జిల్లా పరిషత్తులోని అంబేద్కర్ విద్యాలయము, అంబేద్కర్ విద్యాలయము, అంబేద్కర్ విద్యాలయము, అంబేద్కర్ విద్యాలయము.

(8068)

భరలు సరసము
కేటలాగు ఉచితము.

భరలు సరసము
కేటలాగు ఉచితము.

18 సంవత్సరముల నుండి చాలా ప్రసిద్ధి చెందినది.

ఈ ఔషధము గోరూపము మొదలగు అన్ని విధములైన నెయ్యిలములకు గాఢముగా చెప్పబడినది. ఇది ముప్పది రోజుల వరకు ముత్యముల వలె మృదువుగా ఉంటుంది. ఒక ఔషధము తాగుతే దీనిని ఉపయోగము ఉన్నది. 12 గంటల కాలములో వ్యాధిని అణచును. అందులో గోరూపము వ్యాధిని నిర్మూలము చేయును. ఇంతకు మించి వ్రాయబడినది. ఒక సామాన్యము తెప్పించుకొని నేవించినపిదప గోరూపము అనుభవమువలన గుణమును తెలియగలదు. పోస్టుచార్జీతో సహా బుడ్డి 1 కి రూ 3-7-0 రెండింటికీ రూ 6-10-0 మూడింటికీ రూ 9-12-0 మాత్రమే.

[2455] ఈ ఔషధములు యింగ్లీషులో వ్రాయబడి యున్నవి.

D. polines & Co.
Chemists, No. 5 Harimohan Roy Lane
Calcutta

పెన్సిల్లు! మన దేశములో చేసిన పెన్సిల్లు!!

పెన్సిల్లు, సామానులు, పనివేత్తలు సమస్తము మనదేశములోనివే.

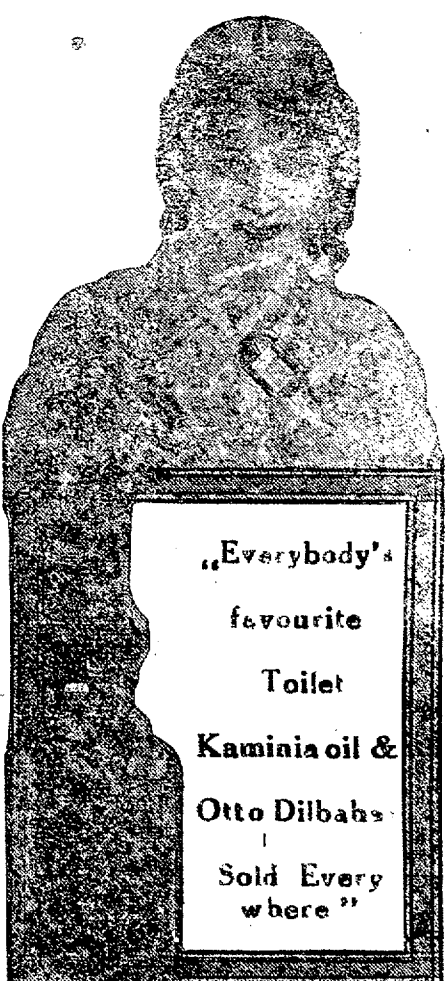
"దేశములోని ప్రజలు బ్రతికి సుఖించవలసిన దేశములో చేసిన వస్తువులు కొనండి"

తృప్తికరమైన అన్నిరకముల పెన్సిల్లు తయారగుచున్నవి.

మా కాపీ పెన్సిల్లు దేనికిని తీసిపోదు.

ఒకరూపాయి పంపిన అన్నిరకములు గల నమూనాకట్ట పంపబడును.

వ్యాపారధర్మము వ్రాయండి. మకరాను పెన్సిల్లు ప్యాకెట్, వామరమపేట పోస్టు, మదరాసు.

వెంట్రుకలే ఆందోళన.

రాతిపోకుండా, జాగ్రత్త!

వెంట్రుకలు దుష్టాంతో ఉండి రాకముననే కష్టపడుదు
ఉడికచుట్ట మొదలుకెట్టియెడల వెంట్రుకలు పాడైపోవును.
అంతవరకు రానియకద్దు.

కామినీయా నూనెను
వాడుట మొదలు వెంట్రుకలు.
ఇది రిజెప్టరు చేయబడినది.
వెంట్రుకలు కెట్టి రోగ మున్నను, కోరో మాంద్య మున్నను,
యిది నివృత్తము.

వెంట్రుకలు చిట్టచు గాని, గడగడ గాని యుండదు.
మీ వెంట్రుకలు వరల యెప్పటికీ మెత్తదనమును గల్గి పట్టు
నలె నుండి మెరయుచుండును.

ఈ రోజుననే దీనిని పరీక్షించి చూడము.
వెంట్రుకలు యెట్లు వృద్ధి యగునో కనిపెట్టుకు.

కామినీయా తీనూనె నిన్ను సర్వోత్కృష్టమునిగ జేయును.
కల బుడ్డి 1.కి ఒక రూపాయి. వి. కె. చార్జీలు ప్రత్యేకము.
అన్ని చోట్లాను ఈ క్రింద తెలుపబడిన ప్రకారము
విక్రయించబడుచున్నది.

మీకు నువ్వును ద్రవ్యము, లేక అల్పము కావలసినప్పుడు
"టోటో డిల్ బహారు" కు వ్రాయుము.

ఇది రిజెప్టరు చేయబడినది. ఆత్మదృక్పథమైన గుణముగలది.

1/2 బోన్సు బుడ్డి 1-కి ధర రూ 2-0-0
1 బ్రాసు " " 0-12-0
1/2 బ్రాసు " " 0-8-0

కొన్ని చుక్కలు చేతి రుమాలయందు చల్లిన మిక్కిలి
మనోహరమైన వాసన చుట్టుప్రక్కలకు వ్యాపించును.

ఇది వందల లక్షలకు రెండరింగునను, నరకు లక్షలకు
వారిదధను గూడ దొరకును, లేకున్న,
సోలు యే వెంట్రుకలు:—

అంగ్లో-యిండియన్ డ్రగ్స్ యండ్
కెమికల్స్ సంపెనీ,
115 జమ్నామనీద, బొంబాయి
(126)

నవరకము (1842)

బంగారు, వెండి, రత్నము
ల నగలును, యితరవస్తువులును,
వాణిజ్యవిషయములకు కొనివెక్కుమయ్యవలెను
ఉమ్మడి - వాణిజ్యశైలి
గురుసామి శైలి కంపెనీ,
25, వైనాబజార్ రోడ్, మదరాస్

ఈ వాణిజ్యముగాను భూమిలోను పరిమిత భరలకు
తయారుచేసి విక్రయించుట వలెను. తయారు
చేసినవారిని అతి క్షమాము అర్హుల చేరుకు తయారుచేసి
యివ్వబడును. ఒక సారి ఉత్తరము యిచ్చి నగలు తయారు
చేసికొని వాణిజ్యము మానవలెను తెలిసికొనవచ్చును.

ఆరోగ్యమార్గము

శ్రీ గాంధీమహాత్మ ప్రణీతము

గ్రంథములో ఒక్క పక్షి ఆయనను చుట్టక శ్రీ శ్రీని
వాసుని కృపల తెలిసింపబడినది. అప్పు శ్రీ శ్రీ ఆయనది. స
బ్రహ్మతీ సత్యాగ్రహ శ్రమములో ప్రత్యేకముగ తీయబడిన,
కాపీసభారి యగు శ్రీ గాంధీమహాత్ముని ఛాయాపటము ఇందు
చేర్చబడినది. బైండింగులో నున్నది. ఇదికామి రిజెప్టరు చేయ
బడిన అర్హుల పంపినవారికి యీ సెల 15 వ తేదీనుండి పుస్తక
ములు వి. పి. గ. పంపబడును. ఎవ్వరికైనా ఆకర్షణ లేనియెడల
ఆ శేడిలోపుక తెలుపవలెను. ఆఫీసరును ప్రచారముకొనుటకు
కౌమరీవారణ కార్యసహాయమును ఉద్దేశించబడిన ద గా
చేత స్వల్పపుటలకు యివ్వబడుచున్నది గాని వి. పి. ల
రించి దండుగ కలుగజేయకుండకలె స ర్వులుగా
ఈ ఆచరణ 2000 ప్రతులకు
యున్నవి. గనుక యింకను గ్రంథము
విగున చిరునామాకు వెంటనే వ్రా
గూడూరి ర
(8221-ఎ) నేవక

పంటలు కంపెనీవారి ప్రత్యేకపు బొంబాయిలు

ఈ క్రింద తెలుపబడిన బొంబాయిలు శరీరకాస్త్రమునకును, రోగ చికిత్సకును సంబంధించినవి మా వైద్యులచే రసాయన కాస్త్రములచే కాస్త్రపరిశోధనాసారము ధృవపరచబడినవి.

మా బొంబాయిల రాయరుజేయు కాలలో వలగాని సామగ్రి యంతయుగలదు. ఇది యిండియాలో నెల్ల చాల పెద్దది. ప్రస్తుతము కావలసిన వస్తు సామగ్రి యంతయుగలదు. అచట మూలికలు వృక్షకాస్త్రప్రకారము, రసాయన కాస్త్రప్రకారము, భూ తత్వముగలదే గూడ పోషకముగలదు. అచట బి. పి. స్టాండ్డు ప్రకారము రసాయనములు మూలికలు తయారగును. కావున యీ బొంబాయిలు పారిశుధ్యతయున్న, నమ్మకమున్న యేమాత్రమును అనుమానింప నక్కరలేదు.

డాక్టరు యొక్క నన్ను సీరపు

సీరపు ఫెర్రీ సాస్పాటిన్ కాంపౌండ్ స్క్వినెను యెట్ ప్రీక్సియా ఈ సీరపు డాక్టరు యొక్క పద్ధతి ననుసరించి విరచనపొన్నటులు, క్వేసా, స్క్వియా యొక్క యుజేసి దివ్యముగ తయారు చేయబడినది.

ఈ బొంబాయిలు అతి ఉష్ణ ప్రదేశములలో గాని యిండియాలో నుండుటవలన గలుగు దుర్బలత్వమును పోగొట్టుటకును, మానసిక దేశహతాధిగాని దుర్బలత్వమునుగాని పోగొట్టుటకును ప్రపంచ మంతటను ప్రధికృత దివ్యబొంబాయి.

వెల పెద్ద బుడ్డి రు 2-8-0 మీడియం బైజు బుడ్డి రు 1-4-0. చిన్న బుడ్డి 12 అణాలు.

కెమిస్ట్రీ వుడ్డు

ఇది విరక, తైము, పొటాషు, సోడా ఫాస్ఫేటుల సీరపు

గుర్తముగలదు. అకుగున సత్తుయేమియు నుండదు. ఫిలడెల్ఫియా యెడ్వర్డు పారిశుగారు చెప్పిన పాశ్చాత్య ప్రకారము తయారుకాబడినది.

ఇది పిల్లలకు అత్యంతోపకారకమైనది. ఇది బలమునిచ్చు మంచియౌషధము. రుచిచానుండును. మంచిరక్త వృద్ధిగానించి నరములకు పుష్టినిచ్చును.

పెద్ద బైజు బుడ్డి రు 1-12-0, మీడియం రు 1-0-0, చిన్న బైజు 10 అణాలు.

పంటలు కంపెనీవారి సరుకులకు మా మందులను వివరించుచున్నాము. -

N. POWELL & Co. Manufacturing Chemists, Bombay

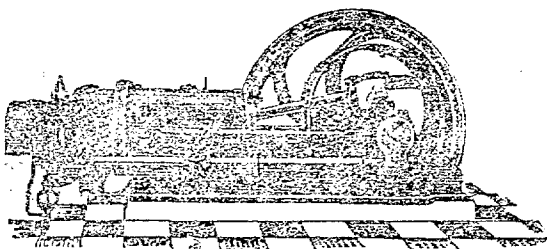
రబ్బర్ క్రా డాయిలు ఇంజనులు

(8881)

20, 26, 60

గు ర ను ల

వ మ గ లు

స్టా కు లో సిద్ధము గ నున్న వి. డరలు సరసము

మావద మిలు సామానులు యావత్తు గూడ దొరకును.

ఇంయండిన్ కామర్సు అండు ఇండ స్ట్రీసు కంపెనీ.

టెలిగ్రాములు "Lucky" 40 బ్రాడ్వే, మదరాసు.

అది ప్రేమయా లేక కృతజ్ఞతయా? పాఠకా! నిర్ధారణ చేయుము

భర్త: "ప్రేమసి నీవు కోరినది, యిదిగో"
భార్య: "ప్రియా, విజముగానా! నేను నమ్మజాలను! మీరు విన్ననే గాజులు చేయుచెడ నని చెప్పియుంటిని. అప్పుడే నేడేపచ్చెనా? ఎంత అందముగా నున్నది! ప్రియా, వందనములు.
భర్త: "వస్తు, వస్తు. నాకేల వందనములు? అందర కును మిక్కిలి సమృద్ధముగ మాట ప్రకారము నగలను తయారు చేసి యిచ్చు నట్టి ఉమ్మడి రానుయ్య శైలి గురుస్వామి శైలి అందు కంపెనీవారిని అభినందించుము.

ర్యా గా ర్త ము
62 నంబూద్రపునాయక్ వీధి,
బాంబాయి - మదరాసు.

నగలకు మత్తొచ్చుచేయబడును. ఉత్తరము వ్రాసిన క్యాటలాగు ఇనాముగా పంపబడును.

ఉమ్మడి రానుయ్య శైలి గురుస్వామి శైలి అందుకో, నగలవర్తకులు.

మదరాసు 25 వై నాబాళారు రోడ్డునందున మా ప్రదర్శనాలయమునకు విచ్చేయుడు.

ఓరియంటల్

ల్ గవర్న

మెంటు నెక్యూరిటీ

లైఫ్ అన్యూరన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్

1874 సం॥ స్థాపితము.

హెడ్ క్వార్టర్స్, బాంబాయి

మా సేవయ్య: ఆర్. పాల్ గవర్న

ఫస్టును యొ 5,43,00,00 వైగానే యున్నది

1920-వ సంవత్సరము నందు

వరదంజనీ 9, 3,888-0-11

ఇక్వలైజర్ యున్న అమా

రెన్యుల మొత్తము 15,44,24,596-11-3

మొదటటికంటె ఇక్వలైజర్ సాలిసి

దార్తుకు బాస్టిగా చెల్లించిన

మొత్తము 6,60,00,000

ఈ కంపెనీ తరపున పనిచేయుటకు ఏజంట్లు కావలయును. వారు అనుభవ శాలురుగ నుండ వలయును. భరవాత్తు చెల్లించవలయును.

ధరఖాస్తు ఫారములకు యీ క్రింది విలాక మునకు వ్రాయుడు. 872

Apply to:-

F. E. Vaid Esq, Branch Secretary
Oriental Assurance Building,

401, 403, 405, 407, 409, 411, 413, 415, 417, 419, 421, 423, 425, 427, 429, 431, 433, 435, 437, 439, 441, 443, 445, 447, 449, 451, 453, 455, 457, 459, 461, 463, 465, 467, 469, 471, 473, 475, 477, 479, 481, 483, 485, 487, 489, 491, 493, 495, 497, 499, 501, 503, 505, 507, 509, 511, 513, 515, 517, 519, 521, 523, 525, 527, 529, 531, 533, 535, 537, 539, 541, 543, 545, 547, 549, 551, 553, 555, 557, 559, 561, 563, 565, 567, 569, 571, 573, 575, 577, 579, 581, 583, 585, 587, 589, 591, 593, 595, 597, 599, 601, 603, 605, 607, 609, 611, 613, 615, 617, 619, 621, 623, 625, 627, 629, 631, 633, 635, 637, 639, 641, 643, 645, 647, 649, 651, 653, 655, 657, 659, 661, 663, 665, 667, 669, 671, 673, 675, 677, 679, 681, 683, 685, 687, 689, 691, 693, 695, 697, 699, 701, 703, 705, 707, 709, 711, 713, 715, 717, 719, 721, 723, 725, 727, 729, 731, 733, 735, 737, 739, 741, 743, 745, 747, 749, 751, 753, 755, 757, 759, 761, 763, 765, 767, 769, 771, 773, 775, 777, 779, 781, 783, 785, 787, 789, 791, 793, 795, 797, 799, 801, 803, 805, 807, 809, 811, 813, 815, 817, 819, 821, 823, 825, 827, 829, 831, 833, 835, 837, 839, 841, 843, 845, 847, 849, 851, 853, 855, 857, 859, 861, 863, 865, 867, 869, 871, 873, 875, 877, 879, 881, 883, 885, 887, 889, 891, 893, 895, 897, 899, 901, 903, 905, 907, 909, 911, 913, 915, 917, 919, 921, 923, 925, 927, 929, 931, 933, 935, 937, 939, 941, 943, 945, 947, 949, 951, 953, 955, 957, 959, 961, 963, 965, 967, 969, 971, 973, 975, 977, 979, 981, 983, 985, 987, 989, 991, 993, 995, 997, 999

హెచ్చరిక

ఆతంకనిగ్రహమాత్రము

కాలానకు ఆట్లు పెద్దలకు 2క విన్నవము: - ఈ మాత్రలు బాగురు అనుభవించు కీడులకు అతి ఉపయోగకరము. మొదడు వృద్ధి పొందును.

వెల బట్టి 1 కి 1 రూపాయ మాత్రమే.

మా బొంబాయిల వివరము గూడ విలాక దయచేసి

వైద్యకాస్త్ర

మణిశంకర్ గోవిందజీ,

ఆశానిగ్రహ బొంబాయిలము,

(219)

26, బ్రాడ్వే, మదరాసు

అపాయములు

ప్రతిదినము, ప్రతిచోటను కలుగుచుండును.

రక్తము కాదుట, ఎముక విరుగుట, బెణుకులు, మూర్ఛ, క్వాసావరోధము, నీళ్ళలోపడుట, కాలిన గాయములు, నలుకులు, గాయములు మున్నగునవి ఎచ్చటనో యొక్కచోట కప్పుక ప్రతిదినము కలుగుచుండును.

సరియైన సహాయము లేకపోవుటచే తలుచుగా మరణములు, శాశ్వతమైన దుర్బలత, స్థిరమైన మరూపములు కలుగుచుండును. గనుక బాలురు, బాలికలు, పురుషులు, స్త్రీలు, ప్రతియొక్కరును చదువుకొని ప్రభువు చికిత్సను చేయటకు తెలుసుకొనుట మంచిది.

డాక్టరు యు. రామారావుగారిచే వ్రాయబడిన అపాయములకు ప్రథమ చికిత్స అను గ్రంథము అపాయములు గలిగినప్పుడు డాక్టరు వచ్చునంతదనుక చేయవలసిన ప్రథమ చికిత్సలను తెలుపును. అది బహు సులభ శైలిలో వ్రాయబడియున్నది. విస్తారమైన ఉదాహరణములతో అచ్చు వేయబడియున్నది.

అంగ్ల, తెనుగు భాషలలో ఈ పుస్తకము దొరకును. ధర 1 కి రు. 0-12-0 ఇప్పటికివేసేటేలు కాపీలు అమ్మకమైనవి.

Sri Krishnan Bros,

Chemists & Opticians

Post Box No 166 Madras

3361

మా ఆంధ్ర మిత్రులకు

మా గొప్ప ఫిబ్రవరి అమ్మకము జరుగుచున్నది. చాల గొప్ప లాభము లుండును; జేబుగడియారము, పెద్దగడియారములు, ఆభరణములు, సాగపైన సామానులు, స్టేషనరీ మొదలగు వాటియందును మిక్కిలి లాభకరమైనట్టి, ఉపయోగమైనట్టియు బేరము లుండును.

ఈ సంవత్సరము ప్రత్యేకముగా కొనువారలకు నిజమైన గొప్పలాభము లుండునట్లు ఏర్పాటుచేసి, విక్రయించుచున్నాము.

మా మోటారుకారులు, మోటారుబైసిక్కులు, బైసిక్కులు, వాటి పరికరములు మున్నగునవి ప్రత్యేకపు ధరలు వొప్పున డెలివరీ చేయబడును.

84 పుటలుగల అమ్మకము జాపితా సిద్ధముగానున్నది. ఇనాముగా పంపెదము. వీటిలో మీకు ఏదైనను కావలసిన తక్షణమే ఒకకార్డు ఈక్రింది విలాసమునకు వ్రాయుటయే మీరు చేయవలసిన పని.

అడినన్ అండు కంపెని లిమిటెడ్,

మాంటు రోడ్ - మదరాసు.

[బాంబీలు:—బెంగుళూరు - ఉదకమండలము.

ఓ.బి.హెచ్.సి.ని

2885

మీరు బహుశాపోయి వచ్చినట్లుచాలా చాలా ఒకటికే ముందు నుంచును నానెవరు వెండ్లిండ్లు లింకులు యములలో నెనను. ఈ ఆర్డరును యువయోగించిన మంచి కోరికాపుష్పముల వాసనను యిచ్చి మనసును సంతోషమునకు కంటి నిచ్చును.

కోవినియా లైలము

జేసనికాలములో ఉపయోగించుచు గచ్చిన నేత్రములకు చురుకైన సౌందర్యమును యిచ్చును. అనేక స్త్రీలు ఉపయోగించుచున్నారు. ప్రపంచమున ఈ రెండును ప్రతిభటుంబులలోను ఆవశ్యము. ఎల్లచోట్లను విక్రయించబడును.

ఓ.బి.హెచ్.సి.ని ధర బుడ్డి 1-కి రూ. 2, 1, 0-12-0, 0 8-

కోవినియా లైలముధర బుడ్డి 1-కి రూ. 1-0-0

Shyam & Co, 6, Hander st, Madras. మియాం కంపెని, రిబందరు వీధి మదరాసు

(3081) "కత్తికట్టలు"

కత్తికట్టి కత్తి కట్టలు పొందు గలవి. సాగనైనవి. 1-కి రూ. 4-0-0.

కట్టలు కొనుటాకి 1టి ఉత్తము. పోస్టేజీభరణువేరే.

కలయ వారు ఆర్డరుతో ఒకరూపాయి

అదాన్సు సంపాదించి. మొదటి పేర్కొన్న అంతు కో

కట్టలు అండ్ లాక్ మేకర్స్ etc.

సెల్లూలూస్, (గోవాకరిజ్లా)

కత్తికట్టి కట్టలు: ఇంట్లో ఉన్న పద్ధతులను

బ్రహ్మశ్రీ, ఆయుర్వేదరత్న, పండిత, యన్. వి. శ్రీరామాచార్యులు, Ph. D. &c.

గారిచే కాస్త్రాక్రముగ తయారుచేయబడి ద్రావిడాయుర్వేద పండిత సమీక్షమునను, వస్తుప్రదర్శనస్థానమునను, క్లాఫూసాత్రముగ మొదటితరగతిలో యోగ్యతాపత్రము పొందిన

స్థి ద క ల్ప మ క ర ధ్వ జ ము

వైద్యప్రపంచమునకు ఆశ్చర్యజనకముగ కనిపెట్టి తయారుచేయబడినది.

సవీనములైనవిగాని, పురాతనములైనవిగాని, సర్వవిధములైన వ్యాధులకు నుపయోగింపదగినది.

[ప్రాచీన ఋష్యులుచే చెప్పబడిన అనమానమైన ఈ ఔషధము ఆయుర్వేదశాస్త్రములచే చక్కగ పరిశీలించబడి మెప్పుకడసినది. ఆ సారాంగముచే సాక్ష్యహీను లగు సకల జన సామాన్యమునకు జీవనోపధ మని చెప్పటకు నేలూటి యాత్రేపణయు నుండదు.

ఈ ఔషధములన సంపూర్ణముగ నివర్తియగు వ్యాధుల వివరము:—సర్వములకు సత్తువలేకపోవుట, పొడ మొదలగు చర్మవ్యాధులు, ఉత్సాహములేకుండుట, జ్ఞాపకశక్తి తగ్గుట, ఆకలి మందగించుట, పాండురోగము వాపు, కీళ్లపట్టు, కీళ్లనొప్పులు, పక్షవాతము, అతిమాత్రము మొదలగు మూత్రవ్యాధులు, మూలవ్యాధి, కాసశ్వాసము, అమృషిత్వము లోనగు అజీర్ణవ్యాధులును, ప్రమేహము (అంటువ్యాధులు) కొరకు మొదలగు దుష్ప్రక్రియబంధమైన అన్ని విధములైన చర్మవ్యాధులను, స్త్రీలకు కలుగు న్యూనాధిక ఋతురక్తస్రావ ములను, ఋతుకాలమున కలుగు శూలలను పోగొట్టును.

ఇంతేకాదు:—సకలవిధవ్యాధులను పోగొట్టి జీవామునకు తేజస్సును, బలమునిచ్చి ఆరోగ్యమును కలుగజేయగలిగిన ఔషధములలో నిది సుంజీ. ని.

బాల్యమున దురభ్యాసముచే లభ్యమగు శుక్లస్వప్నము మొదలగుగాగల పురుషత్వమునకు లోపములను కలుగజేయు వ్యాధులను తుదముట్ట పోగొట్టుమందు ఇది ఒక్కటియే యని నొక్క చెప్పదగియున్నది. జీవామున చెమటను పోగొట్టి, శుద్ధమైన రక్తమును కలుగజేసి శరీరదార్ధ్యమును, ఆయుర్వృద్ధిని ఇచ్చునట్టి ఈ యాషధము దివ్యౌషధము ఇది సుకరధ్వజముగమున చేర్చబడు వస్తువులకి గాక నింకను విలువ గల ముత్యములు, స్వర్ణము, లోహములును, అనేకమూలికావిశేషములును చేర్చి చేయబడినది.

ఈ ఔషధమును, కాల దేశ భేదములకు ననునింపక, పథ్యనియమము లేక స్త్రీపురుషు తనరైనను రసాయనము (Tonic) గ నుపయోగించదగును. మందును పుచ్చుకొను ప్రకారమును, పథ్యము వివరములను మందువెంట ప్రత్యేకముగ పంపబడును.

ఒక మాసములోనే సంపూర్ణగుణమున కలుగజేయు, (60) అరువదిమాత్రలు గల యొకబుడ్డి వెల రు. 10-0-0 లు మాత్రమే. తపాలాఖర్చులు ప్రత్యేకము. [2775]

విలాసము:—ఎన్. వి. శ్రీరామాచార్యు, శ్రీ నేజింగు డై-క్టరు, మదరాసు ఆయుర్వేద ఔషధశాల, లిమిటెడ్. తపాలా వెట్టె నెం 151 రు, తంజినిలాసము కల్పమ్, మదరాసు.

హనుమాన్ బోరక్కు సబ్బు చర్మవ్యాధులను అత్యశ్చర్యకరముగా కుదుర్చును. ఎన్. రంగనాథంశెట్టి అండు బ్రదర్స్, మదరాసు

ప్రకటన

‘ది గుంటూరు కాటన్ జాబ్ అండ్ షేపరు ఫిల్టర్ కంపెనీ లిమిటెడ్’ కంపెనీలో మీ పేరు ని క్రింద ప్రదహించిన statement ప్రకారము కంపెనీ నీకి బాకీయున్నది. సదరు బాకీని 15 నవంబర్ గా, గుంటూరు Head office వారికి చెల్లించి రకీదు పుచ్చుకోవలెను. ఆ ప్రకారము సదరు క్రింద ప్రదహ రించిన పేరుదాల్చు సదరు బాకీ యావత్తు చెల్లిం చనిచేయక, సదరు కంపెనీలో మీకు (క్రింద ప్రద హరించినవారికి) హక్కు పున్నట్లు తెలియజేసే పే ర్లను forfeit చేసి వానిని తిరిగి sale చేయుటగాని లేక మరేయేయితనివిధముగా వై నను dispose of చేయబడవచ్చును, యీ క్రింద statement దాఖలా వారికి యిందుమూలముగా తెలియజేయడ మైనది.

వాడ రేపురెడ్డిపంతులు ఉరపు పేర రాజు గంగల కుర్రు అమలాపురం తాలూకా 1 పేరు 314-8-2 బుద్ధిరాజు సుందర శివరావు, కాశీ విశ్వనాథ రావు మయినరు, గార్డయక్ మామూరి వెంకట భీమారావు కాకినాడ 30 పేరు రుపు 19 8-4-9 గొల్లపూడి వెంకట సుబ్బారావు గుంటూరు

2 పేరు రుపు 457-13-7 పులుగుర్తి మూర్తిరాజుకుమార్లు గోపాలకృష్ణ య్య దీర్ఘాసి 1 పేరు రుపు 242-14-10

దేవిరాజు లక్ష్మీనరసింహారావు గోవులవలస 1 పేరు రుపు 242-2-6 నూకలసంగయ్య, రంగయ్య డోక్ 1 పేరు రుపు 249-12-3

అప్పారెడ్డి సాహెబు నర్సాపురం 1, 249-4-10 పాలమర్తి సన్యాసయ్య Son of Kondappa లక్ష్మవరపుకోట 1 పేరు రుపు 137-11-2

సోన్నూరి సూర్యనారాయణ కుమార్లు ఆది నారాయణ నరసన్నపేట 1 పేరు రుపు 185-5-5 తిక్క శెట్టి వీరాస్వామినాయుడు కొమార్లు

వెంకట నరసింహం మద్దిపట్ల బండరు తా. 1 పేరు రుపు 251-12-0 కర్నాటకపు వెదస్వామి మాడుగుల 1 పేరు రుపు 188-10-0

జోస్యుల అప్పన్న సత్యవరం అగ్రహారం 1 పేరు రుపు 188-14-4 సోన్నూరి వెంకట నరసింహా నరసన్నపేట 2 పేరు రుపు 390-0-8

పీతాలి భామప్ప ,, 1 పేరు రుపు 104-9-10 L. H. Dane Esqr. Shaw Wallace. Co. Madras. 1 పేరు రుపు 279-1-5

కంచర్ల పుల్లయ్యగారు జగ్గయ్యకొమారు తుని 1 పేరు రుపు 187-0-0 చాటకొండ యర్రబాలయ్య డోక్ 1 పేరు రుపు 307-9-8

గుండు శేషానతారంజనుకు 1 పేరు 247-8-8 శెట్టి వెంకయ్య యెలితిపాడు 1 పేరు 341-9-11

బాధం భోజలింగస్వామి Son of వెంకటేశ్వర్లు విశాఖపట్నం 1 పేరు రుపు 225-0-1 సామ్రాట్ నీలకంఠం మొదలియూరు నరసా పురం 1 పేరు రుపు 354-14-10

పాదర్తి కొటయ్యకుమార్లు రాఘవయ్య, సుబ్బ య్య, రామయ్య, గుంటూరు 2 పేరు రుపు 437-7-6

Telore I. Kesaveudu Naidu Tada [Nellore Dt] ఖజ్జం ఆదెయ్య గుంటూరు 3 పేరు 740-11-6

రఘుపాత్రుని వెంకటరత్నం. నవపాడ

1 పేరు రుపు 249-5-10

గేదెల నరసింహస్వామినాయుడు do 252-11-2

కొనగల్గ వెంకటప్పయ్య గుంటూరు

10 పేరు రుపు 2342-3-9

నూలి వీరన్న కుమార్లు రత్నం పెనుగొండ

1 పేరు రుపు 247-10-7

2 పేరు రుపు 443-2-4

గ్రంథివీరాజు పెద్దాపురం 1 పేరు 212-2-9

కటకం వెంకటరత్నం 1 పేరు రుపు 248-2-8

దాసరి పాపయ్య, son of వీరయ్య తుని

1 పేరు రుపు 249-3-6

పాలకుర్తి వేణుగోపాలస్వామి మాడుగుల

1 పేరు రుపు 183-7-5

నంబూరి లక్ష్మీనారాయణ నరసాపురం

1 పేరు రుపు 94-5-3

రెజినాల్డు ఎల్. లాజ రన్. సంతకం ఏజంటు

మదరాసు కార్పొరేషను

నోటీసు

తెండ్రుకావలెను

కార్పొరేషనువారి చాకిరిపనివాండ్ర నిమిత్తమే 1922 వ సంవత్సరము ఏప్రిల్ నెల 10 వ తారీఖు నుండి ప్రారంభమై జూలై నెల 10 వ తారీఖు లో అంత్యముగు క్వార్టరునకు మూట 1-కి మద రాసు నిండుపల్ల 48 చొప్పున 4500 మూటలు ఉప్పిడిబియ్యము సప్లయిచేయుటకు ధరలపట్టిని మార్చినెల 1 వ తేదీని సాయంత్రము 3 గంటల వరకు ఈ క్రింద చేద్రాలు చేయబడినవారి ద్వారా అంగీకరించబడును ప్రతిఒకరును ఒక కవరులో ఉంచిబాగుగా మూసి, కవరుపైన “ఉప్పుకు బియ్య మునకు తెండురు” అని వ్రాసిపంపవలెను. మాదిరిలు తెల్లని పెద్ద సీసాబుడ్లలో వేసి బాగుగా సీలుచేసి పంపుచు, రూపు 500 లు ధరావత్తు కట్టవలెను. ఏ తెండురుదారుని ధరలు అంగీకరించబడునో, అ తడు 1922 వ సంవత్సరము ఏప్రిల్ నెల 10 వ తేదీ మొదలు 1922 వ సంవత్సరము జూలై నెల 10 తేదీ లోపల పశువులశాలల చీఫ్ సూపరిండెం టు గారివలన ఏ యే తారీఖున యెంత ఉప్పుకు బి య్యము కావలెనని కోరబడునో అంత బియ్యము ను ఆయాతారీఖున నిర్ణయకాలమున, సెంట్రల్ గ్రామ్ డిపో అయిన ట్రెవెల్ యెన్ బేసిక్ వద్ద జెలివరీచేయుటకు బద్ధుకాను.

జయమొందిన తెండురుదారుడు వైన చెప్పిన పరత్తుల ప్రకారము తాను నడచుకొనునట్లు తెం డరును అంగీకరించిన 3 దినములలోపల ఒడంబడిక వ్రాసి యివ్వవలెను.

హెల్తు డిజాల్టుమెంటు } సింగర వేలు మొదలియార్
చుడరాసు కార్పొరేషను } 20-2-1922 హెల్తు ఆఫీసరు.

Wonderful Leprosy Cure.

“కుప్పురోగ నివారణి”

ఒక మహాత్మునివల్ల లభించినది. అష్టాదశశతాబ్దములను, యేబారీ సహాయనయిన, పాదలు, మచ్చలు మొదలగు మేహవ్యాధులను రూపుమాపును, పిల్లవృద్ధి కరీరకాంతి కలగజేయును, గుణములేదని యుజ్జాచ చేసిన చోరు 116 లా బహుమానము పథ్యమైతడు. ఒక నెల దినములకంటె సుమారుగా సరిపడు మందు దెబ్బకు రు.0-0-0. రెడ్డి అండ్ కో, ప్రాంతయిటరు యం. సుబ్బారెడ్డి (8888) గోపాలపురం, కొత్తపేటపాస్టు గోదావరి జిల్లా.

మద్రాసు హైకోర్టులో

అర్జినరెబరిజినల్ సివిల్ జూరిస్ డిక్ షన్

సి. ఎస్ నెం 1064/1921

వాదులు:—టి. వి. రాజా అండు కంపెనీ.
ప్రతివాదులు:—పి. ఎస్. ఇ. తిరువేంగడయ్య అండు కంపెనీ.

1921 సం॥ డిశంబరు నెల 15 వ తేదీన జూరి అయిన కోర్టువారి ఉత్తరువు ననుసరించి మద్రాసు, హైకోర్టు అఫీషియల్ రెఫరీ వారిచే 1922 సం॥రం మార్చి నెల మొదటితేదీ బుధవారమునాడు మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు, మద్రాసు, జార్జ్ టౌన్, గిడ్డంగివీధి నెం 96 రు భవనమునందు 100 కేసులు జెల్ జయన్ జనల్ అద్దములు బహిశంగ ఏలమువేసి విక్రయించబడునని యిందువలన అందరికి తెలియ జేయడమైనది. ఏ ను మరత్తులు తెలియగోరువారు మద్రాసు, హైకోర్టు భవనమునందు, నెం 50 రు వకళ్ళ చేబర్పుకు వ్రాసిన బడయగలరు.

కె. కృష్ణస్వామి అయ్యంగారు
వాదుల కలీలు

తెల్లకమ్మలకు పూడి యెర

జోషదమా

చక్కమునైన యందు తెల్లకమ్మలు వైశాలీ కలన 8 దినములలో మాయమై పోవును. ఈయోగము ఒక మహాత్మునిచే శ్రేష్ఠ మైన మూలికలచే తయారు చేయబడినది. మచ్చలు మాసిపోని ఎడల యచ్చిన ధరకంటె రెండింతలు వైకము వాపసియ్యబడును. బుడ్డి 1-కి ధర పి. పి లో సహా రుపు 8 లు. ఉత్తరములు ఆంగ్లభాషలో వ్రాయవలెను (3450) The Aryan Nursery, P O Kamtaul Darbhanga.

యినాం ! యినాం !!

60 సం॥ రముల అనుభవముగల సర్కారు వైద్యాధికారి రావు సాహెబు డాక్టరు దానుగారి

సుఖదీవిత రహస్యపుస్తకము

ఇనాముగా పంపబడును. ఈ దిగువవిలాసము నకు వ్రాయవలెను. (3395)

ఉత్తరములు ఆంగ్లభాషలో వ్రాయవలెను.
The swasthya Sahaya Pharmacy,
30-2 Harrison Road, Calcutta.

మలయ చందనము

గనేరియా లకు పెరిగిగలనునట్టి జాతరము.

కథ్యమైతడు. పీఠికాశీలో ఉనితడు. ఎటువు, లెజువు, కచ్చు, అగ్ర మూడు విధముల పెరిగిగలను మూడు భూటలలో మాన్యును. శ్రీల కుమారు శ్యామలకు కూడ ఇది రాజోధము. (1251) దట్టి 1-8 లు 2-4-0

చందనీ (మలయచందనమున కనుపానము) కొన్ని రు.0-0-0

శ్రీపాద వారి పంచాంగము

చంద్రుని సంవత్సర పంచాంగము ఆయ్యలొ నున్నది. మా పంచాంగముయొక్క ఫుటన అందము తెలిగిచే. కలి 1-కి 0-2-8; నాటకుప్రతులకు రెక్కవ పి.పి. భయము. ఒకటి కావలయువారు 0-4-0 పొమ్మచీట్లు పంపవలెను. 12 ప్రతులకు ఒకప్రతి ఉచితము. త్వరితపథమున కొరకల్లు. [1251] సంధిని పొమ్మచీట్లు, నాటకుప్రతులకు (గోదావరి)

త్వరితపథము! జూలై కరత ము ప్రతులు రెక్కవ!!

జన్మకర్తృత్వము, పుట్టినతేదీ వేర మున్నగునవి ఈయోగంబున ఫలితములను క్యార్తర్ల రీడింగుతో సహా యెన్ని సంవత్సరములైనను జ్యోతిష్కుని సహాయము అక్కరలేకయే తమంతట తాము వ్రాసికొనగలరు. ధనము, సంతానము మున్నగు ద్వారకభావములలో మీమీ జాతకములను మీరే వ్రాసికొన గలరు. ఇది యింటిజ్యోతిష్కుడు. దీనికల రు 2 మాత్రమే. గ్రేట్ యిండియన్ జ్యోతిషాలయము, (8291) ఖరెకోట, విశాఖపట్నంజిల్లా.

దుర్బలినామ సంస్కారం మాట బంగళ, శనివారము

అన్యోక్తులు - మహిషరాజు.

గుంటూరు సుబ్రహ్మణ్యముగారు

చ. కొలనుల నీరుగవాని తనకున్ డుభదీరసరస్వతమును నా కలనులస్వేచ్ఛమేసి యపరాహ్మముదాటెనుదాక దున్ని భూ కలయును వారిబ్రోచుం బ్రభువర్ధుని వైరిభుగ్రహోసియజ్ఞమ ర్వులు గొలువంగఁ బోవుదురు దుర్ధనగార్ధభులన్ మహిష్ఠలిన్ చ. పలుకవు భూరమా పలు కబద్ధమునాదవు పొంగజోవునా గలినిధరించి స్వీయతమకష్టముచే ననుపాధిజీవనం చిలమనుజాళికన్ గలంగనిచ్చినదాతవు నీ వటుండగా నలతిగ దుర్బుసాను సరజాదృతి వంచనబొంది తక్కుటా॥

అంగవిద్యాభ్యాసదురభ్యాసములు

బూరుగుల పూర్ణయ్య శర్మ గారు

- నీ. శూన్యముతోరింగు సోదామ డిండింగు
నీగరెట్టు సోకింగు తెలంగుచొంతు
హోయనతో కవింగు + హోయనతో గోయింగు
గజ్జామల కొట్టింగు + గ్రామమందు
సాపుటవాకింగు + సారామ డిండింగు
తీదాన్న చూయింగు + వీటిసలపు
ద్రామాక టెండింగు + దప్పంత స్పెండింగు
కార్తవ్యుజేరింగు + ఘనతపతయ
గీ. జాట్టుజాట్టులాలోరి + మామింగు స్తీపింగు
అల్లిచే ప్పడింగు + అల్లిచింగు
అమాతా కర్తమాన + కాంగవిద్యార్థుల
దినదినాభివృద్ధి + తెల్లమయ్యె.
నీ. పీడరీప్యాసింగు + చిగువులు జిగిసింగు
మాట లింహ్రావింగు + వాటముగను
కోటులు వేరింగు + నీటులు పేవింగు
కోవిలో రైడింగు గొప్పగాను
కసులకు బ్రయింగు + పీసులు స్టాపింగు
ఋంటిలోన నభింగు + హెత్తుగాను
పార్టీల చీటింగు + కోర్టులో పోయింగు
గడవిద రైడింగు + కమముగాను
గీ. స్త్రీట్టులా రైడింగు విరివిగా + జెలంగుతుంతు
పార్టీకోరినవాని న + ధార్మికులుకు
దెత్తు నియంతింగుతల నుప + పత్తిలేక
వెళ్ళునుటసాజముధుని + పీడయలకు

ఖడ్గతిక్కన

రావు వేంకటరావుగారు

పొరుగుమందును, రాజ్యవిస్తారమును, పాండిత్యము నందును పూర్వపు హిందూజాతీయులు ఇతర దేశములవాటికి దీసి పోవువాని గాను. విదేశీయులుగూడ మనపూర్వుల సాహ సౌకార్యాది విశేషములను దిలకించి యచ్చెరువడికి. సం చారద్వైతముగను హిందూసోనిరి. నేడు పాశ్చాత్యులవై మెగుంటలనిలకించి దిలకుకొందుమంటిమి, బిక్టోక్టా రెన్నియో మహాత్కార్యముల జేసి గతించిరి వాటిన్నటిని జదివినను విని నను నేటిదుస్థితికి అక్రమము రాల్యక తప్పదు. అధర్మము- అన త్యము- పిరికితనము- దొంగతన మనునవి దేశమున పూర్వులు కని జిని యెరుంగరు. తేజభక్తి రాజభక్తి యనిన సర్వస్వమును ధార

వోయుటయేగాక ప్రాణములను తృణప్రాయముగ జూచెడి వారు. వారిచరిత్రలు నే జన్మశ్శయములగుట చాల విచారకరము. ఖడ్గతిక్కన శ్రీ. శ. 1260 వ ప్రాంతములవాడు. ఈ పరాక్రమకాలి మంత్రితాస్మరని మూడవతరయుండును, తిక్కన సోమయాజి పెదతిక్కడియు నగు సిద్ధనామాత్యునిపుత్రు డు నై మనుచున్నదిరాజునకు సేనానాయకుడుగ నున్నటుల చరిత్రమున గాననగును. కాటమరాజునకును, మనుచున్నదిగాజునకును పుల్లరి కైవచ్చినతగవున కొందఱకు నాయకుడై సేనానడిపించి పాకటి యెద్దునున్న పంచలింగాలొండకడ నెదుర్కొని యుద్ధమును గావించెను. ఖడ్గతిక్కన యొక్క నైపుణ్యము క్రమముగ వాతమగు టకు జింతించి “మఱల నైపుణ్యముగూర్చి వచ్చి తలపడియె” నని గజ్జమును వెనకకుద్రప్పి పట్టజాభిముఖుడై వచ్చుచుండ నాతని జూచి జనుల పరిహాసంపదోదగిరి. గృహమున తిక్కడి “యుద్ధమునైనఁబావక యిటులేల పారివచ్చితివో? కడుపుజెప్ప బుట్టితివ”ని నిందించెను. అహ! చూచితిరా? మనపూర్వుల అన మానపాదము. తిక్కడికి పుత్రుడుచచ్చుటయైన యిష్టమయ్యెను గాని పగతురకు వెచ్చిచ్చి వచ్చుట సహనమయ్యెనే? అట్టిసకల గుణగర్వితులకాటపట్టగు హిందూదేశము నేటిహిందూదేశమేనా అని సంధియమచొదమక మానదు. అంతట స్నానమునకువచ్చినప్పు డు ఖడ్గతిక్కనభాగ్య శ్రీల తుంచుటగా రహస్యస్థలంబున విశ్రాంతిపడెనుచి దానికి నులకమంచమడ్డుపెట్టి దానిపై పడుపు ముద్ద నుంచెనట. దాని జూచి సిగ్గుపడుచుండ భాగ్య-

“కం. పగరకు వెచ్చితివహా
నగరే నిను మగరేనపు నాయకులందుక
ముగురాడువార మైతిమి
వగ పేటికి జలకమాడ వచ్చినవోటన్.”

అని హేళనగావించెనట భోజనసమయమున కన్నకల్లి నైతము పాలు విరిగిపోగా-

“కం. అనద్యక్షముగ నరిపిరులఁ
బసమీఱుంగ గలకతక పంపకీయ న్ని
వశివైతి విరిగవచ్చిన
బసులు నిర్విగనవి తిక్క పాలు నిర్విగన్.”

అని దూషించెనట. ఆశ్చర్యము! చూడుడు పురుషుల యంతేగాక స్త్రీలయందుగూడ ఎట్టిచైతన్యసాహసాదులు గల వో? ఇట్టిమాటలెల్ల ముల్లుతై వాట మానాభిమానియైన ఆవీరా క్రేనడండు గతించినదానికి వచ్చిచిట్టి ఏమిబ్రతుకు మఱలబోయి యరిపిరుల జక్కాడినచ్చెద. తేనివో మఱల మగిరీరాక యుద్ధ భూమిని మడిసెద-అని పలువు రెన్ని విధముల త్రతిమాలినను విసక శత్రువులతో తలపడి-

“చ. పడటునపాజిరాహుతులనై దుమికించుచుండిక్కదార్చినకొ
దెదరి పరిభ్రమించి కడుచిమ్మట వీరులు కీరచిత్తులై
యదెరుదే దాలువాత్మగురులల్ల వెబ్బల్ల వెమాతదంచనకొ
గొదుకక యాజిచేసె రిపుకోటుల కందఱ కన్నిరూపులై.”

ఇట్లనన్యసామాన్యకైమాజేతుండై శత్రుసేనల నణగ ద్రొక్కుచు సుగ్రుడై రణకేళి సలుపుచున్నను యాద్యక్షేష్టులు జడియక ఖడ్గతిక్కనపరిసరులవై బడి మహితశౌర్యమును గనబర చుచు దెద్రకాలఁబు పోరాడిరి. అంతట యాదననైపు నాయకుడగు చిన్న వనాయుడు ఖడ్గతిక్కనను యుద్ధమునండి మర ల్వరలచి “అగ్రజాలనియు, మిమ్ము జంపిన బ్రహ్మచార్యపాతకము చుట్టుకొను”ననియుఁజెప్పవారికినిని తన సైన్యము హతమై అల్ప మైనను జంకుతే “ఛీ, వెదగుమాటలేల శూరుడవైన నిలిచిపోయి ము తేనివో మఱలి మూసభువుయొక్క పుల్లరిని దెట్టుము. ధగ్గు మార్గములేల చూచెదవు.” అని ఎదిరింప వీన్నవనాయుడు సంద హించుచుండ బ్రహ్మచరయ్య యేతెంచి పెద్దకాలఁబు బ్రహ్ం డంబుగ యదృఢుగావించి మడిసిరి. బ్రహ్మగుడయ్యను డ్రాగ్రధర్మమును వహించి ఎంతటిపరాక్రమమును గనబరచెనో చూడుడు! నైనికల్లికనిగూర్చి యిట్లు విలపించిరట.

నీ. దైగ్యంబు నీమేనదవిలి యుండుటజేసి
చలియించె మందరచాలము దిరిగె
గాంభీర్యపెల్ల నీకడ నె యుండుటజేసి
కాతుర్నుచే వార్ధి కట్టునడియె
జయలక్ష్మి నీ ముగ్ధులినె యుండుటజేసి
పారిపోయిబలిదాన మతుగుకొనియె
నాకొగ్గెల్ల నీయండె యుండుటజేసి
వరుడు చిచ్చుక బడి మడిచిచనియె
గీ. తిక్కదండవాధ! దేవేంద్రపురికి నీ
వగుగు తెటిగినగము తిరుగుటదగు
నల్లి కట్టు విడుచునమ్యగు కొదమాను
గురుడు మఱల కలుగు మగలరాజ!

ఇంతియగాక ఈశానిగూర్చి దశకుమారచరిత్రమున కేతన కవి దాన, శౌర్య, కరుణ, సత్యవంతుడనియు గంధవారణాసిధుర విఖ్యాతుఁ డనియు నర్థించెను. మఱియు నీతనిగృహమున జేత భూమి కలిగి యెల్లప్పుడును బహుమతులంబులు కాపురముండి జీవించుచుండిరనియు జెప్పబడెను. ఇట్టిసపుత్రులగన్న దేశమాత మామాతయని విదేశీయుల జూచి గరువయి జెందిన నబ్బుగమేమి? ఈశానిరాజభక్తికైచేసిన పోరాటమును జూచిన నాశ్చర్యము కలుగకమానదు.

శ్రీకాకుళక్షేత్రము

వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు

కేయూర బాహుచరిత్రము-“పాటించి కాకుళేశ్వ రు తిరువాళ్ళలో నథల కేరపేట నర్థమయ్య” చ. నలువుగ గా కుళేళు తిరువానిల జూపలకుండ మంత్ర నిర్మలతఁది బెట్టజేగ మఱు (?) మాడల రత్న చయంబుఁజల్లగా! నలవఱు హేమవృ ష్టిక్రియ నథలు చాతకకోటిగాఁగలాఁగ! గలగోనరాలు ముత్య ములు గానఁబడున్ వడగండ కైవడిన్. ఈగుండమంత్ర పోన్ను రి తేరువనున్న నందూయనందున్నవాడు. వెలనాటిరాజగు రాజేంద్రవంశనియంత్ర

భోజరాజీయమున:-నీ. విలసిలంబగు కృష్ణ జేష్ఠమూలక పారిజి భీమరథినా భగ్నిత్రయఁడు! దనరు నవీత్రయాంతర్యవీయ గు శూనజ్ఞేత్రమున కోధనములకెల్ల! ధరనివాసంలైన పెరుమ గూరు పురంబునందు విద్య జ్ఞానానందమైన! జీవనస్థితిచేరఁ జె న్నొందు వంశకర్తృత్వి సంపత్తి బ్రభుత్వమంది! నెమ్మొలబర్తెమ్మ పాపపద మృనంగఁగ! నొప్పు శ్రీకాకుళంబున కొడయండై న! యంద్రగల్గల్గ హరిసేన నలరుచుండు జెక్కువిధముల మున్ను డి తిక్కవిభుఁడు.

భోజరాజీయ కర్తయనంరామాత్యుని లెండ్రె యీతఁడు ఇందుఁ బోగొనఁబడిన పెరుమగూరిప్పుడునున్నది. కందుకూరి వీరేశలింగము పంతులుగా రీపద్యము నువాహించి శ్రీకాకుళ ము నాంధ్రవల్లభుని (తెలుగురాయని) అగు పరిపాలన కాల యి స్ఫుప్తమచున్న దని కవులచరిత్రమునఁ జూలంత (వాసికి, ఇప్పటి క్రొత్తహుబ్బునందు పూర్వపునాతమ బూర్తిగా జిద్దు కోన నొల్లక యటునిటు గాతుండ నిండుక సవరించినారు.

క్రీడాభిరామమున:- గ్రగ్ధర గండ స్తంభ ప్రతిష్ఠాకలన మొదలుగాఁగల్ప మంత్రోక్త తుష్పాధ్వర్యవ్యంతంబు కృష్ణాత టిని తటమునన్ దాదదళకోశధాత్రి పరివేషాభ్యంతర శ్రీపరమ పదమునన్ బర్వకాలంబునందుంభ X వ ద ను నతని బాపములో గాకయుండున్- ఇందు శ్రీకాకుళక్షేత్రము చుట్టుకొలర పల్లెండ్రుడు శ్రోతములని యున్నది. ఈగ్రంధమున శ్రీకాకుళప్రస్తావము మఱికొంతకలదు. ఈవాహరింపకానిది. శ్రీకాకుళేస్తవే-

శ్లో. భావస్సాక్షా జ్ఞుభిదుహితుర్భావనా యోగభాటం
కళ్యాణానా మహామహా మికాకాంక్షితం వేదనాదైః, సాభా
గ్యగ్య ప్రభుమగణనా నన్ని వేళో కృపాయాః పాశేకృష్ణం రసతి
భగవాన్ పాననః కాకుళేశ్వరః

చ. అశ్వశాసనమును గానఁ బ్రాచీనమున నిర్వహించుటయు,
మఱు న్నవీనమునను నుపయోగము వైతము సామ్యమానియం,
దురుతకథకృత్తులను నొనర్చుట కాశ్వశాసనము దివ్యముగ
నాంచి కాశ్వశాసనము దేవతత్వము దానిని నాటెనుకానిది తెల్లు
రాముని కథాన్ని యిందుచూపించుననియె దెల్పుగాఁకులచారి
నేనును నట్లు సాటెనునిర్వహించుచు నన్నకృష్ణదేవమై
కాశ్వశాసనము. || దీని నెవ్వరిని కాపాడం దేజముగను సామి
యినవాడు నాగిండువారలకును ప్రైముక్కు. అది వారి పాదము
లొడ్రుమునందు, దేవునకు గాల్గువారల నివ్వజనుడే. క|| ఈ
ధర్మ మెవ్వఁజేయును. నాదని సాగించును కఠిమందెమునకా
మాధవపదములు దిట్లు న్నభ్యుధము దాశనునుపురికి నరుగుదు
నందును. స్వస్తిస్త్రీ శకశక్తులు గిరిలర అగు నేటిస్వభాను
నాను సంకల్పర వైతమున సామ్యము గురువారంనాడు స్వస్తి
సమస్త గుణగణాలుకాన శ్రీమదన్నమాంబామాదయను
ప్రస్తోత్రమున బల్లు సహాగాన ప్రసాదాన్ని-తుక తెలులగు రాయ
లకు తెనుక శాసన మహాశక్తి వాగమయు దేవసర్వ సామాభిధేయం

మ॥ కలహం గన్నడి కన్ను రాయవిభుచేఁ
గబ్బంబు చెప్పించెనే
రేలయక మున్నొకనాటి సేనగాని యా
శ్రీకాళు కాండోద్యమం
డలరంగానిపు డంకి నీర్ణయతిసే
యంబూను నితోద్యమ
కలనక దానిక నెన్ని సన్నుతకృతుల్
కానింపఁగాఁజేయునో!

ఉబీరు నారాయణశర్మగారు

2. ఆచార్య తదవధుః— 1690. దివ్యైవ నివాసి. శంకర స్తోత్రము శరదరాజ స్తోత్రముంబి. రి. బలరామదాసు కవి:—
1710. తట్టికోట నివాసి. గోత్రము ఉత్తేశ్వరము. తల్లి దండ్రులు సీతమంబా నారాయణులు. గురువు శృసింహ చావ్యలు. ఈయన గరుడాచలవిలాస ప్రబంధము రచించెను. ఇది శృంగార రసప్రధానమగు కావ్యము. నారికేళపాకము. తెలి

14. పక్కి-అప్పల నరసాచార్యులు:—1900. విశాఖ ప్రెస్ లో పుస్తకము. ఇతఁడు శకుంతలాపరిణయము రచించెను. కుమారీ శతకకవి పక్కి వేంకటనరసయ్యగారి వంశస్థుఁడు. ఈతని ఛాయాపటము, సంగ్రహ చరిత్రము, బొంబాయిలో వెలుగడిన ఆంధ్ర పత్రిక యుగాది సంచికలో నున్నది. ఈతని కాంధగిర్వాణములందు పాండిత్యముకలదు. తెనుఁగు కవిత్వము వృద్ధ మధురమై, ప్రవాచనమువలె నుండును. 1. ముకుందమాల, 2. కుమారీ శతకము. 3. హేమలతాశస్త్రకావ్యము. 4. అనగర ప్రసావళి.

స్వర్గములగు శ్రీ కోవల్లె

హనుమంతరావు పంతులుగారు

జంఘాలశాస్త్రి యిట్లు పలికెను:-

నాయనలారా! శ్రీరామ కోవల్లె హనుమంతరావు పంతులుగారి ప్రపంచదాత్రీ పరిచయపై యాంధ్రప్రపంచము నకు విశేష సంతాపదాడుకనుట కంతమాత్రమును సందేహములేదు. ఆనాడుకులగు వారసంతాపము వెల్లడికారు. సంతోషమును వెల్లడికారు. అదియు నిరుపయోగమే. ఇదియు నిరుపయోగమే. పెద్దవారు-ఆనగామయసులారా పెద్దవారు-పేరిలోన పెద్దవారు-ఆశలారా పెద్దవారు-రాంబిలారా పెద్దవారు-కృపణలారా పెద్దవారు-పూచీని దప్పించు కొనుటలారా పెద్దవారు-అట్టి పెద్దవారు కొందరిప్పుడు ఇప్పుడిప్పుడు హనుమంతరావు పంతులుగారు అపర్యవేధన మనుభవించిన యాజవనాటి నుండి యాజాతీయ పాతకాలా స్థాపకుని గుణగణ వర్ణనకై తెలిపి తేకుండ సభలు చేయించున్నారు. గ్రుక్క ప్రస్థానకుండ నుపన్యాసము లిచ్చుచున్నారు. జాతీయ విద్యాభిమాన పరిపూర్ణ ప్రకాశించుచున్నారు దేశసేవా పరాయణులై వెలిగి పోవుచున్నారు. చందా పట్టిలను త్రవ్వుచున్నారు. ఇంజీనియర్ బ్యాంకులలో-ఇండియన్ బ్యాంకులలో-యింటియాని యువక బెట్టెలలో-తనఖా దస్తావేజులలో, కలగోతులలో దాచి పెట్టిన సంచల మూల-తిప్పుడు-నిమగ్నముగా-విప్పుచున్నారు. జాతీయకళాలా పోషణనిధికై-టోక్కు-టోక్కు-మని-రెక్క-లిడుచున్నారు. సంతోషమే-వెనకటిక-నిప్పుడుకూడ-విటికి టోగట్టిగ మూసికొనకుండ గన్నులు తెరిచి నందులకు సంతోషమే. గోతముల మూకులను దెలిచి నందులకు సంతోషమే. బ్రహ్మపురము మొదలు బళ్లారి చివరవరకు - నొక్కచే శోరు తెలిచినందులకు సంతోషమే. ఈసత్కార్యాలివా-ఈస్వార్థ పరిత్యాగబుద్ధి-యాపుణ్య కార్యసమాచరణ దీక్ష, యాచితగణ విభవాధిక్యము, రెండు సంవత్సరముల క్రిందట-పోనీ-అలహాబాదు ముల క్రిందట-అంతకంటె-బోనీ-రెండు మాసముల క్రిందట-నీధనాధికులకు గలిగి యుండినయెడల-నాహహా! అమహాపురుషుడు మరణించి యుండక పోవునా! ఇండ్లకు గట్టిన బుట్టలలోని బియ్యపు గింజలు - బ్రోగు చేసికొని-సేమ యువరేకు డబ్బులలో-సామాన్య సంసారులు పడవైచిన వైసలను మూట గట్టుకొని-దేశదేశములు తిరిగి - దేహిదేహియని - యాచింపరాని వారిని యాచించి జాతీయ విద్యాసేన చేసిన యాదేశభక్తుల డిట్లు నవనీలవని - యరగి యరగి - కృపించి కృపించి - కళాశాల యెట్లు పోషింప బడునా యను సంతకచింతచే గుండెపగిలి మరణించి యుండకపోవునా-అహహా! ధనాధికుల కిప్పు డాత్మగబుద్ధి కలిగినది!

ఒక కోమటియు నాతని పుత్రుడును గోరుకొండ తీర్థములలో గొప్పైన కావల నమ్ము కొనెటకు బయలుదేరినాడు - బండి నెక్కి పోవునెడల - తాళిలు గూలులు లోనికి వచ్చునని నడచియే పోయిరి. మండువేలి - ఈచెని గాడు సాచుకి గొట్టుచున్నది. ముక్కు రంధ్రములనుండి నెలలు పొగలు వచ్చుచున్నవి. బడలాటుకొని పోవుచున్నది. జవ్వలములకొని పోవుచున్నది. వైశ్యవాసపుత్రుడు వాహుమా వాహుమా యని యెప్పుచున్నాడు. కొప్పె కావల కంటె నాకా వహించి యాచులున్నాడు. నలుపులు నిల్పుచో లేదో యని యాచింపకనుచున్నాడు. అంతక యువకులేక అయ్య! ఒక్క-కొప్పెకావలకొని నీవు వ్రావయనా? యని యడిగినాడు. అట్టి! బెట్టియెగమా! కొప్పెకావల నిజియో దాహము తీరనని కొంటివా! అదేవో పెద్దవాకి వహనా కొక్కకుగాని మనకెందుకురా! అదిగాక యా నీటిలో బలులు గుణముకూడ నున్నదని యుమ్మడిపెట్టినారు చెప్పినావా! ఇంకొకాడుగూలు వేసినయెడల పండిరి నహహేవుడుగారి చలిపండి యున్నదిరా! నీయెప్పుడువచ్చినంత నీవు మజ్జాద్రావ వచ్చును. ఊహించిన యుగరికాయ కూడనంజుకోవచ్చును అంతేకాని యెప్పే కొప్పెకాయ యెందులకురా? యని యాతని తండ్రి దాహపీడితుడైన తనయని ముడలించెను. కొడుకేమి చేయగలడు? ఇక నాల్గొకగులు-నడువలేక నడువలేక-నడచినాడు. ముందలియడుగు వేసినయి కన్నులు తిరుగ - జెవులుగడిచులుపడ గాళ్లు లుట్టలులాడ కుంగి - కూలబడి - ప్రాణములు

జడిచినాడు. కొప్పెకాయ కన్నుపెట్టలేక కొడుకును జంపు కొనిన వర్తకుడు- కొడుకు పోయినప్పుడు - "అన్ని కొప్పెర కావల కిరు నీకేరా అన్నట్లు" యని యెడ్చినాడు! కావల రగి పోక దిరిగి తిరిగి-నోహగి పోక-యాచించి యాచించి-తుడుకు ప్రాణములను బాసిన మన పరమార్థభక్తని తునిపై - మనవారి యహరాగము-నాదగము-యెప్పుడున్నవని చెప్పనలసివచ్చినందు లకు మిగిలి విచారించుచున్నాను. లక్షరూపాయల సామాన్యభి కనేక లక్షల కధికారలగు వీరుందా చందాపట్టితో భిక్షాటనమొందుకు? ఒక న్యాయవాది యలహాబాదు పడునొకడుతోడనో ఒడునెనిమిది తోడనో యొక్క న్యాయమును సంపాదించిన మూల్యముతో-బందరుజాతీయ కళాశాలవంటివి మూడుపాక్షిం పుడదునా! పోనీ! అంత మహాత్యాగ బుద్ధిలేదు. అందులకు విచారించును. కాని యాచందాలతో నీలక్ష రూపాయలైన జనుయె? ఈయొకదేము - ఈపూజక - ఈవిద్యాభిమానము యాదేశభక్తి-లక్షరూపాయలు సేకరింపబడుకలకు నిలువబడు ననియేమి నమ్మకము? నాయనలారా! వీరియిట్టి చర్య మనకుఁ గ్రోత్రయా! ఇదివలకెందరు దేశభక్తులు మూడింపలేదు. ఎందఱ గుణగణమును పేరు కానాశకలములతో నర్థి చియుండలేదు. ఎంతదేశభక్త్యుల ప్రేమోత్సాహములతో - వీరు - నిశ్చలను బ్రోగు చేయఁ బ్రయత్నింపలేదు? ఎందఱకు జగ్రపటములు - ఎందఱకు బాహుల ప్రతిములు - ఎందఱకు గంధాలములు - ఎందఱకు కారదానికేతనులు-వీరాకాశగంగాధురీ ధాకతో-నానపెట్టి కొన్ని విదేశోత్తర ప్రభుత్వములతోడన - పరమ పండితుని. ఆంధ్రించిన పనులు-కొన్ని పునాదుల గోతులతోడనే పూర్తి యైనవి. కొన్ని కట్టడములు నగములేచి చెచ్చివి. కొన్ని అప్పను బలువారి యాస్థాన పాఠశాలతో నంతరించినవి.

పూర్తియైన వాకటి కెందున్నచో నవి మూసిపెట్టబడ్డ నవి. పాడుపెట్టించినవి. మనదేశభక్త్యులదేము లంత! చెక్కుముక్తి లేదు! తాటాటమంట! కొఱవినయ్యపువెనుకు! నిలవ బడుట యేదీ? కట్టడల యేదీ? నిశ్చలమిట్టియేదీ? తిరిగికొంతకాలము పలుకు దేశభక్తిలేదు-విద్యాభక్తిలేదు - త్యాగబుద్ధిలేదు. స్వచింత తప్ప పరచింతయేలేదు. ఈ లోపా నెవ్వడో పరమదర్శియుడు స్వార్థపరిత్యాగి సత్కార్యచరణ దీక్షాదక్షుడు- పుణ్యస్వభావుడు- పరమార్థభక్తుడు-త్రికరణభక్తిగా-నడన దేశక్షేమము నకై పాటుపడుచుఁ బ్రజాసాహాయ్యమో ప్రజాసహాయ్యమో యని ప్రపంచమంతయు మాటుమోగునట్లు గోలపెట్టుచున్నాడు. అతనిగోలను మనవా రెవ్వరైన వినినారా? లక్ష్యపెట్టలేదు. కాని వినకేమి? "వానిపాటులేవో వాడు పడుచున్నాడు. మనకెందులక"ని యెవరివిట్టునకు వారే మూటాడినయెడల నేమి మునుగునోయని బెల్లముకొట్టినతాలవలె నూరకుండురు. దేశసేవావేళముచే-గ్రామీకాగి మండిచండి-తుడుకు గర్హురము వలె నాదేశభక్తుడు కడతేరును. "అరె! దేశభక్తుడంతరించినాడు. అహహములంపుడు. సభలుచేయుడు. ఉపన్యాసము లారంభింపుడు. నడుములుకట్టుడు." అని మనవాడు మహోద్రేకమున నెంత గండరగోళమైన - నెంతకోలాహలమైన - నెంతహంగామా వైన జేయుదురు? నల్లరెడుగురు చందాలు వేసినారు. అయినది. ఇక నన్నడికంటే మనలోమనకి చిత్రవిచిత్రాన్య పరకాలాభ్యస్తమైనది. కావున దీక్షవైపర్యమును- వ్యత్యస్తతన-గ్రహింప లేకున్నాము. కాని దేవులలో- యక్షులలో- వైదికర్షులలో- మన యా మహాద్భుతచర్యను వ్రేనుండి యనలోకించిన యెడల నీచంఁద్రదేశము దేవకో ముప్పుది నలుబదియందీ తక్కు మిగిలినవారందరు పిచ్చిమానుషుల కన్నతే యని నానికి: దోచునామా! అట్లు వాకి దోచుకుంటు మును ప్రవర్తించుచున్నప్పుడు-వారిననలసి నచని యెమున్నది? అయ్యయ్య! ఆహాకన్యమనలే-దేశభక్తికి: పట్టుబిటువుచ్చిన లువూ? అంతకన్న ప్రారబ్ధము! కవియు గువాని-పెప్పడై-నీ బాకించిపో? కవి హామరి. వైకప్రపంచ భావయా వ్రాడు. నూ వచ్చి రహితోడు. కొనపెట్టి స్వభావము గలవాడ దని యాచింపి నీర నక విభజించు నిగించురు. కట్టుకొనుటను బనుగులగుడ్డకై గతిలేదు. తినుట కొరకు పూటకంటె గతి లేక-నాసికొనుట కీకాలముఁ గాగితిమనలే-నాననదేవో యచ్చదేవోనుటకు మొదలే దిక్కులేక-ముఖపదాలలే పాథ నొండియొంది-హమహానుమదేవదే-త్రుక్తి-త్రుక్తి-చావలనినదే కాని ప్రసలలో నొక్క-ధనాధికుడైనగాని నాదరించునాఁడు న్నాఁడా? అదే! అకలదు- అనుగము కలదు-ఈధనాధికులందఱు తలయొక పుస్తకము గొనినయెడల గవి కడుపు నిండునా. ఆ దైవక జేయదురా? ఈహుస్తా-తుడుకు గవి చెచ్చినాడు-ఎం గిలి లంఘనముల వాడెన్నాళ్లు ప్రత్యగలకు? శృకాసములో నింప నెత్తి పోకెత్తెని గాతుండనే, మన వాడు దొను నలలో ను-న్యాసములే! హా! హా! హా! ధనాధికుల కలనక దమగతికూడ-నింతటిదే యని యెఱిగియుండి

బుద్ధిలేచుకొనవలసివోడికపులు కాఫీతో-శరహాద్రుయితో-గవిస్వృతి గీతాగానములే! నీసపువాగు పటమా? చిత్రలేఖ నమా? యని సభలో మీ మాంసలే! సావులాడబుల్లు పెదలు కొని వనూళ్లే చందాపట్టి తిరువాలే గైయలియా యాయి పోవుటే! నమాలైనంత మట్టునకు- జవానల బల్లెములక్రింద అద్దబాబిల్లక్రింద-నలకరించి పోవుటే! అతివ్రతుమిద-నతి జాగ్రూకతమిద-మిగిలిన దేదై ననున్నయెడల-నే దాక్షిణాత్య చిత్రలేఖపిశ్చయో - మొదలాలయో - కొశంబులో చేయుటే! అంతే. ఎవరివిధిని వారు నిర్వ రించు కొన్నారు సరి. ఇకనరి. ఇకనక-కవిగారి సతీసుతులకు సభవారు సానుభూతి పంపిం చుట మఱియొక భవకార్యము. కడుపుమాడిన కవిగొంతు లో! గానంగంజపోయి మహానుభావులు- కవిచచ్చిన తిరు వాలే-నాతనినతికి సానుభూతి లేఖలా? బ్రాధపుగర్భులకు బడి రూపాయలు పనికివచ్చుచుగాని-సానుభూతి లేఖలు - సవాస మైన నెందులకు?

ఇదిగో! మనవారిలో- ననేకుల-దేశభక్తి యిట్లుది. భా సాభిమాన మిట్టిది. దేశసేవకామరాగమిట్టిది. విజిరిణ విభూతి యిట్టిది. ఉద్రేకమిట్టిది. దీక్షయిట్టిది! మా కోవల్లె హనుమంత రావు పంతులుగారి స్వభావములోని వారుకారు. ఈ ప్రక్రియ లోని వారుకారు. ఆయన మహాధీశాలి. అప్పటి విద్యావైఖరి యాభిధుల - శారీరక మానసికాధ్యాత్మిక ప్రబోధమున కెంత మూత్రము నుపచరించునది కాదని - చిరకాలము క్రిందనే - కనిపెట్టెను. జాతీయ విద్యావాంఛ పలననే యిట్టి భాగ్యము దేశియులకుఁ బ్రాపించునను పూర్ణ విశ్వాసముతో - బందరులో నీకళాశాలను స్థాపించెను. ఆంధ్రించిన దినమున నాయన కీమహా కార్యము నందెంత దీక్షయిందెనో-వారియని ప్రాణము విడుచు వల-కాయన కంటిదీక్షయే యుండెను. హెచ్చులేదు తగ్గులేదు. ఎంత నిశ్చల ప్రకృతియో యోజించు కొనుడు. ఆకాశ గమ నములేదు. అధఃప తనములేదు. భగ్గున ముడుకులేదు. చవ్వన చల్లలుటలేదు. అట్టే విక స న ము లేదు. ఇట్టే సంతో చములేదు. ఒంభ్యపర్వతమువంటి మనస్సైన్యము కలవాడు స్వసుఖము నందు వాంఛలేదు. ధనార్జనమందు ముగిస్తులేదు. యశస్సునందు దృష్టలేదు. అధికాంశముం దభిసంధిలేదు. విమియులేదు. ఉన్నదొక్కటే! దేశియులకు జాతీయ కళా ప్రజ్ఞా ప్రబోధన మొక్కుటియే! మొదటినుండి యిదియే దృష్టి తోడనే యవసాన మొందినారు. ఆతడు మాతొందుల కిక్కఱకు రాకపోవుటచే నీబడి పెట్టుకొని కాలక్షేపము చేసినయెడ లేదు. దేశక్షేమమున కితర కార్యమేదియు నింత ప్రధాన సాధ కము కాదని వినిలొక ప్రవర్తించినాడు. ఆపనికిట్లు దేశక్షేమాభి లాష - తేకుండునెడల స్వోదర పోషణాభిలాషయే యుండు నెడల-నీనరిక-ప్రథమ తిరిగితి దేశ్యుడే కలకరుగానో - (నెక్కి దెన్నీ మేజిస్త్రేటుగానో-పనిచేయుచు-దేశియ సాదరులచే-గం ఒళ్ల నేత నెయించుచునో, బండ్లు లాగించుచునో యుండును. కాకి మహాకాజుల మరణ కాసనలేఖన మందే పదునాల్గు వ్యా జ్యముల కవకాశములు గ్రమ్ముదలగా గల్పించి-వానిలో నన్ని టలో తా నెవకాల్లి తినుకొని-కీక్షిదామలకు సఖ్యము గుడురని యక లక్షల గడించిన-కొందఱు న్యాయవాదుల గురె దాను గూడ-నడంకింపుల మహాలక్ష్మీ విలాసములో-వెండి గోలునుల కూగులుయ్యలలోని విదేశీ స్త్రీలూపములతో- విసోదించు చునే యుండును. ఈధనము ధనముకాదు. ఈ సుఖము సుఖము కాదు. ఈకీర్తి కీర్తి కాదని యాయన నిశ్చయ పజుచుకొని యా ప్రోవక్రొమ్మటయే మానుకొనెను. అహా! అంచెచ్చిన్న తిన ములో-నట్టి స్వార్థపరిత్యాగబుద్ధి - యిట్టి దేశ క్షేమాభిలాష-యిట్టి కష్టనాన శీలము-నట్టి నిశ్చలచైర్యము-నట్టి నిరుపదనదీక్ష-యిట్లు యింకెంత దేశికో వార్తకమున నందిండు విరాగులే. పడుచు దినమున విరాగిగునువాడే సరిభాకాలి కాదా? పడుచు భార్యవైదు బడిలకుండ-బూడ-బూడ - మన కలనక పడుచు వాడెను - వైదువవలివైచి-ప్రవృత్తమాత్ర భాగ్యమును ప్రాపించిన యెడల నాలినిని బలియన దగినకాదా? ధనము సంపా దించి - కు ఖ బ డు ట కు - సంపూర్ణ సాధనము లు తిన యెచ్చినుండి వానిని లోపు ప్రాణము-వర్ధించుటను ప్రాణాహు లులతో-దే-తొ-వనెల్లకొనుచు బడరానికీక్షములను బుద్ధిపూర్వక ముగ వరించుచుచు-బరులకుఁ బ్రజ్ఞాప్రదాన మొనర్చువాడే హాహా! యంతమహానియుడో చెప్పవలయునా! భార్యను వదలకొనవచ్చును. బిడ్డలనువదలకొనవచ్చును. గృహమును వద లకొనవచ్చును. ఆశ్రయమును వదల కొనవచ్చును గాని స్వసుఖ మును వదలుకొన సాధ్యమగునా? అట్టియాతడేదీ? ముందేదో మహాసంతోషముమీద విటుచుకొని పడునని - ఆయన యిట్టి కష్టమును బడినాడా? కాదు. ప్రజలేవో బిరుదములు తన బయి వర్షింతు రని స్వార్థపరిత్యాగి యునాడా? కాదు. మూకులక్ష్యవై

నాయకులూ! శ్రీమద్రామానుజమొగి, చక్రిశమునుండి
 తొమ్మిది యంశమును మనవిధిసేదను. పన్నిద్రతాశ్వాసుల
 తరువాత బ్రహ్మాండమువారిలో "నాథముని" అశ్వశంకారు

భారతీయులు పురాతనమునండియు వీరపూజను చే
కొనినవాకు పేరు గాంధీయమాత్ముని యొక దైవముగ పూ
జించుటలా? నాశ్చర్యములేదు. ఈయనగూడ మహాయుద్ధమును
జేసువునున్నాడు. ఈ యుద్ధముమాత్రము ప్రపంచచక్రముతో
కొత్తకత్త యుద్ధము. అంతమాత్రము చేత నాయన వీర
వ్యము తగ్గిపోదు. ఇట్టి వీరుని గురించిన గ్రంథము లెన్నియైన
ప్రపంచమున కవసరముగ నే యుండును. ఏల నన వీరి జన్మము
సాత్కాతిక ప్రాముఖ్యముతో నుత్ మొదలునదిగాదు. కృష్ణు
ని, బుద్ధుని, క్రీస్తు మొదలైనవారివలె తొన్నె వందలు, నేల
త్వములనొనరి ప్రపంచమున జ్ఞాపకముంచుకొని పూజింపబడు
యందు గ్రంథకర్త ఈ వీరుని చరిత్రమున బాగుగ కండ్లయెదుట
ంచుకొని వందలకొలది వశ్యరములు పూజార్హములగు యం
ములాయనయందు దుష్ట వానిని బహు చక్కగ విమర్శించి
యున్నాడు. ఈ గ్రంథమును సర్వాతాపతేట స్వరాజ్యాశ్రయము
వారు ప్రచురించిరి. ఇట్టి గ్రంథము లిక నెన్నియోని ప్రచురించుట
శమున కవసరము. ౨౨౨ పేజీల పుస్తకము రు 1-8-0
గ్రూ టలెగీ గ్రంథమునా పఠించి ప్రచురకుల ప్రోత్స
హకురు గాక!

దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులు.

స్వదేశమునకు వెడలగొట్టు సమస్య.

భారతదేశ రాజప్రతినిధిగారికి-డిల్లీ

అయ్యా, దక్షిణాఫ్రికాలోని భారతీయులను స్వదేశము నకు భారతదేశమునకు తీసుకువెళ్ళుటకు కార్యక్రమముగ నవ ట్టి నాపాదించు చున్నది. ఆచట భారతీయులు పురుషులు స్త్రీలు, పసిబిడ్డలు నివాస మేర్పరుచుకొని నాన. వారంతట వారే భారతదేశమునకు వెడలగొట్టుచున్నారని చెప్పి పార ద్రోలుటచే వారి జన్మస్థలము లరికట్టబడుచున్నవి. ఈ విష యమై తాము ప్రవేశించి స్వయముగ సాధ్య మైనంతవఱకు న్యాయము గలగజేసవలసి విధానముతో నే నీయంత్రమును తమకు బంపుకొనుచున్నాను.

దక్షిణాఫ్రికా లెల్లవారు నివసించుటకు యోగ్యముగ జేసినది భారతీయులు. నాదేశీయులు కష్టపడి వాగయోగ్యముగ జేసిరి. వారి నిపుడు తీయని మాటలతో వేలకొలదిగ భారత దేశమున కచ్చటనుండి వెడలగొట్టుచున్నారు. పొగయోడల లో వాని చివరతరగతలో నుచితముగ బంపు చున్నారు. నిశ్చయమే. ఈ యంబలి కోసము తమకు దక్షిణాఫ్రికాలోని నివాసపు, సౌరస్య, హక్కు లిక నక్కలేదని విధిలేక వ్రాత మూలముగ తెలుపవలెను. పొగయోడలో ప్రయాణపు ఖర్చు అంతము కలసి రూ 100 లు. ఈయంబలికోసము వారు తమ జన్మస్థలముల గోల్పోవలసి వచ్చుచున్నది. భారత ప్రభుత్వ ప్రతినిధిగ దక్షిణాఫ్రికాకు వెడలిన సర్. బెంజమిన్ రాబర్ట్స్ ను ఆచట ప్రభుత్వమువారితో కలసి యా లో చ న లు సలిపెను. అందుకు ఫలితముగ 1914 వ సంవత్సర రిటేడ్ చట్టము నకు సహాయముగ నిస్వదేశమునకు తమకు బంపువిధానము సృష్టి యైనది. సర్. బెంజమిన్ గారి మాటల నాధారము చేసికొని కాబోలు తమకు బంపబడిన భారతీయులకు బాంబాయి, నడ రాసు, కలకత్తా నగరములందు ఉద్యోగముల నిప్పించుట కేర్పాటులు జరుగుచుండె నని దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి. భారత దేశమున ఆహారపదార్థములు చాల నయ ముగ దొరుకుచున్నవి గూడ అప్రకటనయుం దుండెను. అయ్యా ఈ రెండు విషయములలో నొక్కటి యైనను నిజము కాదు గదా!! దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వమువారు గావించిన ప్రకటన యందలి కొన్ని భాగముల నుపసంహరించుకొను డని భారత ప్రభుత్వమువారు కోరియుండిన, నిజమై యుండవచ్చును. కాని దక్షిణాఫ్రికాలోని భారతప్రజాసామాన్యమున కీభారత ప్రభు త్వపు గురుగులు తెలియలేదు. తా ముపసంహరించుకొనుడని కోరిన భాగములను రద్దుచేసికొని అట్లుపసంహరించు చున్నట్లు దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వమువారే ప్రకటన గావించినట్లు భారత ప్రభుత్వ మెఱుంగునా? భారతప్రభుత్వమువారు రుజువు చేయగలరా?

దక్షిణాఫ్రికాలో మైనారిటీ చల్లినవారు అనేక కష్ట ములు పడినారు. ఇతసాలలకు పల్లి, వివిధహిందలకు లామై, కొందరు ఆర్యవృత్తులు గావించుకొని, పౌరస్వత్వములను సంపా దించుటకు వారిన్నియిడుదురు పడిరి. ఇంతకష్టములన సంపా దించి పడిన హక్కును, దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వమువారు భారత దేశానికిని పొగడి కపటముగ గావించిన ప్రకటనలవలన, నిర్బంధ విధాన యవలంబించున, కోల్పోవుట తటస్థించు చున్నది. ఇప్పటికి బంపబడిన భారతీయులు తమ సమాధానపత్రములను ఆవసరములలో దక్షిణాఫ్రికాయందు సంతకము జేసి భారతము నందు కూటికి లేక మోసపోయి యల్లాడు చుండువారు గలరు. వారిని తెచ్చి రుజువు పఠించు మనన యెడల నేను సిద్ధముగ నున్నాను. అచ్చట నెలకు ఏమిది, యరువది యాప్యములను సామాన్యముగ సంపాదించుచుండినవారిచ్చట కూలిసాలి తక్ యచ్చట అటునిలు తిరుగుచున్నారు. అయ్యా, ఇట్టి దురవస్థ దక్షిణాఫ్రికా, భారత ప్రభుత్వముల రెండికిని కళంకవైదముగ నున్నది.

అయ్యా, సాభారత్ ఫామిలీ స్వాతంత్ర్యముతోమై యుండినచో నాదేశీయు లింతసేవముగ దక్షిణాఫ్రికా, భారత ప్రభుత్వములచే మాడబడుట సంభవించునా? అయ్యా, భారత దేశముననుండు ఆంగ్ల లీలారునే బాధపడుచున్న, తమభావము లెట్లుండునో యూహించుకొనుట. సామ్రాజ్యప్రభుత్వ సంత యు, బాయదుబ్బాగారి నాయకత్వమున వెంటనే కత్తులు చూ యరా? తమప్రభుత్వమువారును, తామును, ఈ విషయమై యెల పట్టుదల గలిగి పనిచేయక కూర్చునియున్నారని రంగులో తప్ప అంగులకును భారతీయులకును భేద మెందు గలదు? ఇరువురును

దయామయడగు భగవంతుని సృష్టిబాలములలోనివాడే గదా? ఎప్పుటి కైనను బ్రిటిషు సామ్రాజ్యవ్యవస్థనునకు మోసము గలగజేయవలెనన్న, ఎల్లను సమానముగ నాదరింపవలసిన బాధ్యత లేదా?

“నాగరకప్రపంచము”నకు ద్వేషించిన విజ్ఞప్తి చేసు ప్రపంచ ము లోని యన్ని భాగములకును బంపితిని. ప్రపంచనాగరవాసు ల నేకు లీనమస్యను గూర్చి యాలోచించునూర్చి నేను తమకు వైరముగ విన్నవించగలను. వారు తమ నిర్ధారణ నెదరుచూచు చున్నారు. ఈ విషయకరముగు సమస్యను తమకు పరిష్కరించి భారతదేశముయొక్కయు నాగరకప్రపంచముయొక్కయు కృత జ్ఞతకు పాత్రులగుట కవకాశము గలదు.

మదరాసుపౌరులు నవంబరు 8-1921 నాడు సర్ జరపి అందుగావించిన తీర్మానమును తమ ప్రభుత్వమునకు బంపియుం టిని. తమ ప్రభుత్వమువారు ఆకాగితములు చేరినవి బిక్కము క్క వ్రాయు మర్యాదగూడ నోచుకొనలేరని నేను మనవి చేసిన, తమకు నమ్మెదరా? నా “నాగరకప్రపంచము” విజ్ఞప్తి” గూడ తమ ప్రభుత్వమువారి చేతులలో నట్టి గౌరవము నే ముల బడసెను. లండనులోని రాజ్యాంగమంత్రి కార్యాలయము వారు తమకు పంపిన ప్రతి చేతనని మాత్రము తెలుపగలిగిరి.

అయ్యా, ఇంకొకమఃఖ్యుడు విషయము గలదు. దక్షిణా ఫ్రికాలోని బ్రిటిష్ పౌరస్వత్వము పొందిన భారతీయులకు నడుమ మింతకు దుఃఖములు నున్నవి. మేలా బీరాని పిల్లలను గూర్చి నేను వ్రాయుచుంటిని. ఈనిర్భాగ్యుల తెలివిమాలిన తల్లిదండ్రులు స్వదేశమునకు బంపువిధానములన దక్షిణాఫ్రికా ప్రభు త్వముతో రాజీపడి హక్కులను బోగొట్టినారు. ఏనిని చట్టసం గీకరింపడు. మానవప్రపంచమున గీవిధానము కర్తుగనున్నది.

ఈకటికతనము బ్రిటిషు సామ్రాజ్యము సహించు కుండును గాకయని తమ్ము నేను నేకుకొనుచున్నాను. తమప్రభుత్వము వారు భారతదేశభావలగు హిందీ, ఆంధ్ర, తమిళ, మున్నగు వానియందును, నాంగ్లమునందును కరపత్రముల నవ్వోత్తించి వానిని విరివిగ దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులకు పంచివెట్టించెదనని ప్రార్థించుచున్నాను. ఇప్పటికి బంపబడిన భారతీయుని కొక్కని కైనను ప్రభుత్వమువారు జీవనోపాయము జూపియుండలేదుకనుక యీ కరపత్రములు భారతదేశ నిరుద్యోగసమస్యను వారికి స్పష్ట ముగ తెలుపగలవు. దేశమంతటను నుండే కలకత్తానాయ, ఆహారపదార్థవిపరీతపుధరలగూడ నచ్చటివారి కింపయూలమున బాడగట్టును.

అయ్యా, ఈగండ్డితరుణమున, నేను దురదృష్టవంతులగు నాదేశీయుల కిట్లించుకొనియున్నాను. తమప్రభుత్వమువారు, భారతీయులకును, మానవాళికిని, స్వాతంత్ర్యప్రియులగు నాంగ్ల లకును పవిత్రవంతముగనున్న యీసమస్యను పరిష్కరించుటకు తోడ్పడిన, తాము వైన బోగొనినవారి కృతజ్ఞతకు పాత్రు లగుదురు.

దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వప్రకటనలు గావించుచున్న యప ద్రవమును నిశ్చించి ధర్మప్రచారము గావించుటకు దక్షిణా ఫ్రికాకు సారమార్గిక చింతగలవారిని కొందరిని బంపెదనని నేకుచున్నాను. తమ ప్రకటనలను కొన్నిటిని బంప వచ్చును. వీనికి దోడుగ తమకు తోచిన యితర మార్గముల గూడ నవలంబింపవచ్చును. దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వప్రకటనలను అసత్యపూరిత మని తాము వైరముగ వారి కి తెలుపవచ్చును. ఇచ్చటనుండే దక్షిణాఫ్రికా లెల్లవారికి గూడ నట్టిమర్యాదయే నొసగవలెనని నేను కోరుచున్నాను. నాసోదరులు దక్షిణాఫ్రికాలో నెట్లుఆదరింపబడుచున్నారో, అలాగే భారతదేశములో నివసించుచున్న దక్షిణాఫ్రికా లెల్ల వారిని గూడ నాదరింపవలెనని నాయభిప్రాయము. అట్లుచేసిన పక్షము వారికి స్ఫూర్తిగలుగును. ముఖ్యముగ తామును, భారత ప్రభుత్వమువారును దక్షిణాఫ్రికాభారత పిల్లల స్వత్వములను గునింతురని నేకుచున్నాను.

ఈ సమస్యను న్యాయముగ పరిష్కరించుడు. అనన మైన ప్రీతికాన్పిలుచుగూడ నివిషయమై అర్జీలనుబంపుడు. తాము న్యాయ ప్రతిష్ఠాపనాచార్య లగుటచే, యీలాటి కేసులలో తాము పట్టినపట్టు జయుముగాండక తప్పును. ఇంకను కాలము జరుగినీయక వెంటనే యీ సమస్యను యాభిమానెదరని నేకు చున్నాను.

నేటాలుసమస్యను హార్డింగ్ ప్రభువు పరిష్కరించినటులు, తామును ఈసమస్యను పరిష్కరించిన, తమ్ము నాదేశీయులు కార్యక్రమముగ పూజ్యభావమున నాతురు. “నాగరకప్రపంచ మునకు విజ పి” పదవి ఇందువెంట నేకును గుండుచున్నాను.

ఖద్దరు ప్రచారము

లాంక మైదుకు దెబ్బ

మాండ్లపల్లె గార్మి యనుపత్రికా విలేఖరి బొంబాయినుండి దేశంబును 1921 లో యిట్లు వ్రాసెను:—

ఇండియా, చీనా, మొదలైన ప్రాచ్యదేశములలో జీవ నము సరళము దాంధికము లేదు. యధాశక్తివ్యవస్థాపకంబై నిపుడు వచ్చినవఱకు మేమియులేదు. జీవనపుఖర్చు చాల వృద్ధి పుయినది. దేశీయుల సంపాదనాసామర్థ్యమయిన వృద్ధి యయి యున్నయెడల నాగరికాదానము తరుబుదారములు మొదలైన జీవనావశ్యకముల సంపాదించుకొనుటకుమాత్రమే సరిపోవుచున్నది. కావున వస్త్రములకెంద తెచ్చించుటకు ధనము లేదు. ఈ దేశములలో వస్త్రము లలంకారార్థ ముమాత్రమే గాని చలిదేశములలోకలె యావశ్యకములు కావనుమాట భాషకముంచు కొనవలెను.

యధాశక్తియయిలో సరుకులు దిగుమతియగుట కష్ట మయినందున వేల లక్షలకొకము లామెను. అందుచే సరుకులు ఖర్చుపడుట తగ్గిపోయెను. ఇంతేకాక యీకారణముచేతనే దేశీయపరిశ్రమలు వృద్ధియగుట కవకాశము కలిగెను కావున నింకా ధరలు తగ్గించిన గాని వర్తకము వృద్ధియగుటకు పీలులేదు. అట్లుయినను పూర్వమున్నంతవ్యా పారము తిరిగి రాదు. దేశీయపరిశ్రమలు వృద్ధి చేసికొన వలెనను యుత్సాహము బయలుదేరిన వెనుక వారికి తప్పక యేమి యున్నది. స్వభావసిద్ధమయిన వనతు లన్నియు కలవు గానదేశీ యపరిశ్రమలు వృద్ధిచేయు పద్ధతి నిక వదిలి వెట్టరు.

ఖద్దరు ప్రచారఫలితము

ఇండియాలోగూడ గడచినసంవత్సరము నుండి జరుగు చున్న రాజీయంగోళనలము క నుపించు చున్నది. గాంధీ గారి యద్యయము వలన వర్తకమునకు తాకిన దెబ్బను నిర్లక్ష్యము చేయుటవలన ప్రయోజనము లేదు. రాజీయవిషయ ములం దీయద్యయఫలిత మేమగునో తెలియదు గాని ప్రత్తి వ్యాపారమునకుమాత్రము చాలా నష్టము కలిగిచినది. భార తీయపరిశ్రమలను వృద్ధిచేయవలె ననియు అతసరమైకోర ట్టితమంకముల నేర్పాటు చేయవలెననియు ప్రభు త్వోద్యోగులకును భారతీయులకు గడ బాగుగ నాటిసన్నిప్రస్తు తము సమావేశమగుచున్న అధిక సంఘమువారి యెదుటికి వచ్చు చున్న సాక్ష్యములచదివినచుడల నీవిషయము తెలియగలదు ఈవిషయములో గాంధీగారి ప్రచారము ప్రజలకు బాగుగ బో ధించెనటుటకు సందియములేదు. వివిధరాష్ట్రములలో ప్యాట్రామిక డై రెక్టర్ల వ్యాపార ప్రభుత్వము వారు చేతియగ్లముల యభివృద్ధిని ప్రోత్సహించి యున్నారు. బొంబాయి రాజధానిలో ఆంగ్ల ప్రభావోపాధ్యాయులు, ఏడ్గు రు సహాయోపాధ్యాయులు, ఆంగ్ల సేతప్రదర్శకులును వివిధజిల్లా లలో సంచారముచేసి క్రొత్తపద్ధతులను నేర్పుచున్నారు. ఎగి రెడిలాడి (Hy Shetle) సుపర్యోగించుట మొదలైనందును పని నూటికి 40 వంతున వృద్ధి అయినది. క్రొత్త కళములయిన నుంచి పద్ధతులు చేయబడుచున్నవి. మగ్గముల ఫ్యాక్టరు లేర్పా టుచేయబడినవి. బోఆపరేటివు యద్యయ చుండుటకు సహాయము చేసినది. దివివలన సేతగాంధీ మూల ఆరువు తెచ్చుకొని నేసి 2 ట్టులు విక్రయించుకొనవచ్చును. ఇంతలో గాంధీ యద్యయము గూడ ప్రోత్సహింప ప్రారంభించినది. చాలాకళముల సరకులలో ఖర్చు తగ్గిపోయినది. ఎంత తగ్గినదియని నిర్ణయించుట కిప్పుడే పీలుకాదు.

ఈ యద్యయముయొక్క ఫలితము దేశీయ మిల్లులకు తెలిసి వచ్చినది. కొన్నివారముల క్రిందటికగు రంగు బట్టలు అలంకారవస్త్రములు విశేషము ఖర్చుగుండుదేవి. ఇప్పుడు వారికి ఖర్చు లేనేలేదు. ఆమిల్లులలో చురుకచేయు రంగులు నేయు శాఖలకు పనిలేదు. ప్రతివారును యీయద్యయము చాల కాలము డబాల దనుచున్నారు గాని యద్యయము దినదినాభి వృద్ధి సంయచున్నమాటమాత్రము నాస్తవము. ప్రత్యేకము గ్రామ ములం దది వృద్ధిసంయచున్నది. అకాంతి, ఆతురత యధిక మగుచున్నది. ఇట్టి పరిస్థితులలో వ్యాపారము జరుగు భయము. వచ్చే ఆరుమాసముల బాడల నిండియా-బోగొట్టుట 1-10-0

ఈ పరిశ్రమలకును విజ్ఞప్తి పిలి తక్షణమే సరిపడు. తనలాఖర్చు తమ ప్రత్యుత్తరమునకై నిశ్చించుచుండును (2973) ఇట్లు తమ సావంత్రి ప్రియమైన బొంబాయి

బాగుపడునని యూహించుట గొంతెన్న కోరిక తేగాని నేరకాదు జేరేయమిల్లు

జేరేయమిల్లు చాలాభిము సంపాదించుచున్నది. గాంధీ యద్యుమవలన చేతివర్గములపై నేతకు ముతక దారము కావలసివచ్చెను. కావున మిల్లు లన్నియును తయారుచేయు ముతక దారము విక్రయించి తమ నేతకు విదేశీనూలు కొనుగ్తునని దీని నెదుర్కొనుటకుగాను గాంధీగారు తన యనుచరులు ఖాదీ కొనుటయం దీనియొక్కము తేర్పాటుచేసి ప్రాముఖ్యత యొక్రిందినగున నుండవలెనని చెప్పియున్నాడు:—

- (1) చేతితో వడికిననూలు పెట్టి చేతితో నేసినది. (2) భారతదేశ ప్రతిభా మిల్లులలో తయారుయిననూలు పెట్టి చేతితో నేసినది. (3) మిల్లులలో మిల్లు నేసినది. (4) విదేశీనూలుతో మిల్లు నేసినది.

ఖాదీని తయారు చేయుటలో నేమి తయారుచేయుచున్నదియు, తెలియజేయుటనీ మిల్లులపై కొరబడిరి. వారి పేరును ప్రకటింపబడినది. ఇట్లు తెలియజేయువారి మిల్లుని నిషేధింపబడినది. తుదకు మిల్లువాంలందరు వారితో నడుచుకొనవలసివచ్చినది. ఇప్పుడున్న నాకు ఖర్చు అయినవెను నూలు దిగుమతిచేయమని చాలవందల వాగ్దానములు చేసిరి.

కడచిన వత్సరములో భారతీయమిల్లులలో నూలు పట్టు గూడ తయారుచేయుచున్నది ఇంకా కొత్త యంత్రసామానులు దిగియున్నవి. ఇవియున్నయు పని ప్రారంభించుటలో నింకావృద్ధికాగలదు. యంత్రసామగ్రితో కట్టుముగ నున్నదిగాని తేరున్నయెడల నింక చాలామిల్లు ప్రతిష్ఠింపబడును. బ్రిటీషుయంత్రసామగ్రియే యిటురుచించుచుగాని యావధ్య జర్మనువారు చక్కని ఆధునిక లిచ్చియున్నారు. బ్రిటీషువారి కంటే జర్మనీ వారు త్వరగా సక్లె చేయగలరుగాన జర్మనీ వారికి చుట్టి వారు చేయలేములిచ్చుచున్నారు. నూనే తీయునట్టి, సిమెంటు తయారుచేయునట్టి యంత్రములతో కూడ జర్మనీవారికి జేరముతీయబడినది. ఇన్నటికి దిగుమతియైన సామాను త్వరే కిరీమున చేయున్నది.

యంత్రశాలలందు సమ్మెలు తక్కువయినవి. కార్మికులపై తి బాగుపడినది. ప్రస్తుతము వారమునకు 6 దినములును, వారము 10 గంటల నొప్పన కూలీలు పని చేయుచున్నారు.

నితాన

ఇట్టిపరిస్థితులలో లాంకవయ్య ప్రతివాదపాఠము నిలుపుకొనుటెట్లొకటియనులేదు. బాంబాయిలో తయారుయిన సరకులపై డే కొన్ని ఆర్డర్లీయొకటి ఎగుమతులయినవి. కొన్ని ఆంగ్ల దేశమునకుగూడ నెగుమతిచేయబడినవి. తూర్పుదక్షిణాఫ్రికాలో పుష్కలము బాంబాయినుండి ఖరీదుచేయుచునే యుండెను. ఇప్పుడున్నంత యధికపు మోతఖర్చు లేకపోయినయెడల యీఖర్చు యింకా వృద్ధిపొందగలదు. యూరప్తుకు మోతఖర్చు టన్నుకు 1 పౌను డెర్బియి యందులో మూడవంతుదూరమునను 4 పౌనులగుచున్నది. మిల్లులవా రీ ఖరీదుదారులకు స్థానిక ధరలకు తగ్గించి విక్రయింపరు. తగ్గించినవల్లైజు నుంకిము మూతము ముజరాయిత్తురు. ఇరువలన కొను వారికి ఆపేలాభములేదు. ఇచ్చటి మిల్లులలో పోటీలు వచ్చుచున్నవన 100 కి 25 వంతు నధర తగ్గించివేట్టుబడిపై లాభము సంపాదించుటకు వీలున్నదని భావముచుకొనవలెను.

ప్రదర్శనములు:— యస్. సి. ఎ ఆటభూములలో పురాణములకు సంబంధించిన ఉత్సవములు, 26 వ తేదీ ఆదివామరాత్రి 9 గంటలకు రామాయణకథలో, ఇంద్రజిత్తు పదిహేనుపురుషులు, రామరాజు యుద్ధమును, శ్రీరాముడు ఇంద్రుని రథముపై సీతతో విజయోత్సాహముతో దిగి వచ్చుటయు, 27 వ తేదీ సోమవారరాత్రి 9 గంటలకు మహాభారతకథలోని ఉత్తరగోగ్రహణభాగమును, మార్చి 1 వ తేదీ బుధవారరాత్రి 9 గంటలకు, సీతారాములు ఇంద్రుని రథముపైని ఇంద్రగ్రామము, జేరుటయు, ధర్మకుడు సత్కరించి ఆయోధ్యకు వీసికొనివెళ్లి శ్రీరాముడు పట్టాభిషేకము జరుపుటయు, మున్నగు నేడుకలు, రథములు, యేనుగులు, ఆశ్వములతోటి గొప్ప ఉత్సాహమును, జనపరమము.

శ్రీసంతకాల:— వీరి యాజమాన్యము క్రింద ఈనెల 26 వ తేదీ సాయంత్రము 4.15 గంటలకు గోల్డెన్ నమన సంగీతకచేరీ జరుపుచును. విశ్వసాధనగృహ గృహము, కాలక్రమణ్యురగాను. వీణ, మెలగూరుస్వామి ఆశ్వరుగారు వ్యవంగము.

ఒక పాఠశాలను క్రింద జేర్చుట

ప్రభుత్వ ప్రకటనము

సామ్రాజ్యభావనలో 1920 ఫిబ్రవరి 20 వ తేదీని గౌరవనీయులగు సచివాలయమునందు గాను ఒక ప్రభుత్వ ప్రకటనను ఒక పరిపాలనము క్రింద జేర్చు విషయమును గూర్చి యుపపాదించిన తీర్మానముననుసరించి భారత ప్రభుత్వమువారు యొక్రింది యంత్రములగుర్చి సంకతుల దెలిసికొనగోరిరి:—

- (1) ఇప్పుడు చెప్పి రాజధానిలోనున్న ప్రదేశములలో యీ తీర్మానము అన్వయించు ప్రజలయొద్దేముల గనుగొనుట, 2. ఒక ప్రభుత్వ ప్రకటన వారు యేయే ప్రదేశములలో నున్నారో వారిపట్టుట దయారుజేయుట, 3. ఈ ప్రదేశములలోనున్న వివిధజాతులవారి జనాభా సంఖ్యల దెలుపుట, 4. ఒక ప్రభుత్వ ప్రకటనను విద్యుత్తులకు ప్రస్తుతమున్న యేర్పాటులేమి? 5. ఒక ప్రభుత్వ ప్రకటనను కోర్టు భావగా నుపయోగింపబడుచున్నది.

ఈవిషయములపైని వివరముల దెలుపుటకై మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు చేస్తానో వోగోరుల కొరబడిరి. ప్రస్తుతము లన్నియును వచ్చుటకు పూర్వమే శిక్షణావని రథో గారు యం. యల్. సి. మద్రాసు భావనలో 1921 డిసెంబరు 15 వ తేదీని యొక్రింది తీర్మానము నుపపాదించిరి:—

“ఇదియే ప్రభుత్వమువారు, ఒక ప్రభుత్వ ప్రకటనను ఒక పరిపాలనము క్రింద జేర్చు విషయమును గూర్చి కోరిన విషయములగుర్చి ప్రస్తుతము మిచ్చుటకై, అధికారులయొక్కయు, అసభికారులయొక్కయు విచారణసంఘమును నియమింపవలయునని భావనగల్గులు ప్రభుత్వమువారికి సలహా నిచ్చుచున్నారు.”

తీర్మానమునై చర్చ జరిగినవిదవ, హోమమెంబరుగారు ప్రభుత్వమువారు దెలుసుకొనిన వివరములు అందరకును దెలిపి వివరించుటకై ప్రచురింపబడునని ప్రాచీనిచ్చినవిదవ, వాతర్సాన ముపసంహరించు కొనబడెను. ఇంతవర కీక్రిందివివరములు దెలుసుకొనబడెను. వైనిచ్చిన ప్రాచీనకారము ప్రభుత్వమువారు యొక్రింది వివరములను ఒక ప్రభుత్వ ప్రకటనలో నెట్లు అవసరములు గడయుచుండెనో జూపుటకు ప్రచురించుచున్నారు.

2. ఈ ప్రకటనమున కనుబంధములో, గంజాం, ఏజెన్సీ జిల్లాలలో, తాలూకా లన్నిటిలో, తెలుగు, ఒక ప్రభుత్వ, యీ రెండుగాక మరియొక భావ మాటాడువారి సంఖ్య యెట్లు విభజింపబడియున్నదో దెలుపబడినది.

3. ఏజెన్సీ జిల్లాలో ఒక ప్రభుత్వ విద్యార్థి పాఠశాలలను, భాండ్లవిజయంలో 90 యెలిమెంటరీ పాఠశాలలు గలవు. వాని యెన్నిటిలోను ఒకటిరెండు భాండ్ల పాఠశాలలలో దప్ప, తెలుగు నిం గు నూలు లో ను, నెవను నూలులలో గూడ విద్య ఒక ప్రభుత్వలో నే గరవచుచున్నది. అందు తెలుగు జేర్చుటలేదు. ఉరియా దివిజనులో, కోర్టులో, జెయిల్లో, కారంగపూరతాలూకాలో 25 ఒక ప్రభుత్వ, 1 తెలుగు, 8 మిశ్రములగు పాఠశాలలుగలవు. గ్రామములలోని పాఠశాలలలో ఒక ప్రభుత్వలో నే విద్య నేర్పబడును. అయితే నాల్గవస్తాండ్ల అయిన పిదప తెలుగు నేర్చుకొనవలెనని కోర్టులోనున్నచో తెలుగు నేర్పబడుచును. మల్కానగిరి తాలూకాలో చాలవరకు తెలుగు మాటాడువారి 4 తెలుగు పాఠశాలలును, రెండు మిశ్ర పాఠశాలలునుగలవు. సరదీవిజనులో, పల్లకెమిడి యేజెన్సీలోని 19 పాఠశాలలలోను 2 రియా భావలో నే విద్య నేర్పబడుచున్నది. గున్నాగుతాలూకాలోని 14 బోర్డుపాఠశాలలను, ప్రభుత్వ పాఠశాలలను భాండ్ల పాఠశాలలలోను 65 పాఠశాలలలో ఒక ప్రభుత్వ నేర్పబడుచున్నది. సవర భావ మాటాడు విద్యార్థులకు తెలుగు నిం గు నూలు లో ఒక ప్రభుత్వము జేర్చబడుచున్నది. ఏజెన్సీలో తాలూకాలో ఒక ఒక ప్రభుత్వ పాఠశాలలు, ఏడు మిశ్ర పాఠశాలలును గలవు; రాయగడలో పూర్తిగా తెలుగు మాటాడువారి ఒక ఒక ప్రభుత్వ పాఠశాలలను. పూర్ణిడివిజనులో పద్మాతాలూకాలో పూర్తిగా తెలుగు మాటాడువారి 7 తెలుగు పాఠశాలలను ఒక మిశ్ర పాఠశాలయుగలవు. పొట్టిగతాలూకాలో రెండు 2 రియా పాఠశాలలును మూడు మిశ్ర పాఠశాలలును గలవు.

గంజాం జిల్లా మైదానపు భాగములో ఒక ప్రభుత్వము సాధారణముగ ఒక ప్రభుత్వ పాఠశాలలను యెలిమెంటరీ స్కూల్ లలో ప్రైవేట్ విద్య నేర్పబడుచున్నది. ఇట్టి 1060 పాఠశాలలుగలవు. ఇవిముఖ్యమైన గ్రామములలోగలవు. ఈ జిల్లాలోని నెకండరీ, హైస్కూల్స్ పదకొండొంటిలోను, రెండు నెకండరీ

గ్రామకాలేజీలలోను, ఉన్నతవిద్యగరపు చోటులలో గూడ ఒక ప్రభుత్వ పాఠశాలలు పూర్తిగా లేకపోయినను, ఒక ప్రభుత్వ నేర్పబడు పండితులు గలరు.

ఒక ప్రభుత్వ పాఠశాలలు తెలుసునిగు కొరకు రెండు తెలుసునిగు నూలు లో రెండు నెవను నూలు లో గలవు.

4. భాండ్లవిజయంలో నన్ని కోర్టులలోను ఒక ప్రభుత్వ భావగనుపయోగింపబడుచున్నది. ఏజెన్సీ దివిజనులో పూర్వము విభావలలో జిల్లాలోనుండి 2 రియా, సవరాడి విజనులలో యితరభాగములలో వలెనే తెలుగే కోర్టు భావగనున్నది. కొన్ని కొన్ని కేసులలో ఖైదీలవాళ్ళులములు ఒక ప్రభుత్వలో పుచ్చుకొనబడినవి. గంజాం జిల్లాలోని పల్లపు ప్రదేశములలో గూం నూరు దివిజనులో ఒక ప్రభుత్వ భావగనున్నది. శ్రీకాకుళం బరంపురం, పుత్రపూరు దివిజనులలో ఒక ప్రభుత్వ తెలుగు రెండును కలసి కోర్టు భావగనున్నది.

5. కారణముక్రముగ నేమైన సంకతుల నెకలైన దెలిసినచో ప్రభుత్వమువారు విచారించెదరు.

* * * * *

అనుబంధము
ఏజెన్సీ దివిజనులోను గంజాం జిల్లాలోను ప్రతి తాలూకాలోను తెలుగు ఒక యితరభావ మాటాడు వారి సంఖ్య దెలుపట్టి.

జిల్లా తాలూకా జనసంఖ్య భావవారిగా జనసంఖ్య తెలుగు ఒక యితర భావలు

జిల్లా తాలూకా	జనసంఖ్య	భావవారిగా	జనసంఖ్య
		తెలుగు	ఒక యితర భావలు
జి. ఉదయగిరి	78018	82	16792 61189
మాగూరు	20018	17095	7 2966
కోర్టులో	56548	912	37398 18238
కర్ణాటకం	50038	23586	41 26411
పొలవరం	66994	49364	187 17448
రాంపావోతవరం	28051	27662	25 864
గున్నాపూరు	122077	35227	22304 64546
రామగిరి	148957	8341	53326 92290
బల్లిగూడ	105928	34	32952 72942
పాదాద్వా	101857	42559	35841 22467
గూడెం	21779	21340	118 326
నారంగపూరు	170492	1291	142350 26851
విస్సంకటకం	61844	7810	20890 33644
మల్కానగిరి	58781	3976	22932 26823
జయపూర్	162156	3963	140879 17814
రాయగడ	128997	14845	18314 95888
పొత్తంగి	80864	5895	32808 42161
ఎల్లవరం	37954	37851	30 73

మొత్తం 1496858 297283 577189 621886

అసా	బరంపురం	పుత్రపురం	శ్రీకాకుళం	గూంనూరు	ఇచ్చాపురం	కూడెం	పల్లకెమిడి	సోంపేట	తెక్కెలి	మారాడ
178418	275454	159580	27309	161962	74566	171975	274034	109369	137261	19334
10488	107096	29637	261368	4211	26171	9100	188927	78801	118592	294
164402	160248	129558	10817	148909	47589	160883	50775	2606	14588	17405
3528	8111	375	1424	8841	806	1992	34832	3962	3981	1635

మొత్తం 1885562 834785 931790 68987

రెండు జిల్లాల మొత్తం 3331920 1122068 1508979 690873

అమృతమునకు

పాఠశాల ఎక్సర్ పైజు పుస్తకములు, గ్రాఫ్ పుస్తకములు, డ్రాయింగు పుస్తకములు, బాండ్లనోటు పుస్తకములు, కాగితములు, కలములు, సిరాలు, రబ్బరులు మున్నగునవి సరసమైన ధరలకు దొరుకును.

ఫౌంటెన్ కలములు, వాటర్ పెన్ 1 కి యు 6-12-0 స్వాగ్ 1 కి యు 4-12-0 బ్లాక్ బర్డ్ 1 కి యు 2-14-0 అరిక్టాడా 1 కి యు 2-0-0, కండిక్టివ్ 1 కి యు 0-11-0 (3253) కె. జగదీశన్ అనేడు కంపెనీ తిరుపతి క్లౌజి, మద్రాసు.

వాతావరణ స్థితి

1922 సం॥ మార్చి 25-వ తేదీ శనివారము

జిల్లా ముఖ్య నగరములు	అత్యధిక ఉష్ణోగ్రత గ్రేడ్ 24 Xంటులలో	అత్యల్ప ఉష్ణోగ్రత గ్రేడ్ 24 Xంటులలో	గ్రేడ్ 24 Xంటులలో వర్షపాతము	గ్రేడ్ 24 Xంటులలో వర్షపాతము	గ్రేడ్ 24 Xంటులలో వర్షపాతము
విజ్ఞానము	88.7	76.7	...	176.18	...
హైదరాబాద్	87.8	71.1	...	111.58	116.29
సిద్ధిపేట
నల్గొండ	81.8	73.9	...	103.89	117.61
నాగార్జున	81.2	72.5	...	71.77	68.01
గోపాలపురి	82.5	66.6	...	40.03	44.70
కొత్తూరు	90.2	60.0	...	62.78	...
విశాఖపట్నము	90.8	73.0	...	29.56	26.83
కాకినాడ	95.6	71.9	...	39.88	37.75
మచిలీపట్నము	90.2	66.4	...	54.03	39.89
గుంటూరు	95.3	67.5	...	30.52	31.46
నెల్లూరు	91.6	69.1	...	38.46	36.11
మద్రాసు	86.5	66.2	...	52.39	49.69
కడప	84.7	66.0	...	44.67	52.46
నాగపట్నము	84.4	69.9	...	38.95	53.77
పాంబూరు	84.0	75.8	...	33.01	36.36
ప్రొద్దుటూరు	85.7	71.9	...	70.61	...
కొత్తూరు	89.0	70.0	...	44.76	79.98
తిరువేలూరు	85.4	72.1	...	59.02	62.48
కొచ్చి	90.8	74.1	...	102.76	112.54
కాకినాడ	89.0	75.5	...	98.75	116.73
మంగళూరు	91.0	74.1	...	136.76	126.34
మేర్కాట	84.8	50.5	...	124.72	125.79
కార్ నార్	89.5	58.0	...	98.5	120.63
రత్నగిరి	88.1	70.3	...	102.15	...
బొంబాయి	86.1	73.1	...	86.02	71.1
మైదాపూర్	94.8	66.2	...	31.71	30.93
చైత్యం	97.8	70.9	...	25.03	27.34
అనంతపురం	96.3	63.1	...	33.05	23.86
కర్నూలు	98.3	67.3	...	27.13	19.91
కడప	99.4	65.6	...	18.17	25.80
చిన్నామల	98.9	70.3	...	37.56	30.83
చిన్నామల	90.9	57.1	...	37.45	35.14
చిన్నామల	90.0	59.5	...	35.73	34.52
కొడయ కెలార్	58.5	45.3	...	69.90	59.44
ఉదకచుంట్	70.7	42.0	...	50.12	55.08
కోయంబూరు	91.8	61.3	...	22.89	21.67
యేలూరు	93.6	61.0	...	46.41	42.11
నెలమ	95.8	64.1	...	46.39	38.87
తిరుమనాపల్లి	93.1	64.9	...	30.37	32.23
పరమేశ్వర	92.8	65.0	...	32.30	35.02
మధుర	91.1	64.1	...	49.47	33.14
తిన్నతూరి	29.66	27.66

సర్వములు:—ఆకాశము నిర్మలముగ నున్నది. వాయు ప్రసారము ద్వారా కొన్ని ప్రదేశములందు తక్కువగా మరొకటి ప్రదేశములందు మామూలుగ నున్నది. పగటివేడిమి విశాఖపట్నమునందు 6 డిగ్రీలును కాకినాడనుందు 3 డిగ్రీలును ఎక్కువ గనున్నది.

దక్షిణము:—ఆకాశము నిర్మలము. ఆర్ద్రత తక్కువ. పగటివేడిమి అధికముగ నున్నది.

కర్ణాటకము:—ఆకాశము నిర్మలము. కొన్ని ప్రదేశములందు మాత్రమే ఆర్ద్రత మెక్కువగ నున్నది. రాత్రివేడిమి 3 డిగ్రీలు తక్కువగ నున్నది.

సెంట్రలు:—చాలవరకు ఆకాశము నిర్మలముగ నున్నది. చాలప్రదేశములందు వాయుప్రసారము ద్వారా తక్కువగ నున్నది. రాత్రివేడిమి 5 1/2 డిగ్రీలు తక్కువగ నున్నది.

దక్షిణము:—ఆకాశమున మేఘములు స్వల్పముగ గలవు. వాయుప్రసారము ద్వారా తక్కువగ నున్నది. రాత్రివేడిమి దామాషాయీ 4 డిగ్రీలు తక్కువ.

పశ్చిమతీరము:—కొన్ని ప్రదేశములందు మేఘములు లేవు. మరొకటి ప్రదేశము లందు మేఘములు స్వల్పముగ గలవు. ఆర్ద్రత అధికము. వేడిమి మామూలుగ నున్నది.

మొనూరు:—ఆకాశము నిర్మలము. ఆర్ద్రత తక్కువ. పగటివేడిమి 2 1/2 డిగ్రీలు. అధికము రాత్రివేడిమి తక్కువగ నున్నది.

హైదరాబాద్:—ఆకాశము నిర్మలము ఆర్ద్రత తక్కువ. పగటివేడిమి 3 డిగ్రీలు. అధికముగ నున్నది.

బొంబాయి:—ఆకాశము నిర్మలముగ నున్నది. ఆర్ద్రత చాల తక్కువ. ఉష్ణమధికము.

కర్ణాట ప్రాంతములు:—మేఘములు లేవు. మెర్కరానంద ఆర్ద్రత ఎక్కువ. మిగిలిన ప్రదేశములందు తక్కువ. పగటివేడిమి 3 డిగ్రీలు అధికముగ నున్నది.

వాతావరణము ఇంకను సంచలనముగ నే యున్నది.

ఎస్. ఆర్. యు. సామ్రాజ్యము.

వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు మ. గాను

సర్వస్థితిలూకా యలమంచిలి

మధ్యపానమును మాన్పించుచున్న

యువజనులార్దురు శిక్షించబడుట

మా గ్రామములో మధ్యపాన నిషేధము నిమిత్తము దొరస్థానితపదధర్మిని పనిజేయుచున్న యువకు లార్దురు, శ్రీయుత సేమాని సత్యనారాయణగారు, బెహరా పురుషోత్తంగారు ఆ పుట్టి పీఠభద్రంగారు, అల్లాయి అప్పలనరసింహం గారు, శ్రీ రంగం లక్ష్మణరావుగారు, కృష్ణల వెంకట్రామయ్యగారు, సారాధుకాణమువద్ద శోడ్యురక్తము నిలుచుండి త్రాగుడువలన కష్టములు కాలముగా బోధించుచుండగా జనులు పోగుపడినందున రహదారి జనులకు, త్రాగుటకు వెళ్ళువాళకు ఆటంకము గలిగెననియు, అందుమూలమున 'న్యూస్ పేపర్' జరిగెననియు కేర మాకోపించి, ఈయూరి ఇన్ స్పెక్టరు గారు కేసు చేసిరి. కాంతముగా బోధించుచుండిన మాట నిజమనియు, దొరస్థానితపదధర్మినియు, ఎవరికిని ఆటంకము జరుగ లేదనియు, యువకులు చెప్పిరి. ఇన్ స్పెక్టరు గారును, గ్రామముననున్న సాక్ష్యముచిప్పిరి. కాంతమునకు భంగములేదని వారోపసాగిరి. అయినను న్యూస్ పేపర్ ఆ క్షప్త ప్రకారము సేరము జరిగెనని తహసీలుదారు గారు ఒక్కొక్కరికి 10 రూపాయలు జరిమానా విధించిరి. లేక పక్షమున 2 రోజులు కఠినశ్రమ విధించిరి. జరిమానా చెల్లించుట కెవ్వరు సంక్షరించలేదు. రాత్రి శ్రీకృష్ణస్వామిస్వామి మలకరించి ఈయవ యముననే వదలిపెట్టబడినారు. గ్రామములందరు సత్సాహముతో వారి నెదుర్కొని, పుష్పమాలాలంకృతుల గావించి భజనలతో నూరేగించిరి. త్రాగి న్యూస్ పేపర్ చేసినందులకు సాధారణముగా మన యభిప్రాయములేదని త్రాగవద్దని కాంతముగా బోధించినందున 'న్యూస్ పేపర్' సేరము చేయుటకు యలమంచిలి యువకులు ప్రథములుగా గొప్పట్టుచున్నారు.

గుంటూరు జిల్లాలో పన్నుల వసూళ్లు

(ప్రచురణ సంఘము).

గుంటూరుజిల్లాలో రావలసిన మొత్తంభూమికిన్న 58 1/2 లక్షలరూపాయలకు గాను ఫిబ్రవరి 20 తేదీనాటికి 24 1/2 లక్షలు వసూలయ్యెను. ఫిబ్రవరి 20 వ తేదీనాడు ఘనము 3 1/2 లక్షలు వసూలయ్యెను.

కొన్ని గ్రామములు పల్నాడు వినుకొండతాలూకాలలో మిగుల మొండిపట్టుతో నున్నారు. అయితే, కత్తెరుగారు 21 వ తేదీన తల్నాడు తాలూకా రామాపురి గ్రామములో చేసిన పని మంచిపనిచేసినది. ఈ గ్రామము వరుసగా 18 వ తేదీన వెళ్ళగా గ్రామములు ఆయనచుట్టును గుమిగూడి బెదిరించి ఆయనను పోలీసువారిని ఊరు వెదలగొట్టిరి. అందుచే కత్తెరుగారు స్వయముగ వెళ్లి చర్యదీసికొన నుద్దేశించి కాపెను మాన్పింకగా 8 నాయకత్వముక్రింద 20 మంది పైనికలతోను రిజిస్ట్రేషనరీను 20 మందితోను జిల్లాపోలీసు శూపరించెండంటు, దెహ్రా టీనూపరించెందు జిల్లాఫార్ము ఆఫీసుకు పంపదంతో గలసి గ్రామమును 21వ తేదీ దెల్లవారకమునుపు గ్రామమును ముట్టడించిరి. ఎవరును తప్పించుకోలేకపోయిరి. ఊరిలో మగవారందరూ గుమిగూడగా అందుకా సవరదధమగు సంఘములోనుండి తహసీలు దారును బెదిరించినవారిని 13 మందిని అరెస్టుచేసిరి. ఆ గ్రామములో 300 రూపాయలు చెల్లించబడినది. చుట్టుప్రక్క గ్రామము వసూళ్లు చురుకుగ మొదలుపెట్టెను.

స్వామీరఘునాథ రామిగారి యువన్యాసము:—

తిరువల్లిక్కోటి అన్నదానసమాజమువారి మంజీమున తిరువట్టి శ్రీరఘుమేటి శ్రీసచ్చిదానందస్థవారి ఏర్పాటుప్రకారముచేపు (26 వ తేదీ ఆదివారము) సాయంత్రము 5 గంటలకు శ్రీశ్రీ రామందాస్వామి (రామకృష్ణావతరము మేలాపూరు) అధ్యక్షత క్రింద జరుగునట్లు శ్రీఘనాధారాయస్వామి "మామూరి యందలిదైవత్వ" మను విషయమునుగూర్చి యువన్యాసించెదర.

మదరాసు కార్మి రేషను నోటీసు

తొండ్రు కావలెను 3468)

కార్మి రేషనువారి ఎడ్లకు 1922-వ సం॥రం మార్చి (10-3-22 3 మొదలు 10-4-1922) నెలకు కావలసిన 55,000 పానుల గోదు మ పొట్టు సప్లయచేయుటకు ధర పట్టిని ఈ క్రింద చేవ్రాలుచేయబడిన వారివలన మార్చి నెల 1 వ తేదీ మధ్యాహ్నం 3 గంటలవరకు అంగీకరించబడును. ప్రతి తొండ్రును ఒక కవరులో అతికించి, కవరు పైన 'గోదుమపొట్టు సప్లయ చేయుటకు తొండ్రు' అని వ్రాసిపంపవలెను. మాదిరిలు పెద్ద తెల్ల సీసా బుడ్లలో వేసి, బాగుగా సీలుచేసి పంపుచు, రూపు 500 లు ధరావత్తు కట్టవలెను. ఏ తొండ్రుదారుని ధరలు అంగీకరించబడునో అతడు 1922-వ మార్చి నెల 10-వ తేదీ మొదలుకొని ఏప్రిల్ 10-వ తేదీ లోగా పశువుల శాలల చీఫ్ సూపర్ టెండెంటు గారివలన, ఏయే తాకితునందు ఎన్ని పానులు గోదుమపొట్టు యివ్వవలె నని ఏర్పాటు చేయబడునో, వాటిని అంతయు సెంట్రల్ గ్రామ్ డిపో అయిన ట్రావెల్ యన్ బేసిక్ వద్ద, నిర్ణయకాలమునందు డెలివరీ చేయుటకు బద్ధుడౌను.

జయమొందిన తొండ్రుదారుడు వైషరత్తుల ప్రకారము తాను నడచుకొనునట్లు తొండ్రులు అంగీకరించిన 3 దినములలోపల ఒడంబడిక వ్రాసి యివ్వవలెను.

పాల్వడిపాస్తామెంటు } సి. సింగారవేలు
మదరాసు కార్మి రేషన్ } మొదలియార్
20-2-1922 } పాల్వడిపాస్తామెంటు.

SOVEREIGN SPERMATORRHOEA PILLS

శుక్ర మేహనివారణమాత్రలు.

(3 75) 15 pills per 3 As. (net).

Startling relief in 24 Hours. Else money refunded

2 pills stop emissions and cure wet dreams.

M. V. R. RAMACHANDRA RAO MARKET TANK COCONADA

() భారతీయులదే.

స్వప్రసిద్ధులైన ఋషులచే కనిపెట్టబడినది.

QROL For MIND & BODY

అన్నివయసుల లోను వాడుటకు తగిన బలవర్ధక ఔషధము. సరములకు బలమును, మనస్సుకు వికాసమును గలిగించును. చిత్తచాంచల్యమును మఱిపును పోగొట్టి, అద్భుత జ్ఞాపకశక్తి నిచ్చును. మిగిలి గుణము నిచ్చును. దీనిని అన్ని దీర్ఘవ్యాధులకును బలహీనులకు వాడవచ్చును. అజీర్తికికూడ ఇది మంచిగుణ మిచ్చును. బుడ్డి 1-కి ధర 1-8-0, 12 బుడ్లకు 18-8-0. వర్తకులకు ప్రత్యేకపు టోకు ధరలు గలవు

The Hindu Medicine.

109 Harrison Road, P.Box No. 341, Calcutta.

ఆయుర్వేదభూషణ నోరి రామశాస్త్రి

5. కే. పి. సి. వారి

క్షీర వర్ధి

ఈ దివ్యవృత్తము తల్లులకు పాలను వృద్ధిచేసి తిరిగి పుట్టిని కలిగించును.

పిల్లలకు నుండి. పక్షము లేని రుచిగల రసాయనము. మార్మిత్వమున్న బుడ్లలో పనిలేదు. పిల్లలు, తల్లిగల్లులు సుఖపడదును. బలహీనులగు పిల్లలకిచ్చిన జబ్బులు పోయి దేహపుష్టి కలుగును. నెల బుడ్డి 1-కి 1-8-0.

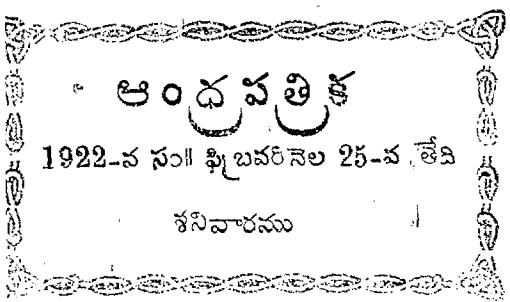
(3847)

వి. పి. వో కలసి రూ. 2.

యాదగిరి సుబ్రహ్మణ్య ఆయుర్వేదశాస్త్రము చిక్కను

ఆయుర్వేదనిలయము,

బెజవాడ.

ఆంధ్రపత్రిక

1922-వ సం॥ ఫిబ్రవరి నెల 25-వ తేది

శనివారము

మద్రాసు రాష్ట్రము: ఉత్కలలు

1920 సంవత్సరము ఫిబ్రవరి నెలలో జరిగిన సామాన్య శాసనసభా సమావేశమునందు, గౌ. సచ్చిదానందసింహగారు ఉత్కలల సందర్శన ఒక్క పరిపాలనము క్రిందకు తేర్చవలెనను తీర్మానమును ప్రతిపాదించియుండెను. ఈ తీర్మానపు ఫలితముగ, మద్రాసు రాజధానిలో నీ యేర్పాటు ఏ ప్రజలకు చెందునో వారి యుద్ధేశమును కనుగొని తెలుపవలెననియు, ఉత్కలభాష మాటలాడెడి ప్రజలు ఏభాగములలో నున్నారో ఆ భాగముల పటములను పంపవలయుననియు, ఈ భాగములలో నివసించియున్న వివిధజాతుల జనాభాసంఖ్యలను తెలుపవలయుననియు, ఉత్కల భాషరవిద్యకు ఎట్టి ఏర్పాటులున్నవో వివరింపవలయుననియు, ఇండియా ప్రభుత్వమువారు మదరాసు ప్రభుత్వము వారిని కోరియుండిరి. అంతట మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు స్థానికోద్యోగుల నీ సమాచారమును తమకు తెలుపవలయునని అడిగిరి. జవాబులన్నియు రాకముందే, గంజాము మండలసభ్యులగు శశిభాషణధర్ గారు కడచిన డిశెంబరులో నీవిషయమై నొక తీర్మానమును మదరాసు శాసనసభలో నుపసాధించిరి. ఇండియా ప్రభుత్వమువారి కిందునుగూర్చిజవాబిచ్చుటకై మద్రాసు ప్రభుత్వమువారికి సలహానిచ్చుటకు అధికారులును అధికారులును కలసిన యొక సంఘమును నియమింపవలయునని ఈ తీర్మానము సూచించియుండెను. ప్రభుత్వమువారు సంపాదించిన సమాచారమును ప్రచురించి, ప్రజల విమర్శనమున కవకాశ మొసగెదమని ప్రభుత్వమువారు సూచించిన పిమ్మట, కథగా రీతిర్మానమును ఉపసంహరించుకొనిరి. మద్రాసు ప్రభుత్వమువారిపుతమకు లభించిన సమాచారమును ప్రచురించిరి. దీనిని గూర్చి మనెడి సహేతుక మగువిన్నపములను తాము విచారించెదమని, ప్రభుత్వమువారి ప్రకటన యందు చెల్లుచున్నాడు.

వేద్యురతాలూకాలలో ఉత్కలసంఖ్య ఎంతయో, తెలుగువారిసంఖ్య ఎంతయో, ఇతరభాషలను మాటలాడెడి వారిసంఖ్య ఎంతయో, వేరొక-వో ప్రచురింపబడిన పట్టికయందు గనుపించును. ప్రభుత్వ ప్రకటనము ననుసరించి, ఏజెన్సీ డివిజనులో మొత్తము మీద ఉత్కలలును, ఆంధ్రులును తదితరులును కలసి 1496,358 మంది ప్రజలుగలరు. వీరిలో తెలుగు భాష మాటలాడెడివారు 297,283 మందియు, ఉత్కల భాష మాటలాడెడివారు 577, 189మందియు, ఇతర భాషలను మాటలాడెడివారు 621,886 మందియు గలరని ప్రకటించబడినది. గంజాము మండలము సంధు మొత్తము మీద, ఉత్కలలును ఆంధ్రులును, తదితరులును కలసి 1,885,552 మంది ప్రజలుగలరు. వీరిలో 834,785 మంది ఉత్కలభాష మాటలాడువారును, 93,790 మంది ఉత్కలభాషమాటలాడువారును, 68,987 మంది ఇతరభాషలను మాటలాడువారును గలరని, ప్రభుత్వప్రకటనమునందు గలదు. ప్రభుత్వపు పరిగణనము ననుసరించి, ఏజెన్సీ డివిజనునందును గంజాము మండలమునందును ఉత్కలలును ప్రదేశములలో మొత్తపుజనసంఖ్య 3,331,920. ఇందు 1,132,068 మంది ఆంధ్రులు. 1,508,979 మంది ఉత్కలలు, 690,873 మంది ఇతరభాషల మాటలాడువారు. ఇతరభాషలన నెవ్వ యో, వివరము తెలియలేదు. ఇతరభాషలలో, ఆంధ్ర జన్యము లుండవచ్చును. అట్టిభాషల మాటలాడు వారిని ఆంధ్రులుగ పరిగణింపక తప్పదు. భాషలవివర మును గూడ ప్రకటించినగాని లాభముండదు. ఇతరభాషలలో ఏయే భాషల నెందరు మాటలాడుచున్నదియు తెలియవలయును. ప్రభుత్వప్రకటన మందలి తాలూకావారి జనాభానుచూచిన, ఇందలి యవసరము గోచరించును.

ఉదయగిరితాలూకాలో తెలుగువారు ఉత్కలలుగలసి 16,824 మంది గలరు. ఇతరభాషల మాటలాడెడివారు 61,189 మంది గలరు. నూగూరులో 17,095 మంది తెలుగువారును, 7 గురు ఉత్కలలును, 2966 మంది ఇతర భాషల మాటలాడువారును కనుపరుపబడిరి. కోరాపుట్టి యందు 912 మంది తెలుగువారును, 37,338 మంది ఉత్కలలును, 18,238 మంది ఇతరభాషల మాటలాడువారును గలరు. గుణపురమునందు తెలుగువారు 35,227 మందియు, ఉత్కలలు 22301 మందియు, ఇతరభాషల మాటలాడువారు 64,546 మందియు కలరు. రాయగిరిలో 92,290 మంది ఇతర భాషల మాటలాడువారును, ఆంధ్రులును ఉత్కలలును కలసి 56667 మందియు గలరు. ఏజెన్సీతాలూకాలో ఇతర భాషల వారి సంఖ్య విస్తారముగ నున్నది. గంజాము మండలపు తాలూకాలందుగూడ వీరి సంఖ్య స్వల్పముగాదు. వీరినందరను కొండజాతి వాడని త్రోసిపుచ్చుటకు వీలు లేదు. మహమ్మదీయుల నేజాతిలో చేర్చిరి తెలియదు. మహమ్మదీయులు సామాన్యముగ హిందూస్థానిభాషను మాటలాడినను, వ్యవహారమునందు తెలుగుభాషను కొందరు, ఉత్కలభాషను కొందరు ఉపయోగింతురు. అట్టితర, తెలుగుమహమ్మదీయులను తెలుగు వారిక్రిందను, ఉత్కలమహమ్మదీయులను ఉత్కలలక్రిందను చేర్చుట సముచితము. ఇండియగాక, వీరిలో పలువురు ఇంటియొద్ద దేశభాషను వాడెడివారుగూడ నుండవచ్చును. ఇక కొండజాతి వారిలో, ఆంధ్ర జన్య మగు భాషలను మాటలాడెడివారుందురు. కొందరు వ్రాత కుపయోగపడనిభాషను తమలోదాము మాటలాడుచున్నను, ఆంధ్రభాషను వ్యవహారమునందు అభిమానభాషగ వాడెడివారుందురు. అట్టివారిని తెలుగువారిలో పరిగణించుట భావ్యము. ఇట్టిసందర్భమే ఉత్కలలకుగూడ వర్తింపవచ్చును. కావున ఇతరభాషల మాటలాడువారిక్రింద జేర్చబడిన బహుళసంఖ్యకుల వివరములు పూర్తిగ డెలిసి గాని, నిజపరిగణనమునకు వీలుండదు.

ఏజెన్సీ డివిజనులో, ప్రభుత్వ ప్రకటనము ప్రకారము నూగూరు, భద్రాచలం, పోలవరం, రంపచోడవరం, గుణపురం, పడ్య, గూడెం, ఎల్లవరం, తాలూకాలలో, తెలుగుభాష మాటలాడెడి వారిసంఖ్య, ఉత్కలలకన్న నధికముగ నున్నది. ఉదయగిరి, కోరాపుట్టి, రాయగిరి, బల్లిగూడె, రంగపురము, చిన్నంకటకము, మల్కచిగిరి, జయపురము, రాయగడ, పొత్తంగి తాలూకాలలో ఆంధ్రులకన్న ఉత్కలసంఖ్య విస్తారముగ నున్నది. ఉదయగిరి, గుణపురం, రాయగిరి, బల్లిగూడె, చిన్నంకటకము, రాయగడ, పొత్తంగి తాలూకాలలో ఆంధ్రులు, ఉత్కలలుకలసిన సంఖ్యకన్నను, ఇతర భాషల మాటలాడెడివారిసంఖ్య విస్తారముగ నున్నది.

డి. మల్కచిగిరితాలూకాలో ఆంధ్రులు, ఉత్కలలుకలసినసంఖ్యలో, ఇతరభాషల మాటలాడెడి వారిసంఖ్య దాదాపు సమానముగ నున్నది. ఇక గంజాము మండలమునందు ఆస్కా, బరహంపురము, ఛత్రపురము, గుమ్నూరు, ఇచ్చాపురము, కుదల, సురజాతాలూకాలలో ఉత్కలసంఖ్య ఆంధ్రుల సంఖ్యకన్న అధికముగ నున్నది. శ్రీకాకుళము, పల్లాకిమిడి, సాంపేట, తెక్కలితాలూకాలలో ఆంధ్రుల సంఖ్య ఉత్కలసంఖ్యకన్న నధికముగ నున్నది. ఏజెన్సీ డివిజనునందును, గంజామునందును, ఉత్కలలును ప్రదేశములలో మొత్తముమీద తెలుగువారి కన్న ఉత్కలసంఖ్య అధికమని చూపబడినది. ఏజెన్సీ డివిజనులో, మొత్తమున ఉత్కలలకన్న, ఇతరభాష మాటలాడెడివారి సంఖ్య యధికముగ నున్నది. సంఖ్యలను పరిగణించుటలో, ప్రభుత్వ ద్యోగులు ప్రజాప్రముఖుల తోడ్పాటుగైకొనిరి. లేక తమవిచక్షణ వైసనే పూర్తిగ నాధారపడిరి. ప్రభుత్వప్రకటనము తెలుపరున్నను, పరిగణనము ప్రభుత్వద్యోగుల స్వంతమనియే తలంపవచ్చును.

ఈగణితి, ఆంధ్రులను గాని ఉత్కలలనుగాని సంతృప్తిపరుపదనిభావించెదము. ఇదివరకు, గంజాము మండలమునందు సరిహద్దులను నిర్ణయించుటకు డాక్టరు మూర్తిగారిని కాంగ్రెసు సంఘమువారి చేర్చరచిరి గాని, ఆపని కొనసాగలేదు. మరల నాప్రయత్నము నెవ్వరును చేయలేదు. విషమరాజకీయస్థితియూల మున, ఇందువిషయమై కాలము వినియోగపరుచుటకు ఆంధ్రులకు వీలులేకపోయినను, దీనియొడ నుపేక్ష వహించుటకేమిదో వీలులేదు. ఎలనన ప్రభుత్వ నిర్ణయము ప్రజలను సంతృప్తిపరుపజాలకున్నను, ఆంధ్రుల ఉత్కలల మధ్యను మనః స్పర్ధలను పెంచుట కుపయోగపడవచ్చును. అందుచే ఆంధ్రుల, ఉత్కలల విశ్వాసమును చూరగొనిన ప్రముఖులను విచారణకర్తలుగ నిర్ణయించి, ఆంధ్రోత్కల విభాగమును ప్రజలు వారీయంతట వారీ నిర్ణయించుకొనుట భావ్యము. శకప్రజేసిన లాభ ముండదు. ప్రజలు సమాధానపూర్వకముగ జేసికొనెడి నిర్ణయమే, మనఃస్పర్ధల కెడమియక శాశ్వతలాభము గలిగించును. ఆంధ్రులును, ఉత్కలలును, భాషాప్రయుక్తరాష్ట్రములను కోరుచున్నారు. రాష్ట్ర నిర్మాణసూత్రము ఉభయమును అంగీకరించినదే. అందుచే ఉత్కలలకు ప్రత్యేకరాష్ట్రము లభింపకుండ ఆంధ్రులు అడ్డుపడబూనరు. సరిహద్దుల నిర్ణయము, కొంతవడి యభిప్రాయభేదమున కెడమిచ్చుట సహజము. ప్రభుత్వపు ఏర్పాటులు, అట్టి విభేదములను పెంచుటకు తోడ్పడును. ఉభయసంఘములవారును కలసి చేసెడి ఏర్పాటులు మనఃస్పర్ధల కెడము లేకుండ జేసి, సఖ్యమును సమకూర్చగలరు.

స్వరాజ్యము త్వరలో సిద్ధించునని ప్రజలొశించుచున్నారు. స్వరాజ్యవిధానమునందు, రాష్ట్రములు భాషాప్రయుక్తములుగ నుండక తీరవు. కాంగ్రెసుసభవారు దేశమును భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రములుగ నిదివరకే విభజించిరి. ఆ విభాగములు స్థిరపడెను. సరిహద్దులగాదా లుండుచోట, వానిని సౌమ్యముగ పరిష్కరించుటకు కాంగ్రెసు సభవారు తోడ్పడుచు రనుటకు సందియములేదు. కాంగ్రెసు యుద్ధమును పట్ల ఆంధ్రులతో బాటు ఉత్కలలును పరమోత్సాహముగ ను బలచుచున్నారు. గాంధీమహాత్మునికి ఉత్కలలపై ప్రత్యేక కాభిమానము గలదు. తామభాషచే వీడితులైన ఉత్కలలను జూచి, మహాత్మునిస్వాదయము కరిగిపోయెను ఉత్కల తామ నివారణమునకు స్థిమహాత్ముడుఉపాయములను సూచించియుండెను. అందుచే మహాత్ముని తోడ్పాటుతోను, కాంగ్రెసు సభవారి సహాయముతోను ఆంధ్రోత్కల విభాగ నిర్మాణము

మును కావించుట దు స్తరముగాదు. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు తెలుగులోని విషయములలో ప్రజే చ్చను గూర్చి మద్రాసు ప్రభుత్వమువారికిను తమకు తెలిసిన సమాచారమును ప్రచురించి యుండలేదు. ప్రాయశః వీరికిమీద ప్రజాభిప్రాయమును కనుగొందుచేమో ఈ విషయమును గూర్చి చర్చించునపుడు ఆంగ్లముగాని ఉత్తమముగాని అనవసర ఆగ్రహవేళమున కవకాశ మొసగక, సందర్భములను సౌమ్యముగ చర్చించుకొని, కాంగ్రెసు నిర్ణయమునకు బద్ధులగుట భావ్యము. ఆంగ్ల రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘమువారి విషయమై తగ్గుశ్రద్ధవహించి, వ్యవహారము ముదురకముందే, ఆంగ్లోత్తమ సమస్యపరిష్కార నిర్వహణమునకు బూనుకొందురు గాక!

ఇర్రెండు వ్యవహారము

ఇర్రెండు వ్యవహారము మరల మొదటికి వచ్చెనని కొందరు తలచుచున్నను మా కట్టి నిరాశ గలుగుటలేదు. ఆంగ్ల దేశమునకును ఇర్రెండునకును ఇటీవల సంధి గుడిచెను. ఇందునుగూర్చి ఇర్రెండు దేశప్రముఖులలో నభిప్రాయభేదముగలదు. సామ్రాజ్యస స్వపరిపాలనమునకు కాలిను, గ్రీఫిత్సు గార్లు అంగీకరించినను, డివెలరాగారికి ప్రజాస్వామ్యముపై శ్రద్ధయుండుటచే వారంగీకరించియుండలేదు. ఇప్పుడయినను ఇర్రెండునందు సంధి సంగీకరించెడిపక్షమే యధికముగ నుండు ననియు డివెలరాగారిపక్షము స్వల్పముగ నుండు ననియుభావించెదము. అయినను, ఉభయపక్షములకును సమన్వయము గుమరనిది డివెలరాపక్షమువారు పరిపాలనము తిన్నగ కొన సాగకుండ జేయగలుగుదురు, విరివిజడబడిక విషయమై ఇటీవల జరిగినచర్చలో, గ్రీఫిత్, కాలిన్సు గారులు ఒడంబడిక కనుకూలముగ మాటలాడిరి. డివెలరాగారు, ఒడంబడిక కనుకూలముగాకున్నను దేశముపై వారికి గల యభిమానమువలన సమాధానమున కొడబడిరి. మూడు మాసములవరకు ప్రభుత్వసమావేశమును ఆపియుంచవలయుననియు ఈలోపుగ ఎన్నికలను జరుగజూడదనియు, ఎన్నికలు జరుగునపుడు ఒడంబడిక ననుసరించి ఏర్పడెడి నూతనవిధానముపై దేశాభిప్రాయమును కనుగొనవలసినదనియు, ఉభయపక్షములవారును సంగీకరించిరి. ఈవిర్పాటు ఇర్రెండుప్రజల కిష్టముగనున్నది. దీని సంగీకరించుటలో, సికాఫీసు నిర్మాణమునందు చీలికను కలిగింపకుండుటయే తనయుద్దేశ మని, డివెలరాగారు చెలిపిరి. మూడుమాసములలోపుగ, నూతన ప్రభుత్వమువారు ఒడంబడిక కనుకూలముగ రాజ్యాంగవిధానమును తయారుజేసి ప్రజల మెదుట నుంచగలరు. ప్రజలు తమకు ప్రజాస్వామ్యము వలయునో, సామ్రాజ్య స్థ స్వాతంత్ర్య రాజ్యము వలయునో నిర్ణయింపగలుగుదురు. పిమ్మట పోరాటముల కవకాశముచ్చుటకన్న, ప్రారంభముననే ప్రజాంగీకారమును నిశ్చయముగ కనుగొని తదనుగుణముగ పరిపాలనమును ప్రారంభించుట యుక్తము. విరివి ప్రజలయినను, ప్రస్తుత దేశ కాలపరిస్థితుల ననుసరించి, తమ త్యాగఫలితముగ చేకూరిన స్వాతంత్ర్యమును విడనాడరని తలచెదము. ఇర్రెండు నిర్ణయము ఆంగ్ల దేశమునందు కొంత నిరుత్సాహమునకు కారణ మయినట్లులతోచుచున్నది. ప్రస్తుతస్థితిని గూర్చి విచారించుటకు, సంధిపత్రముపై సంతకముల జేసినవారలను పిలిపించెద మని చచ్చిల్ మంత్రిగారు కామన్సు సభలో చెలిపిరి. ఆంగ్ల దేశప్రముఖులు ఒక్క విష

యమును మనమును గుంచుకొనవలెను. ఇర్రెండులో నిరుపక్షములవారును రాజకీయబడుచున్నపుడు, వారిని తొందరపెట్టుట భావ్యముగ నుండదు. అటు ల గావించుటచే, మొదటికి మోసము వచ్చును. ఇర్రెండు ఒడంబడికను దేశ మంగీకరించుటకు, ఆంగ్ల దేశము కాలనిర్ణయమును గావించియుండలేదు. ఈ మారు ఇర్రెండు ప్రజలు విరివి ఒడంబడికను, అందుక్రింద నేర్పడెడి రాజ్యాంగవిధానమును గూడ అంగీకరింపవలయును. లేనియెడల రెంటిని తిరస్కరింపవలెను. ఇర్రెండు ప్రజలు, దేశపురోభివృద్ధి నాలోచించి, తమకు హస్తగతమయిన స్వాతంత్ర్యమును వినియోగించి కీర్తివశనెదరని, తలచెదము.

ప్రభుత్వదృక్పథము

బర్మోలీ తీర్మానములగూర్చి ప్రశ్నింపగ, వాని యందు సమాధానమున కవకాశము గనుపింప ననియు, తమ దృక్పథమును ఏమాత్రము మాన్పు కొనవనియు, సర్. విలియం విక్టోరియాగారు ఇండియా ప్రభుత్వపక్షమున సామ్రాజ్యశాసనసభలో సమావధానమిచ్చిరి ప్రజాభిప్రాయమును కనుగొనుటకు గాని, హైందవ సమస్యను పరిష్కరించుటకు గాని, ప్రభుత్వము వారు సంసిద్ధులు గాలేదని, ఇందువలన స్పష్టమగుచున్నది. ఈ కారణముచేతనే దేశనాయకులు, ప్రభుత్వ దృక్పథము మారినంతవరకు పరిష్కారమునకు వీలుండదని పలుమరు కేలిపియుండిరి. డాక్టరు కిన్లూగారు కారాగృహమునుండి గాంధీ మహాత్ముని కొక లేఖను వ్రాయుచు, గౌరవప్రదముగ వ్యవహారము పరిష్కారమగుచో రాండు కేలిలు సమావేశమును కూర్చుటకు తన కభ్యంతరములేదనియు, అయినను ప్రభుత్వము వారు హిందూదేశమున కేది యవసరమో దాని నింకను గ్రహింప లేదనియు, తమకు గాంధీ మహాత్ముని యందు పూర్ణ విశ్వాసము గలదనియు, తెలిపెను. హైందవసమస్యను ప్రభుత్వమువారు పరిష్కరింప బూనినచో, నిర్బంధవిధానావలంబనమే వారికి శరణ్యమగును. లండనునుండి, సర్. మైకేలు ఓర్వెయరుగారును సికాఫీసు ప్రభుత్వగారును హిందూ దేశమున నిర్బంధము లింకను చాలలేదని గట్టింపుచున్నారు. వారి హితమునే ప్రభుత్వమువారు అవలంబింపవచ్చును. ఇందుమూలమున భారతవర్షమునకు నూత్రము నష్టము గలుగదు. ప్రజలు ధర్మ న్యాయమును విడినాడక ప్రవర్తించుచో, నిర్బంధ విధానమువలన వారి యభీష్టసిద్ధి త్వరలో నెరవేరక నూనదు.

బొంబాయి శాసనసభ:

క్రొత్త పన్నును నిరాకరించుట బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు తమకు గలిగిన డబ్బులోటును భర్తీ చేసికొనుటకు, నివోదములపై పన్నును విధించుట కొక చట్టమును తయారు జేసిరి. ఆ చట్టమును మొన్నటిదినము బొంబాయి శాసనసభవారు నిరాకరించిరి. ఉన్న పన్నులనే భరింపజాలని ప్రజలపై క్రొత్తపన్నులను విధించుట అసభ్యముగ నుండును. పంజాబు రాష్ట్రమునందుకోశమునందు 99 లక్షల దిగుబాటు గలదట. రాబోవు వత్సరమున 158 లక్షల దిగుబాటుండునని, పంజాబు ప్రభుత్వ సభ్యుడు తెలిపెను. పంజాబు ప్రభుత్వము వారుగూడ క్రొత్తపన్నులకే బూనెదరా?

లాభ మేమి?

సప్రకాశమిటీవారు నూచించిన నిర్బంధ శాసనములను ప్రభుత్వమువారు రద్దుపరచిరి. కాని, క్రిమినలు లా సవరణచట్టము, రాజద్రోహసభాశాసనము అటులనే నిలిచియున్నవి. రాజకీయ నేరములకు సంబంధములేని మామూలు శాసనములనే, ప్రజాస్వాతంత్ర్యనిరోధమునకు అధికారులు ఉపయోగించుచుండగ, కొన్ని నిర్బంధ శాసనములు రద్దయినంతమాత్రమున లాభ మేమి? ఇప్పుడు మారవలసినది, పరిపాలనాదృక్పథము. అది పూర్తిగా మారినగాని, శాసనములు ప్రజల స్వాతంత్ర్యమును సురక్షించి, వారికి సౌఖ్య మొనగూర్చు.

స్థానిక వార్తలు

నిమ్న జాత్యుద్ధారక సంఘము:—ఈ సంఘ ప్రచార కండ్లమున ఆదివారము 26 వ తేదీ ఉదయం 8-30 గంటలకు చాకలపేట కాటకచేరిలో స్వామి బ్రహ్మసంకగారు 'సహకారము' గూర్చి యుపన్యసించెదరు.

మ్యాజిక్ లాంతరు ఉపన్యాసము:—తెలిదండ్రులయొక్కయు ఉపాధ్యాయులయొక్కయు సంఘముయొక్క గౌరవకార్యదర్శి యగు ప్రాశస్తరు కుల్యాద్వీ గారు మద్రాసు ఆర్మీనియస్ విధిలోని గోకేహిల్లో 27 వ తేదీ సోమవారం సాయంత్రము 6-30 గంటలకు 'శకుపోషణము' నుగూర్చి ఉపన్యసించెదరు.

వేరుశెనగపంట 1922:—చెన్నరాజధానిలో 1921-22 సంవత్సరములో వేరుశెనగపంట 1428500 యెకరములలో వేయబడెను. గతవత్సరమున 11 వంతులు పంటదగ్గి నది. వేరుశెనగపంటగకాయలు 644400 టన్నులకు అంచనా వేయబడినది.

గొప్ప అగ్నిప్రమాదము:—మద్రాసు తిరువలి క్షేత్రంలో మొన్న రాత్రి 1 గంటవేళ బక్కింగ్హౌస్ కాలువ ప్రక్కనున్న పల్లెవాళ్ల గుడిసెలలో నిల్వముకొని సుమారు 30 గుడిసెలు తగులబడిపోయెను ప్రాణనష్టమేమియును గలంలేదుగాని పల్లెవాళ్లకున్న దారియును తగులబడిపోయి మనుష్యులు మాత్రము మిగిలిపోయిరి. త్వరితగతినైపురయింజనులు వచ్చుటచేతను వెద్దగాలియేమియును లేకపోవుటచేతను వెంటబిండ్లవరకును నిప్పుపోలేదు.

శ్రీ భారతీ భాండారము:—మద్రాసు జాతీయ పాఠశాల శ్రీ భారతీ ప్రస్తుత భాండారముయొక్క చతుర్థ వార్షికాంశము 26 వ తేదీ ఆదివారము సాయంత్రం 5 గంటలకు గోవిందపునాయుని వీధిలోని సౌందర్యచూడులలో జరుగును. అప్పుడు జి. యస్. పాడిసనుగారు యం. ఎ. వి. సి. యస్., 'జనీవా; జాతీయమితి' అనువిషయముగూర్చి యుపన్యసించెదరు. గౌరవనీయులగు జడ్జి సు. యం. వెంకటసుబ్బారావుగారు అధ్యక్షత వహించురు.

పాముకాటుకుమందు:—“పాముకాటునకు పాగాకు దివ్యమధము. రెండులముల పాగాకును 10 తులముల నీళ్లలో బాగుగ గలిపి అడుగుపిప్పి తీసివేసి నీటిని పాముకదించిన వానిచే త్రాగించవలెను. పాముకాటుచే మనుష్యుడు ఒడ్లుతెలియక పడెనేని, గొంతులో పోయవలెను. అంతెల్ల కరుచుకొని పోయెనేని ముక్కులలోనుండ యీనీటిని పోయవలెను. ఇటుల జేసిన రెండుమయలలో పాముకు వెల్లి పామునిము తగ్గిపోవును. ఒకగంటనేపటిలో మనుష్యుడు తిన్నిగనుండు. పాము పాగాకుతోటలోనుండ పోదన్నప్పుడతి అందరకును దెలియును. కావున పాగాకు పాముకాటునకు దివ్యమధము.”

ఇటుల హైదరాబాదు వాస్తవ్యులు హక్ కే మహమ్మదు యూనిసుగారు 'ప్రాక్టికల్ మెడిసిన్' అను పత్రికకు వ్రాయుచున్నారు.

నిర్బంధవిధాన ఉద్బంధము

ఢిల్లీలో కాంగ్రెసు కార్య - స్థాయి సంఘసభలు

భిన్నాభిప్రాయములు-చాలమంది సభ్యులు వచ్చుట
సామాజ్యశాసనసభలో బాడ్లోలీ తీర్మానమును గూర్చిన ప్రశ్నోత్తరములు
కఠినకాసనముల రద్దుచట్టములను గవర్నరుజనర లామోదించుట
లాలా లజపతిరాయ, ఆగానభట్టగార్ల కేసులు-మార్చి 16 వ తేదీకి వాయిదా వేయుట
లూడియానాలో సంఘవిహారము
డాక్టరు కీచలూగారు మహాత్మునకు చెరసాలనుండి లేఖ వ్రాయుట
ఆచార్యులలోని కనాటిభాటులో అల్లరులు-తుపాకులను గాల్చుట
అననము పోలీసుల నేర్పరుచుట - ప్రభుత్వ ప్రకటనము

పంగరాష్ట్ర శాసనసభ - విచేతములనుండి ఖద్దరు దగుమతినిగూర్చి ప్రశ్నోత్తరములు
ఢేరాతూనులో అరెస్టులు.

ఢిల్లీలో కాంగ్రెసు స్థాయిసంఘసమావేశము

(1)
సమష్టి ఆజ్ఞోల్లంఘనము తప్ప తక్కిన వెనుకటి ప్రచారవిధానముల నన్నిటిని
ఆమోదించవలెనను తీర్మానమును మహాత్ముడు పాదించుట
తీవ్రమగుచర్చ రాత్రి 12 గంటలవరకు జరుగుట
పర్యవసానము తేలకుండుట.

వేంకటగిరినాయకుడు శ్రీ యుత కటిక నేని రామారావుగారిని వదలుట

గొప్ప స్వాగతం త్వరము
చిత్తూరులో సి. రాజగోపాలాచారి, ఎం. రామస్వామయ్యగార్ల కేసు విచారణ

ఢిల్లీ

అఖిలభారత కాంగ్రెసు స్థాయిసంఘసభ
నేడు (24 వ తేదీ) ఢిల్లీలో జరుగు నతిముఖ్య
మగు అఖిలభారత కాంగ్రెసు స్థాయిసంఘసభకు
చాలమంది సభ్యులు ఢిల్లీకి వచ్చిరి. 24 తేదీ ఉదయ
మునుడియు కాంగ్రెసు కార్యసంఘసభ్యులు ఇతర
నానగులతో ఢిల్లీలో స్థిరపడెను. బాడ్లోలీ తీర్మానములనుగూర్చి భిన్నాభిప్రాయములు
వెడలినందున సీరియస్ కార్యసంఘసభ్యులు తొలు
దొలొత పలువురు కాంగ్రెసునాయకుల ఆభిప్రాయ
ములను తెలిసికొనిరి. పిమ్మట మధ్యాహ్నము 2
గంటలు మొదలు 4 1/2 వరకు కార్యసంఘసభ జరిగి
నది స్థాయిసంఘసభవారు పరిష్కరింపవలసిన తీర్మా
నముల నిలుల సీసభవారు నిర్ధారణచేసిరి.

ప్రతికూలపక్షము

గాంధీ మహాత్ముని మాటయం దిప్పటికిని
హెచ్చుమందికి గట్టివిశ్వాసమే కలదు గాని అతి
వాదులు కొందరు మాత్రము ప్రాతికూల్యముబూని
రి. ఆత్మరక్షకమును నష్టకరము నను రెండువిధముల
ఆజ్ఞోల్లంఘనమే ముఖ్యవివాదవిషయము. అసహ
యోద్యమమును నిలిపివేయవలె ననువాదుగూడ
కొందరు కలరుగాని వారిసంఖ్య మిక్కిలితక్కువ.
గాంధీపక్షమువారికిని అతివాదులకును రాద్ధాంత
సిద్ధాంతములు జరుగును. ప్రస్తుతము యుద్ధమ
మును నిలిపివేయగూడదు. ఆత్మరక్షక ఆజ్ఞోల్లంఘ
నమును వెంటనే ప్రారంభింపవలెను, మొదటనుద్దే
శించిన తీరిని కొద్దికాలము పోయినపిమ్మట సమష్టి

ఆజ్ఞోల్లంఘనమునుగూడ ప్రారంభింపవలెనని అతి
వాదులు వాదించుచున్నారు. 24 వ తేదీ మధ్యా
హ్నము 2 గంటలకే స్థాయిసంఘసభ జరుగవలసి
యుండెనుగాని కార్యసంఘమువారు 2 గంటలకు
నిర్ధారణను చేయజాలకపోవుటచే స్థాయిసంఘ
సభను సాయంకాలము 7 1/2 కు జరుపుటకు నిశ్చయిం
చిరి. అసభ హాకీం ఆజ్ఞులుఖానుగారి యింటి ఆవర
ణలో వేయబడిన ఢేరాలో (శమీలా) జరుగును.
ఢిల్లీలో రాజుద్రోహసభాశాసన మమలులో నుం
డుటచే స్థాయిసంఘసభ్యులను తప్ప నితరుల నెవ్వ
రిని ప్రేక్షకులుగా నాసభకు రానియ వీలులేదు.
25 వ తేదీనిగూడ స్థాయిసంఘసభ జరుగవచ్చునని
24 వ తేదీని ఢిల్లీనుండి అసోసియేటెడు ప్రెసు
వారు తలచినది.

బాడ్లోలీ తీర్మానములు-సామాజ్యశాసనసభ

23 వ తేదీని పగలు 11 గంటలకు ఢిల్లీలో
సామాజ్యశాసనసభ జరిగినది. ఆరు ప్రశ్నలకు
సమాధానము తెలుపబడెను.

సర్ జేమిస్టీ జీజీబాయిగారు:- బాడ్లోలీలో కాం
గ్రెసు కార్యసంఘమువారు చేసిన తీర్మానమును
ప్రభుత్వమువారు చూచిరా? ఆతీర్మానములను
బట్టి అసహాయోద్యమమును గూర్చి తమ భావ
మేమో ప్రభుత్వమువారు తెలిపెదరా?

సర్ విలియం విన్సెంటుగారు:- ఆతీర్మానమును
దొరతనమువారు చూచిరి. వానిని గూర్చి చర్చిం
చిరి. అసహాయవాదుల పద్ధతిలో గొప్ప మా ర్చే
మియు కలిగినట్లు ఆతీర్మానములవలన తేలుటలేదు.

ఆజ్ఞోల్లంఘనమును తాత్కాలికముగ మానివేయు
టకు వారు తీర్మానించిన గాని వారి విధానము
నుండి దానిని పూర్తిగా తొలగించుటకు వారు
నిర్ణయింపలేదు. దానినిమరల పెద్దయెత్తున ప్రారం
భించుటకు తగిన అవకాశమును కలుగజేసికొను
టకే దానిని విరమించినట్లు వారు స్పష్టపరచిరి.
వలంటీరుల యూరేగింపులను తాత్కాలికముగా
నిలిపిరిగాని వలంటీరులను జేర్చుపని చురుకుగా సాగు
చుండవలె ననియే నిర్ణయించిరి. అసహాయోద్య
మము ప్రారంభింపబడినది మొదలు దేశమున జరు
గుచున్న రాజుద్రోహప్రచారమును వా రేమియును
నిలుపలేదు. ప్రభుత్వోద్యోగులు షనులు మాని
వేయనట్లు బోధించుట ముఖ్యమని గూడ నిర్ణయిం
చిరి. గాన సీతీర్మానములవలన వారిపద్ధతిపీమియును
మారలేదు. విధానము కొంతతాత్కాలికముగా
విరమింపబడెను. ప్రభుత్వమును తొలగింపవలెనను
వారి నిశ్చయముమాత్రమును మారలేదు. అస
హాయవిధానమును వారు పూర్తిగా వదలువరకును
ప్రభుత్వవిధానమేమియును మారవీలులేదు. ఈ
విధానమువలన దేశమునం దుపద్రవకరమగు పరి
స్థితు లిది రకే పర్వజీవవి. పక్షణముననైన రక్షప్రవా
హములును దురంతరములును జరుగవచ్చును.

*
అఖిలభారత కాంగ్రెసు స్థాయిసంఘ సమావేశము
మహాత్ముడు తీర్మానము నుపపాదించుట

24 వ తేదీ సాయంకాలము 7-30 కు కాంగ్రెసుస్థాయి
సంఘ సమావేశము ప్రారంభమైనది. ప్రధాన తీర్మానమును
మహాత్ముడు పాదించెను. దానిని పట్టుగా రనుచుండిరి
కాంగ్రెసు ప్రచారమునందలి కొన్ని పద్ధతులను నిలిపివేయుచు
బాడ్లోలీలో కార్యసంఘమువారు చేసిన తీర్మానమును స్థిరపరచుచు
సమష్టికాసనోల్లంఘనము తప్ప తక్కిన ప్రచారమునంతను
యించుమించు వెనుకటివలెనే జరుపదగునని ఆ తీర్మానమునూ
చించినది. దానినిగూర్చి రాత్రి 12 గంటలవరకును చర్చ జరిగి
నది గాని పర్యవసానము తేలలేదు. నేడు (25 వ తేదీ) గూడ
చర్చ జరుగును. ఈ తీర్మానమునం దుదహరింపబడిన పద్ధతులనుమించి
పోయిన పద్ధతులను నూచించుచు వెళ్ళుచుండి సవరణలనుప
పాదించిరి.

మహాత్ముడు పాదించిన తీర్మానము

11-12 తేదీను జరిగిన కార్యసంఘసభలో కార్యసంఘ
మువారిచే నామోదంపబడిన తీర్మానములను అఖిలభారత కాం
గ్రెసు స్థాయి సంఘము వారు శ్రద్ధగా వాలో
చించి వానిని స్థిర పరచుచు న్నారు. మరియు
నిలుల తీర్మానించుచున్నారు. ఆయా రాష్ట్రములలో రాష్ట్రీయ
కాంగ్రెసు సంఘముల అనుమతిని బడసినవారు విడివిడిగా
ఆయాస్థలములందు ఆయాచట్టములను గురించి ఆత్మరక్షణము
నకు (డిఫెన్సివు) ను గూడ ఆజ్ఞోల్లంఘనమును ప్రారంభింప
వచ్చునుగాని దేశీయకాంగ్రెసుమహాసభవాడుగాని స్థాయిసంఘ
మువారుగాని నిర్ణయించిన నియమము లా పాల్గొంత
మున పూర్తిగా సెరవేర్చబడనిచో రాష్ట్రీయసం
ఘము లట్టిద్యక్తి (ఇండి ఎన్యు ఆలు) ఆజ్ఞోల్లంఘనమునకు అను
మతి సేయగూడదు. కల్లుసారా దుకాణములపద్ధ బోధించుట
ఎంత అవసరమో విదేశీబట్టల దుకాణములపద్ధ బోధించుట
గూడ అంత అవసరమే, అని పలువురు వ్రాసినందున బాడ్లోలీ
తీర్మానములలో విధింపబడిన పద్ధతులను మీరతండ్ సారా
దుకాణముల పద్ధత వేచి వేళ బట్టల దుకా
ణముల పద్ధత గూడ మోసము లేకుండ పదు
దేశముతో బోధించుటకు స్థాయిసంఘమువారు రనుమతించిరి
బాడ్లోలీ తీర్మానముల యుద్దేశము కాంగ్రెసువారు వెనుక నిర్ధా
రణచేసిన అసహాయవిధానమును వదలుటయు సమష్టి ఆజ్ఞోల్లం
ఘనమున పూర్తిగా ఎల్లప్పుటికిని వదలుటయుకాదు. బాడ్లోలీ
తీర్మానములప్రకారము ప్రచారకులు యవచ్చునని శ్రద్ధను
నిర్మాణకార్యములందే వినియోగించుచో అందులక తర్చివ
సరమగు సమష్టి దౌర్జన్య రాహిత్యము దేశమునందంతటను పూ
ర్తిగా వెలకొనగలదని స్థాయి సంఘమువారు నిశ్చయించుచు
న్నారు. అసహాయోద్యమమునకు చేరిన ప్రతివిషయమునందును
కాంగ్రెసునకు చాల విజయము కలిగినది. దేశమున వ్యాపించి
యున్న అసహాయోద్యమము కలన దేశమున

బాంబాయి బ్యాంకునందలి డైరెక్టర్లవారు మొత్తం
జరుకరుగారు పాశ్చిమ ద్రావిడులు కుమ్రాణుల బహుజిగారు కలసి
రెండుదొంగ చెక్కులను సృష్టించి మోసము వై బాంకినుండిలకు
పదిహేనువేల రూప్యము లపహంపం ప్రయత్నించిన మాజి డ్రాఫ్ట్ మేన్
గారు నిందితులకేములు విచారింపి సెనెనుకు కమిటికేసిరి.

విదేశ వార్తలు

భారత పరిశ్రామిక సంఘము.

నరేంద్ర బోస్, హాల్డన్ గారి సలహా.

ఈస్టిండియా సంఘ సమావేశమున సభ్యత్వము వహించుచు నరేంద్ర బోస్, హాల్డన్ గారిని నుడివరి. భారతదేశమునందు, కనాదానీక, బాంబే పరిశ్రామికభివృద్ధికి విద్యుచ్ఛక్తి వాకగా దొరకుటకు ధ్యము. ప్రతి ఆధునికీకరణమునందును మైనిక సౌకర్యములనుగాను మందుగుండు సామానును తయారుజేయుటకు ప్రత్యేక యంత్రాలయము లందుట యుచితము. భారతదేశము పానునకు మాడుటన్నుల గంధకద్రావకమును, ఇంత చతుకగా నే విద్యుత్తును తయారుజేయ గల శక్తి సంపాదించునకును, ఆంగ్ల సాకాదకమును భిన్న మొక్కల ఏజాతివా రైనను భారత భూమి సందర్భము దోచుకొని పోగలరు. నానారాష్ట్ర సముత్తి, వాషింగ్టన్ సభలనంటి వానిని అన్ని సందర్భముల దేశములవారు నిరపాయముగ దొమ్మిది జీవము చేసికొన గలుగుదురు. కాని అవి భారతజాతీయ జీవమునకు అపాయకములు.

భారతదేశమున విశాల సంస్కరణము లొనగ్గ వలెననుట అవసరమైనదే కాని చతుకగ గంధకద్రావకమును విద్యుత్తును తయారుజేయుట ముఖ్యము. ఈ ముఖ్యమైనట్టియు అవసరమైనట్టియు విషయముల మధ్య భారతాంగ్ల దేశముల మధ్య బహిరంగలేఖలను ప్రభుత్వప్రకటనలను నూగులాడు చున్నది. ఇంతలో పర్యవేక్షకులనుండి కృత్యముగా నీటి ప్రవాహములు సముద్రమును ప్రవేశించుచున్నది. ఓడలకు జడలముడి గంధకపు గనులు విదేశగాము లగుచున్నవి.

అనత్య వాక్యచారము.

జర్మనీ కృత్యములు.

ఫిబ్రవరి 21:— డెయిలీ మెయిలు ప్రతీక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది:— నాకున వద్దన్న వాయువార్తలయములు జర్మను ప్రభుత్వమునండి ధనము గ్రహించి అనత్యవాక్యచారము లింకను జేయుచున్నది. 10 వ తేదీని గాల్ఫిన్సు ప్రభువు డిల్లీ యందు గావించినట్టియు, నార్తక్లిపు ప్రభువు మార్స్బుర్గుందు గావించినట్టియు యువనావ్యములందు సందర్శములనుండి విడదీసి కొన్ని వాక్యములను పంపిసెడి. ఆంగ్ల పరాసు వివాదమును గురించి చాచాటు ఆధిపతాయములు ప్రబలిన ప్రాచ్యదేశములందును, ఆంగ్లశాసనాధిక భారతదేశమునందును ఇట్టి వార్తల వలన చాల నుపద్రవము సంభవించును. దీని ఆంగ్లదేశమునకును పరిశ్రమలతో తులకాగు జర్మనీకిని సరిపోల్చుచున్నది. ఇట్టి అసాయకర వార్తల నణచుటకు ప్రభుత్వమువారు తగు చర్య చేసికొనవలెను. భారతదేశమున గాంతిని నెలకొల్పుటకు 10000 మంది సైన్యము కావలెనని రాబిన్సన్ ప్రభువు నుడివె ననియు, యూరపు ఆర్థిక సంపదలనుగర్భింప వలెన్న జర్మనీతో సహకారమున మెలగ వలెనని నార్తక్లిపు ప్రభువు నుడివెననియు నావార్తలు డెయిలీయందున్నవి.

విరిపు సమస్య.

డెల్లీను హత్యవార్త.

డెల్లీనునందు రివాల్యురుచే కాల్చబడిన ఆంగ్ల అధికారి మృతి నొందలేదు. వారిపేరు సర్జెంట్ కన్నోలి.

ఈ విషయమును తాత్కాలిక ప్రభుత్వ పటాలమును బ్రెటిష్ పటాలమును పరిశీలించుచున్నారనియు దోషులను శిక్షించుటకు తాత్కాలిక ప్రభుత్వమువారు ప్రానుకొనిరనియు కామన్వెల్త్ గవర్నమెంట్ చర్చిహాలుగారు నుడివరి.

సికాగోనులసమావేశము

ఫిబ్రవరి 21:— ఈజిప్టున వర్తమానందందు సికాగోనుసమావేశము జరిగెను. 2700 మంది పాల్గొనిరి. కార్యక్రమపట్టిక యందు చాలాతీర్మానములు గలవుగాని యవియన్నియు ఆంగ్ల విజిల్ పబ్లికేషన్ సంగీకరించుట అంగీకరింపకపోవుట యను విషయమునకు సంబంధించినదే. ఈతీర్మానములపై బహిరంగముగ సభ్యులు పు స్పృహకల వల్ల తీర్మానింపబడినది. ఈజిప్టున చాలావర్య జరిగెను. “హుటలవల విసిగిపోతిమి. పసిడేయవలయును” అని చాలమంది కేటానెసిరి.

ఒడంబడికను నిరాకరింపవలెననియు, రాబోవు ఎన్నికల యందు రాజకీయ ప్రమాణమును దీసికొనుటకు నిరాకరించు అభ్యర్థులచే యెన్నుకొనవలెననియు డివెలరాగారు తీర్మానముపంపిరి. దేశమున 2 కి వంతులు తమపక్షమున నుండు టవసరమని వారు నుడివరి.

ఫిల్లిపూర్ను నరే హాన్సివిల్సుగాను నార్తదోనుతరపున పార్లమెంటు సభ్యుడుగ నెన్నుకొనబడినది. వీరితో నెవరును పోటీజేయలేదు.

ప్రాఫెసరు జె. ఎం కీన్సుగారు భారతఆర్థిక సంఘసభ్యుడుగ పనిజేయుటకు ఫిప్రవరిమాసమున ఆంగ్లదేశమునుండి ప్రయాణము గాజాలరు. వారిస్థానము భారీగానుంచబడును.

బాగు, విద్యుచ్ఛక్తిల పనివాండ్ర సమ్మెకట్టు మగ్గు మాయెను. చాలమంది పనులలో ప్రవేశించుచున్నార.

రైల్వేలన ఆదాయమున 8850000 పౌనులు తగ్గునని రైల్వేమంత్రి తెలిపెను. మార్చి నెల యందు 1900000 పౌనుల ఆదాయము తగ్గునని అధికమంత్రి నెలిపెను.

న్యూఢోల్సుడ “హోమా” యను విమానము 600-1000 అడుగులఎత్తున ప్రయాణ మొనర్చుచుండగా అగ్నిప్రమాదమువల గాల్గితిత్తి బ్రదైలై క్రిందబడినది. అందుగల 50 మందిలోను 10 మందిమాత్రము రక్షింపబడిరి. వారిగూడచాలభాగము దేహము కాల్చెను.

కెయ్కో నాయకు చుట్టుపట్టు ప్రదేశములందును ఆంగ్లేయులందరును రివాల్యురతో నుండవలెననియు ఈజిప్టు టెవ్వ గను ఆయుధముల ధరించరాదనియు ధరించిన ఊరికీతీవీధింప బంసనియు ఉత్తరువుగావించబడినది. ప్రతివారిని ఆయుధముల కొరకు సోవాజునుటకు పోలీసువారికి యుత్తరవీరుబడినది. వారి నెదిర్చువారివైన తుపాకులకాల్చుటకునుమతీకాజుబడినది.

నార్తకట్లాంటికు పాంజెరు సమావేశమునందు జర్మను ప్రతినిధులు జర్మనీనబడిరి. జర్మనులు తిరిగి నాకావ్యాపారము ను వృద్ధిమొనర్చుకొన నెత్తిమించుచున్నారు.

మార్చింగు పోస్టు పత్రికా విలేఖకుడు ఆంగ్లరా ప్రభుత్వ మంత్రియగు డెల్లీబెగానిని దర్శించి ప్రశ్నింపగా వారిట్లునుడివరి. - బ్రిటిష్ పారిటీ మైత్రి గావించుకొనుటకు ఆంగ్లరావారు చాల నాతురతతోనున్నారు. మెసపోటోమియాలోగాని ఈజిప్టులోగాని భారతదేశముగాని టర్కీవారు బ్రిటిష్ పారిటీ కృతి చేకముగ నెట్టి యుద్ధమునును ప్రోత్సహింపలేదు.

లేబరుపక్ష. విజయము

నార్త ఫ్రాంబరు వెల్లు డివిజను పార్లమెంటు సభ్యుడు రాజీనామా నిచ్చుటవలన తిరిగి ఎన్నికలు జరిగెను. ఈ ఎన్నికలందు లేబరుపక్ష అభ్యర్థి విజయమందెను. లేబరుపక్ష అభ్యర్థి యగు అమ్యునుగారికి 7854 మమ్యులు వచ్చెను. వారి ప్రత్యర్థి యగు కన్సర్వే షివునకు 6717 మమ్యులు వచ్చెను.

సిన్ ఫిన్ సమావేశము

డివెలరా కొల్లి న్యుగార్తకు సమాధానము కుదురుట

డివెలరు 21 :— సికాగో సమావేశమునందు గ్రీక్లు గారు విరిపు సంధి యొడంబడిక న్యాయమైనదే యను సవరణ నుపహాసించెను. ఒడంబడిక విరల్లండు దేశమును విరిపు జాతి వారు తిరిగి లాగుకొనుటకు గాను వారికీయబడిన ప్రభు సాధనము వంటిది. విరిపు ప్రజలు ఒడంబడికకు సమ్మతించిన యెడల వారి తీర్మానము ప్రకారము నేను నడచు కొనెదను గాని మీ రా యొడంబడికకు సమ్మతించక పోయిన యెడల ప్రస్తుతము పరిశీలించుచున్న వారికీమాత్ర మగ్గు రుద్రుడు. యూరపునం దెతర దేశములలో కల్ల సభిక ఆర్థిక రాజకీయ సంపదలనుగర్భింప యొక్క శక్తిని నాశనమొనర్చు యత్నింపకుడు అని గ్రీక్లు గారు విన్నవించిరి.

కొల్లిన్సుగారు సవరణను బలపరచుచు, విరిపు గృహ నిర్మాణోపకరణములు వారియెదుట నుండెననియు వాని నుపయోగించుకొనక పోయినయెడల నాతప్పు విరిపు వారిదే యని చారు నుడివరి.

సికాగో సభ్యులందు ఇరుపక్షముల వారికిని సమాధానము కుదురుట మంచిదని డివెలరాగారు నుడివరి. జంతులకుగాను ఎన్నికలను కొలదికాలమువ వలెనని వారు కోరిరి. కొల్లిన్సు గారిండుటకు సమ్మతించుచు విరిపు ప్రభుత్వవిధాన నిర్మాణము పూర్తియగుచున్న ఎన్నికలను నిలపు చేసెదమనియు ఈజిప్టుగా డివెలరా పక్షమువారు తాత్కాలిక ప్రభుత్వమునకు వ్యతిరేకముగ నేమియు వోనర్ప రాదనియు కోరిరి. డివెలరాగా రీవివర విషయమునకు సమ్మతించ లేదు. తరువాత నా దినమునకు సభ ముగిసెను.

ఫిబ్రవరి 22 :— ఇరుపక్షముల వారికిని సమాధానము కుదిరెను. ఎన్నికలు మాడునెలల వరకును నిలుపు శేయుటకును తరువాత డెయిలు ఈరానువారి చేతి కొరబడకయే తాత్కాలిక ప్రభుత్వమువారు అధికారమును విడచి వేయవలెననియు ఎన్నికలు జరిగిన తరువాత యొడంబడిక క్రింద యేర్పడిన నూతన ప్రభుత్వవిధానముపై వారి సమ్మతి పుచ్చుకొనబడుననియు నా సమాధానమున గలదు.

ఆంగ్ల భీతావహము

ఫిబ్రవరి 22:— ఎన్నికల నాప నిశ్చయించిన నార్త వలన లండను నందు రాజకీయ వేత్తలు భీతిపించుచున్నారు. విరిపు మితవాదులు తమ పలుకుబడి నుపయోగించి వెంటనే యెన్నికలను నెట్టిన యెడల వారి కెక్కుడు పట్టుగలుగును. కొల్లిన్సు గ్రీక్లుగార్లు విధి లేక పరాజయమునకు మారుగ ఈ వరతున కొప్పకొని రని దలచుచున్నారు.

పార్లమెంటు నందు పత్తి

సికాగో సభ్యు తీర్మానమును విరిక తరువాత గూడ నింకను సంధి యొడంబడికను సాగించ దలచిరా యని ప్రశ్నింపగా చర్చిలుగారు ప్రస్తుత పరిస్థితులను గురించి చర్చించుటకు గాను ఒడంబడికపై సంతకము లొనర్చిన ప్రతినిధుల నాహ్వానించితిమని నుడివరి.

కొల్లిన్సు కేసును విచారింతుటకు గాను న్యాయమూర్తి మెక్ కార్డిగారి నియమించుటకు తాత్కాలిక ప్రభుత్వము వారంగీకరి చిని చర్చిలు గారు దెలిపిరి.

నిజమునిలుకదమిద తెలియగలదు.

ఆరోపణ సమాధానము.

ఒక విలేఖకుడు బొంబయి కానికలు కిటులవ్రాసెను:— ఆయాగ్రి, గాంధీ మహాత్ముని ఆరెప్పుచేయవలసిన దనున తీరుప్తు సిద్ధముగ నుండినను ప్రస్తుత ముపసంహరించుకొనబడె ననియు నేటి (17 ఫిబ్రవరి) పత్రికలు ప్రకటిం చెను. గోరక్షణపుర టల్లయలను నెపముగ చేసికొని బర్మోలి సత్యాగ్రహము నాపుదల చేసిన కారణము స్పష్టముగ నివ్వదు బోధపడుచున్నది. రాజప్రతినిధికి గాంధీమహాత్ముడు తన రెండవయుత్తమును బంపకముండే అల్లరులవార్త దెలిసియుండెనని 14 వ తేదీ కేసరిపత్రిక (పునహా) ప్రకటించియున్నది. గత మాడు నాలుగు మాసములనుండి రాజప్రతినిధియొద్దకు వచ్చుచు బోవుచున్న పండితులవ్యాస గారు ప్రభుత్వవైఖరిని తెలిసికొని యుందురు. మహాత్ముడు పండితుని సంజ్ఞ నాధారము చేసికొని యభిప్రాయమును మాడుకొని యుండవచ్చును. గోరక్షణపురదుర్గ యములే కార్యక్రమ యాపుదలకు నిజమైన కారణమని యంగీకరింతుము. కాని కలకత్తాలో గందలకొలది జనులు ఎట్టివౌడ్వస్యము లేకయే యుత్సాహ పూర్వకముగ శ్రీకృష్ణజన్మస్థానమునకు వెళ్లియుండగ కార్గ న సుకార్యక్రమమును సంపూర్ణముగ నేల మానరలెనో బోధపడుటలేదు. అందువలన నిదియుండుయు కేవలము ప్రభుత్వము వారిని సంతోష పెట్టుటకై పన్నుగడగ గన్నించుచున్నది. సహాయ నిరాకరణోత్సవము స్త్రీపూర్తిగ నవజయము గాంచినది. ఈయాక్షేపణ ప్రతులను ప్రెపుచేయించి ముఖ్యమగు నాయకులందరకును పరవాళ్ళము బంపుచున్నాను.

* * *

వై యాక్షేపణను గాంధీమహాత్మునికి బంపగా నీకింది సమాధానమును మహాత్ముడు మాకందించెను:

భిగవంతుడు నన్ను నేకవిధముల పరిశీలించుచున్నాడు గాని ప్రతిసభిక నాకండ్రం యుత్తరమును బంపుచుండగా చారి చారావార్త నాచేవిని బడెనని యిచ్చటి కేలేంచినవారితో చెప్పియుంటిని. నే నేవార్తాప్రకటన జరుగులేదు. కాని నవటి వను పత్రికా కార్యాలయము బంపిన ఒకచీటినిమాత్రము కొద్దిగ జూచితిని. కాని దానిని అప్పుడే ఆనలయుండితిని. మరెవ్వరును ఈవిషయమై నాతో ప్రస్తావించియుండలేదు. “క్రానీకలు” లో దుగ్ధతములను గూర్చి చదువగనే నేను మేల్కొని తోడి ప్రచారకులతో వెంటనే సలహాపడి కార్గ నకుకార్యనిర్వాహక సమావేశమునుగూర్చి యొకతంత్ర నిచ్చుచు కాననోల్లంఘము నాపుదలజేయుట యుక్తమని కార్యనిర్వాహకసభ్యుల కల్లరకును వేక్చరుగ నుత్తరములను వ్రాసితిని. నాకింకేమియు తెలియదు. అయినను నిజము నిలుకదమిద తెలియగలదు.

చిత్తగించవలెను.

మో. క. గాంధీ,

(బొంబయి కానికలు.)

భారత శాసనసభ.

భారత శాసనసభ.

మహాత్మాగాంధీ

మహాత్మాగాంధీ వారం టుండుటయే బాణ్స్ లీ తీర్మానము నకు కారణమని పిరికివారు తప్పు యితరులు నూచింపజాలరు భగవంతునితో వేరొకరినిమాచి మహాత్మాడు భీతికొందు వాడుగాడని యెల్లవారు తెలియును. దక్షిణాఫ్రికాలో బుల్ అయినవడసిన యాత్మపారిశుధ్యము మానవజాతికై క్రీస్తువత ఆయన బాధనందుటయు, ఇహలోక సౌఖ్యముల నన్నిటిని త్యజించుటయు, ఆయనయొక్క యతిసాహసము, దైవబలము నందలి నమ్మికయు చూచువారికి, బాణ్స్ లీ తీర్మాన ముపపాదించుటలో ఇహలోకవ్యవహారము లాయన దృష్టియందలేవని తేల గలదు. యేసుక్రీస్తుకు విరోధులే ముఖ్యస్నేహితులు. విరోధులు లేనియడల మానవజాతికి క్రైస్తవమతము లేకపోయెడిదే. ఇట్లే మహాత్మాని లోకకల్యాణ కార్యక్రమ మాయన విరోధులవలన సులభముకాగలదు. మహాత్మాడు గొప్పభక్తుడు గాన గౌరవపుర ఘోరహత్యలకాచి ఆయన నిర్భయతపోయెను.

భౌతికప్రపంచమున లీనయ్యుచున్న మానవులకు బాణ్స్ లీ తీర్మానము లాశ్చర్యకరముగ నన్నవి గాని మతమునందు కన్నుగలవారందరు సంతోషముతో కరిగిపోయిరి. మహాత్మాడు తపోవృత్తినుటవలన ఆయనమాత్రము విశదమయిరి. రాజకీయతత్వముగ నీతీర్మానములు బాగుండక పోవచ్చునుగాని నైతికముగ వానిని సందేహించుటకు వీలులేదని ఆయన చెప్పుచున్నాడన్నమాట. క్రొత్తయుగమనగా క్రొత్తప్రపంచము, మంచి ప్రపంచము. గడచిపోవుచున్న ప్రపంచము మతరాహిత్యము నది. ఈకాలపురాజకీయములు నాగరికమయిన దుర్భాగము. అకారణముగ యుద్ధములు చేయుచున్నారు. మృగబలముచేత ఒకజాతి నింకొకజాతివారు లోబరచుకొనుచున్నారు. జనులొకరితో నొకరు పోరాడి చంపుకొనుచున్నారు. ప్రస్తుతరాజకీయ సిద్ధాంతములచేతకారము గోరుపురపు ఖల్లులకు సదర్శింపవచ్చు నేమిగాని మహిమయుముగ విచారించువత్తుమున అవి గొప్ప లోపమని మహాత్మాడు పలుకుచున్నాడు. మహాత్మానినంటి పురుషునికి, మనలో చితకేతులలోపమున్నది కన్నట్లక తప్పదు. భగవంతుడు న్యాయము కలుగజేయునను నమ్మిక యున్న గాని అహింసయందు నమ్మకము దుడిరదు. ప్రస్తుత రాజకీయములలో యుద్ధములం దెవ్వమునైన జయింపవలె ననునది సిద్ధాంతము కాని మహాత్మాడు నతమునకు భంగము కలుగు జయ మనాచి శ్రేయముగ ప్రహేళికాడు. గడచుచున్న ప్రపంచము మతరాహిత్యమైన దనుటయేగాక దాని యంతయుకల కారణ మామతరాహిత్యము పొంగిపోయియున్నది. మనది మతసంబంధమయిన పోరాటము. అహింసపనిత్రయైన నాగరికము. దీనిని గడచుచున్న ప్రపంచబలమునుండి రక్షింపవలెనను కారణముచేత అహింసా మార్గమునుండి తొలగివారు. కావున మహాత్మాడు యొప్పుకొనిన దానికి చక్కనికాణమున్నది. వివరములలో సందేహములను భేదాభిప్రాయములకు నవకాశము లున్నవి గాని మహాత్మాని యెప్పించినవచ్చును.

తెంగాలు రాష్ట్రీయకాంగ్రెసుసంఘ ఆధ్యక్షులు (కర్ణాటక) కిచలూగారు గాంధీ మహాత్మానికి వ్రాసిననాటకము:—

బాటూజీ, కరాచీతెల 23-1-22 కలనలు వెడ్డివడ్డుగారి జాబిందలో పంపియున్నాను దానిని మీయిష్టముచచ్చి నట్లుపయోగించు కొనవచ్చును. ఈ ఖయములో నామట్టుకు నేను సౌఖ్యముగ నేయున్నాను. వెనుక 1919 రౌలటుచట్టపు యాందోళన సందర్భమున నన్న యాశ్చర్యము తీవ్రపడినను రాజకీయ ఖయవీవలె చూచి ప్రతిఘటన, నాన్వంతి దుస్తులు, పరుపులను, యిచ్చి, భోజనము, స్నానము దీక్షములలో ప్రత్యేక యోర్నాలులు చేయించి యున్నాను. ఈతూరి బాంబాయి ప్రభుత్వము వారు నేను రాజకీయ ఖయదీని కాననియు ఆందు వలన పంజాబుప్రభుత్వమువారు చేసిన సౌకర్యము లననరము లేదనియు తెలివినట్లున్నది. తాత్కాలిక సేద్యములనుగూడ యిట్లే చూచుచున్నాను. సామాన్య ఖయదీలనలేనే చూచుచున్నాను గాని వారిని మాకు భేదమేమనగా మమ్మి నొకరినొకరు చూచుచుకొన నీయరు. మతసంబంధమయినవాని కడ్డు గలిగించు చూపు నతికమింప సమకట్టియున్నాము.

భారత శాసనసభ.

భిల్ల, ఫిబ్రవరి 28:—నేడు భారత శాసనసభ. సమావేశముకాగానే సామర్థ్యగారిట్లు పపాదించిరి.

వాకా నిర్మాణము, ఇంజనీరింగు సాముద్రికశాస్త్రము తంతిలేని తంతివార్తలను పంపుట, తుపాకులనుచేయుట, పారిశ్రామిక రసాయనశాస్త్రము, గనుల విద్య, భూగర్భశాస్త్రము విద్యుచ్ఛక్తి శాస్త్రము, నీటినుండి విద్యుచ్ఛక్తిని తీయుట, చేతి పరిశ్రమలు, సహకారోద్యమము. మున్నగు విద్యలు, కళలు భారతీయులు, ఆంగ్లేయ హైందవులు విదేశములకు వెళ్ళి పాండిత్యమును సంపాదించుటలు చేయుటకు భారత ప్రభుత్వమువారు కేంద్రఆదాయములనుండి సంవత్సరానికి 6 లక్షలకు తక్కువ తేవుండ నిచ్చుచుండవలెను.

జపాను దేశీయు లిట్లుచేయుటవలన రెండేండ్లలోపల జగత్ప్రసిద్ధి గాంచినయు, ప్రతిదానికి విదేశముల సహాయమున కెదురు జూచుచుండుట అనర్థదాయకమనియు, అహింసా తత్వవేలాటివిద్యావము లేదనియు, ఆదర్శబహిష్కారముగ జీవించుటకు అనేకతాబ్దములకు దాటి వెనుకకు మరలుట బుద్ధిహీనమనియు, వర్తమాన ప్రాపంచ్యరితినీటి ప్రవర్తించుచుండనలె ననియు ఉపపాదనలు చెప్పిరి.

పరిశ్రమకార్యదర్శి ఛాన్సెల్లరు ఈవిషయములు రాష్ట్రీయప్రభుత్వములకు సంబంధించినవని. విద్య, పరిశ్రమలు ఈ రెండును రాష్ట్రీయప్రభుత్వమువారి చేతులలో నుండెను. గతసంవత్సరము సిమ్లాలో ఆర్మిరాష్ట్రీయుల పరిశ్రమల మంత్రిలు, దైత్యగ్రు సమావేశమై. రాష్ట్రీయప్రభుత్వములు కొందరు విద్యార్థులను విదేశములకు బంపుచున్నది. దేశములో వీలుపడినంతవఱకు అన్నివిద్యలు నేర్పబడును. గనులశాస్త్రము, భూగర్భశాస్త్రము, తోలకవర్తకముల విద్యలను నేర్పుటకు భారతప్రభుత్వము వారు తగు కరయిన ఏర్పాట్లు చేయునదే శిలించుచున్నాను. చేతి పరిశ్రమలు సహకారోద్యమములను గురించి చెప్పుటకు విద్యార్థులు విదేశములకు వెళ్ళనక్కరలేదు. భారతదేశములో నాకానిర్మాణములే దుగాన ఈవిద్య నిరపయోగమగును. ఉపకారవేతనములు సాంకేతికవిద్యను 20 ఏండ్లకు నియమించుచున్నది. రాష్ట్రీయప్రభుత్వ విషయములలో భారతప్రభుత్వమువారు జోక్యము కలుగజేసి కొనజాలరు.

సామర్థ్యగారు ఇట్టివాగ్దానము న కంగీకరింప లేదు గాన పరిశ్రమల సభ్యులు ఇప్పుడు కొన్నివిషయములు రాష్ట్రీయములని నిబంధనలను విశదీకరించిరి. కాదు, ఇవికేంద్రప్రభుత్వమునకు సంబంధించినవి సామర్థ్యగారు మరొకన్ని నిబంధనలను విశదీరి తరువాత రెండు విధములవి గలవని ఇద్దరు సమాధానపడిరి.

కన్నలు గిడ్డీ, నందూరు గులాబుసింగుగారలు తీర్మానమును బలపరచిరి. విదేశములలో భాగమును పపాదించి అర్హులైన వారిని ప్రభుత్వోద్యోగములలో చేర్చుకొనవలెననదని గులాబు

బాటూజీ, చూచితిరా తెలుజీవము బాగా యునుభవింపుచున్నాను. ఆలీపోదరులు వీరులవలె సంపదించుచున్నారు. వారి స్నేహము నాకవిభావందదాయకము. వీరుసాహేబు గారు, నేను కలసి నాలువడచుచున్నాను. ఇతిమాళికిములకు బాగాపడినది. ఇతరతైలించరు బరువు తిగిచున్నారట గాని నా బరువుమాత్రము హెచ్చుచున్నది. ఇక్కడికి వచ్చినప్పుడు 122 పానుల బరువుంటిని. ఇప్పుడు 136 పానులున్నాను. ఇంకా ఎక్కువగ నుండేదేజీ గాని చలివర్షము మూలకంకల మూలమున తగ్గియున్నాను. కొద్దికోడెలలో నామామూలు 140 పానుల బరువును చేరుకలనని నమ్ముచున్నాను.

ఇంతవరకు వాయుటకు తలెత్తున్నది. మొత్తది వివాదాలోచించు కొనవచ్చును. కాంచుపేటలు సమావేశము విషయములో గౌరవమయిన సంధియగుట మాకిష్టమేగాని ప్రతిభాగ తీయునును ప్యాకింగ్ల్యము కొఱకు ప్రాణముకొల్పిన సంకల్ప డయి యున్నట్లు ప్రభుత్వమువారు గ్రహింపలేదు గాన సమయ మింకను రాలేదని నమ్ముచున్నాను. సమావేశము ఆరు పక్షమున జైలులో మేము పడుకొన్నములు భావకముచేసికొనక మీరు తోచివట్లు చేయును. మీరు చేయునదంతయు మే మామోదింతుము.

విభేయుడు. ఎన్. కిచలూ, (776 వ పైటి).

సి. గుగారు తీర్మానమును సవరించిరి. ఈసవరణ సభ్యులచే నంగీకరింపబడెను.

తంతిలేని తంతివార్తల పాతశాల కరాచీలో స్థాపింప బడునని సర్ సిడ్నీ క్రుకాంతుగారు దెలిపిరి. దేశము లో లేని ప్రశులనుగురించి భారతవిద్యార్థులు విదేశములకు వెళ్ళి నేర్చుకొని ప్రయోజన ముండదని తంతి, తపాలుశాఖల దైత్యగ్రు జనరిలు జి. ఆర్. క్లావర్క్ గారు చెప్పిరి. ఇప్పుడుగూడ నిట్లేపలికిరి. వీలైనంతవరకు ప్రభుత్వమువారు సాంకేతికవిద్యలయ ములను స్థాపించదాని అలెడు చెప్పెను.

ఇట్టి వాగ్దానములకు మోసపడ రాదనియు, ఇట్టివిద్యాలయములను స్థాపించుట కనేకకోట్లగుననియు, ఈవిద్యాలయములలో విద్యను నేర్చుటకు కొందరిని విదేశములకు పంపితిగ వలెననియు, జపానుదేశమునుజూచి భారతదేశము నేర్చుకొన వలెననియు సామర్థ్యగారు ప్రభుత్వ తర మిచ్చిరి. తీర్మానమంతట వోటుకు పెట్టబడెను. అధికసంఖ్యాకు లంగీకరించిరి.

భారతదేశమందలి ప్రభుత్వోద్యోగములు.

ఆంగ్లేయుల చే నా లింపబడు భారతదేశ మందలి ప్రభుత్వోద్యోగములందును, న్యాయశాఖయందును విదేశ, రాజకీయ సభ్యులవారిని, వైని కాధికారులను నియమించరాదని ఈశ్వరచరణుగారుపపాదించిరి. ఒకసభ్యునువా రింకొకసభ్యునుకు పనికిరారు. ఒకవైనికుని న్యాయాధిపతిగ నియమించుట చుచిరికాదు.

విశ్రాంతకార్యదర్శి డెన్సీ గారి తీర్మానమునకు ప్రతి కూలముగ మూటాడుచు, ప్రభుత్వోద్యోగములకు మొదటి తర గత వారిని నియమించక తప్పదనియు, రాజకీయశాఖాధికారుల కనేక గొప్ప పనులనిచ్చుట సహజమనియు పలికిరి. వైని కాధికారులకు ప్రభుత్వరెవెన్యాలనుసంధు ఉద్యోగముల నియ్యరాదనుదురభిప్రాయమును వైనిక కార్యదర్శి సర్ గాక్సే ఫెల్లు గాగాజేపించి యుదయలో ననేరులు దేశసంతోషమునకుచేరి. గాని శాశ్వతముగ వైనికులుగ నుండుటకుగారు. వారికిప్పు డితర శాఖలలో పనుల నియ్యవండుటకృత్యమేకగా నుండును.

అన్నిహోత్రుగారు తీర్మానమును బలపఱచిరి. వాదకిన బాబుజీనుగారు వైనికాధికారులు ఇతరులకంటె న్యాయశాఖోద్యోగములందు పంజాబులో చాలబాగుగ తమధర్మములను నిర్వర్తించినయు, తీర్మానమును తామంగీకరింప జాలగనియు పలికిరి. సర్ విల్లియం వింకెంటుగారుతీర్మానమునకు ప్రతికూలముగమాట్లాడి తీర్మానము వోటుకు వెట్టికప్పుడు ఓడిపోయెను. సభ ఆంకట ముగిసెను. తిరిగి 27వ తేదీ సోమవారమునాడు సమావేశమగును.

భారత ఆర్థిక సంఘము

ఆర్థికసంఘమువారి ఎరుట బొంబాయిసందలి బట్టల కర్తకుల సంఘపు ఉపాధ్యక్షులగు మోతీలాలు కంజిగారిట్లు సాక్ష్యమొసంగిరి.

దిగుమతులపై స్వల్పముగ పన్ను విధించుట సకలమై పద్ధతి. అయినను నూటికి 11 శాతము పన్ను విధించుట ఎంత మాత్రము సరికాదు. ప్రభుత్వ ఆదాయమును వృద్ధిచేయుటకొరకు భోగ్యవస్తువులపై నూటికి 20 శాతము దిగుమతి ముంకము విధింపవచ్చును. ఎరువుతి పన్ను విధించుటచే ఆపకర్షపద్ధతుల ధర అధికమగునేకాని ఆపకర్ష పద్ధతులు ఎరువుతి తగ్గుదు.

సర్ విశ్వనాథు థాకర్సగారిట్లు సాక్ష్యమొసంగిరి.

నుండుములపై ప్రభుత్వ ఆదాయమును కదిచేయ ప్రయ తించుట యుక్తమగు కార్యము. కర్తవీవిషయములందు సామ్రాజ్యమువారి కంకవరప సౌకర్యములుండతగునో ఆ విషయమును భారత శాసనసభ్యులే తీర్మానించుట యుక్తము. వ్యాపారాభివృద్ధి కొరకు ప్రభుత్వసహాయముతో నాన నిర్మాణాభివృద్ధి కొరకు ప్రయత్నించుట అగతము.

సీ మెంటుకంపెనీలపక్షమున ఈస్తుగారు చెరిగారిట్లు సాక్ష్యమొసంగిరి

సీ మెంటు న్యాయపరాభివృద్ధి కొరకు ప్రత్యేకపు సౌకర్యముల కలుగచేయుట అనవసరము. సీ మెంటుపరిశ్రమై ఎన్నియోకంపెనీలు ఇండియాలో స్థాపింపబడినవి. ఈకంపెనీల మూలధాము తీర్చికోట్ల రూ. ప్యము లు. రైల్వే ఛార్జీ లు ఆధికముగ నుండుటచే విదేశములనుండి వచ్చుచున్న పరుకుతో ప్రాజెక్టి చేయుటకు వీలులేకున్నది. ప్రస్తుతము నిధింపబడుచున్న డిగురు తిపన్న యుక్తమైనది.

చాపట్ల నవకోర్టులో

N. C. 6/21

వాది. పొన్నే కేసుకు కోర్టువాదు. (వరివాదులు. జిలేరుచును పీగాజి కోర్టు వాదులు ప్రతాపంను చున్నావీ, కర్తూరును చున్నావీ. వై. దావా ప్రతివాదులు ఆక్షేపణలను 21-2-22 తేది నామినా అయివున్నది. నడన తేదీ మహాశివరాత్రుల యిప్పు చూడ్చికి చేయబడును.

వై. రామమూర్తి, వాదివరపు ప్లీడరు.

ఎల్వో) బంగారు ఆభరణములు 150-జులు కట్టిన మేలు రకపు లక్ష్మీరూపము కలిగిన నవ్వాణము రు 2-0-0 ,, మేలురకం రు 4-8-0 ,, వెంచి అరకాసులనడ రు 6 ,, వెంచి 1/2 కాసులనడ రు 5

3 మేట గడియారము గొలుసు నెల రు 3, చెడుమేట గడియారము గొలుసు 1-కి రు 2-0-0 ఆమెరికన్ రిప్పలెటు గడియారములు.

నికల్ గడియారము రు 5-8 ,, కేడియం రు 6-8 సాదా రిమూలరు రు 7-0 కేడియం ,, రు 8-0 వెండిగడియారం రు 9-0 గడియారములతో కూడ

చేతికి ధరించుటతోలుకట్టగాని, గొలుసుగాని కోరిన విధముగ సంపాదము. వి. పి. కర్వులు ప్రత్యేకము. నలయువారు ఈ ఆద్రనుకు వ్రాసిన కేటలాగు సంపాదము.

కె. నాదముని లింగునన్ను, (2792) 164 చెనాబజారుగొడ్డు, మదరాసు

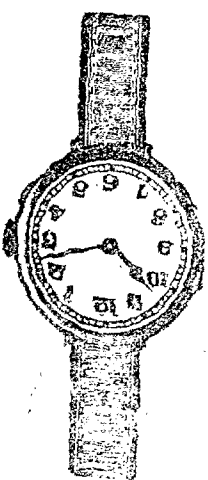
బెంగళూరు

స్వచ్ఛిబసీకులు, మేజొల్లు.

విశిష్టమైన ధరలు మేలైనవరకు యంత్రాలయమునుండి నేరుగా తెప్పించుకట్టి మాకు ప్రత్యేకముగా వ్రాసి తెప్పించుకొనుడు. కాది, బెంగళూరు రత్నకంబళ్లు, కంబళ్లు, రింగులు, కృష్ణ, లక్ష్మీ, నరస్వతీ, తిలక్, గాంధీ మున్నగు పెండి ప్రతిమలుకూడ మా వద్ద గలవు భాగుగా పసిచేయుకట్టి యోగ్యత గల ఏజంట్లు కావలెను.

Pahajrai Ramnarayan & Co., Dept A. P. Wholesale Hosiery Merchants Bangalore City. 8340)

'MESSAGE OF THE MARTYRS.' With a foreword of S. Srinivasa Iyengar Ex. Advocate-General, Madras. Containing the soul stirring messages of our incarcerated patriots. Price As. 1. Postage extra. K. KYLAS & Co., Publishers, Triplicane, Madras.

మాట శ్రేణుగడియారము కావలసిన రత్నకంపెనీకి దయచేయును. మేలైన నట్టియు, సరసమైనట్టియు, చాలకాలమువరకు పనిచేయునట్టియు గడియారములను యిప్పుడే తెప్పించబడి యున్నది. కట్టిదని వెండి, బి. పి. స్కాను 11 రైజు, అందమైన, సాదాదయలు, ప్రాక్టికాయలు ముంతేరిగడియారము నుంచి తోలుకట్టితో చూడ పొన్ను ఖర్చు, ప్యాకింగుచెల్వ ధర రు. 10-8-0 అడ్వాన్సువచ్చిన ఆర్డరులు సంపాదము. 2 సం.ములు గారంటి యివ్వబడును.

Ratna Watch Company The Right House for Watches & Clocks. 3409 93, China Bazaar Road, Madras.

యువరాజు వర్సటనము

వేల్పు యువరాజుగారు మదరాసులో పాటి చూడాలా 24 వ తేదీన ఒక గొప్పవిందు జరిగెను. అదియు సంస్కృతమున యువరాజుగారు, మహారాజుగారు యుద్ధసమయమున సామాన్యమున కోసరిన సహాయమును కొనియాడుచు కొంతసేపు మాట్లాడిరి

యువరాజుగారు 24వ తేదీ మధ్యాహ్నము లాహోరు చేరెదరు. యువరాజునకు తన స్వాంత మొదగుటకై అధికారులు తగువిధమున ప్రయత్నించు చున్నారు. పట్టణమునందు హిందువు లుండుభాగములలో హరతాళము జరుగునని అసోసియేటెడ్ ప్రెసువారు తెలిపివార్త పంపుచున్నారు.

తూర్పుఇండియా రైల్వే

బర్మాకోలో అల్లరి

బర్మాకోలో సమైక్యతీవ్రమవాదు హద్దమిరి ప్రవర్తి చుచుండిరి.

28 వ తేదీ ఉదయం 11 గంటలకు కార్మికులు స్టేషను వద్ద గుంపుచేరి అల్లరి చేయుచుండిరి. కొందరు స్టేషనులోనికి దూరుటకు ప్రయత్నించిరి స్టేషనును గాపాడుటకై రైల్వేపోలీసులు ప్రయత్నించిరి. గుంపును చెదరగొట్టుట అసాధ్యమాయెను. కార్మికుల దౌర్జన్యప్రవర్తనము అధిక మగుచుండెను. కార్మికులు రాళ్ళుగుచ్చిరి. స్టేషనుమాస్టరు, మరికొందరికి దెబ్బలుతగిలెను. పోలీసువారు గాలిలో తుపాకుల కాల్చిరి గాని అందునల్ల ఏమి లాభము కలగలేదు. పిమ్మట పోలీసువారు గుంపువై తుపాకులపేల్చిరి. ఇరువురికి గాయములు తగిలినట్లు తెలియుచున్నది.

24 వ తేదీన బర్మాకోలో ఎట్టికల్లరి జరుగలేదు కొన్ని స్టేషనులలో పనివారు పనులలో చేరుటకు కుతూహలలైయున్నారుగాని కార్మికనాయకులదౌర్జన్యమునకు వెచ్చి నెనుదీయుచున్నారు.

ఆంధ్రానుగారు.

ఆంధ్రానుగారు 23 వ తేదీ సాయంకాలము అలహాబాదు చేరిరి. రాజీవ్ కు దుర్గుట కై పీరు గొప్ప ప్రయత్నములు చేయుచున్నారు.

23 వ తేదీ సాయంకాలము అలహాబాదులో ఒక సభ జరిగెను. ఆ సభలో కార్మికుల సుద్దేశించి ఆంధ్రానుగారిట్లు చెప్పిరి.

ఆంగ్లేయులకును ఆంగ్లేయైహందవులకును హిందువులకును రైల్వేపోలీసులందు విశిష్ట యుండకూడదు. ఈ మాత్రమును స్థాపించుట కొరకే నేను ఆఫీసులో ఆఖండము లగు ప్రయత్నము లోనర్పితిని. ఆందు కొరకే నేను ఎల్లప్పుడు ప్రయత్నించుచుండెదను. అయినను మిరొకవిషయము గమనింపవలెను. పరదేశీయులనుండి వచ్చినవారికి కొంతఅధిక జీతము ఇచ్చుట వ్యాయము. దీనినికూడమిరు. అంగీకరింపవలెను. మిరొకప్రములు అంతమొందువిధమున రాజీవుడు రుట్టుకు నేను ప్రయత్నించెదను. సంధివరకులను మిరందరు అంగీకరించవలెను. అదికాక మిరెన్నటికి దౌర్జన్యము సులభమౌదదు. "అహింసావలంబనము విజయద్వారమునకు చక్కని మార్గము."

ఆంధ్రానుగారు హిందుస్తాన్లో మాట్లాడిరి. ఆంధ్రానుగారు చెప్పినట్లునడచుకొనుటకు కార్మికులు సుసన్నులైయున్నారు

త్యాగము

హర్షిమోక గారిమెప్పు

బి. జి. హర్షిమనగా కొక స్నేహితునికి వ్రాసిన లేఖలో న్నిట్లున్నది:-

"ఇండియాలో జరుగుచున్న వృత్తాంతములు నాకు చాలసంతోషము కలిగించుచున్నది దేశమందంతటను కనబడుచున్న త్యాగము, నిశ్చయముగ త్యక్తులములు. నేనచటనుండిన బాగుండుననియున్నది. మున్నే హితులందరు పదుబాధలునాకు హృదయవేదన కలిగించుచున్నది. కాని వీనివలన నేయద్దములలో జయమందగలము. నామట్టుకు నేను ఇచ్చట స్వేచ్ఛగ నుండుటకంకై ఇండియాలో జైలులోనుండుట కిచ్చగించును"

(బొంబాయి కానికెల్)

గౌతమిగ్రంథాలయపత్రికమున, 27-2-22 సోమవారము. సాయంత్రం 6 గంటలకు శ్రీచింతామణి నాటకకాలలో క్రికేటు లగు శ్రీయుతకోపణ్ణి హనుమంతరావుగారి ఆకాలమరణమునకు రాజమహేంద్రవర ప్రజలకుగల్గిన విపదమును తెలియచుటకు నొకసభ జరుగును. శ్రీయుత వ్యాపతి ముచ్చారావు పంతులుగారు గ్రామసాధికపత్రము కనీయము.

పోస్టు ప్రకటనములు:— (1) దక్షిణాఫ్రికా

కు కాలంబో మీదుగా వెళ్లు లెటరుమెయిలు మద్రాసు, జెనరలు పోస్టాఫీసులో 28 వ తేదీ సాయంత్రం 6-55 గంటలకు కట్టివేయబడును.

పోస్టుదెయ్యకు వెళ్లు రిజిస్టరుగానియు తరములు మద్రాసు జెనరలు పోస్టాఫీసులో మార్చి 1 వ తేదీ బుధవారం ఉదయం 7 గంటలవరకు వేయవచ్చును. రిజిస్టరులు పార్సెల్లు ఫిబ్రవరి 28 వ తేదీ మంగళవారం సాయంత్రం 4 గంటలవరకు తీసికొనబడును.

సముద్రస్నానము చేయబోయి మరణించుట:

సుహావిరాట్రి దినము మైకోర్టు బీచిలో స్నానముచేయుచుండగా ఒక మార్వాడీయను ఇర్విరాధుడును అలలకు గొంతలోపలికి గొట్టుకొనిపోయిరి. ఆంధ్ర విద్యార్థు లిర్యవసు చివటకు సురక్షితముగ రాగల్గిరి. కాని ఆ మార్వాడీ జలాభూతమున మరణించెను. ఆజినిని ట్టునకు తెచ్చి ఇంజక్షను మున్నగువాని చే చికిత్సజేయ మొదలు పెట్టిరి. గాని యేమియును లాభములే కపోయెను. వైమువురును మంచి యాతాగార్డే. చనిపోయిన మార్వాడీకి 80విండ్లుండును. చాలభాగ్యవంతుడు దృఢకాయుడు.

జేశీయప్రార్థన సమాజము:— శంభు (ఆదివారము)

మధ్యాహ్నమున 3 గంటలు పెరంబూరులో రాఘవాచారియార్ వీధి 15 నెంబరు ప్రార్థనగృహమున విద్యార్థులకు ప్రార్థనతరగతి సమావేశమగును. ఆసాయంకాలము 5 గంట ప్రార్థనసభ జరుగును. భక్తులుగానుండు శ్రీపురుషోత్తమదయచేసి విని యానందింప బ్రార్థితులు.—మునీశ్వరయ్య.

జూదమాడినను నేరమునై పెంబూరులో పోలీసువారు 181వంద మహమ్మదీయులను ఆరెస్తుచేసిరి. ఒక్కరికి 50 రూపాయలు జరిమాన, మిగిలిన వారికికొక్కరికి పదిపాయల జరిమానాను మేజిస్ట్రేటుగారు విధించిరి.

రేవల్లె డి|| మునసబు కోర్టులో

తెనాలి అడివనల్ డిస్ట్రిక్టు మునసబుకోర్టు ఫయల్ నామలు చల్లప్రోకు:-ఆనలు 92/20 బి. ఎ. 2124/1921 నెంబరున,

- ప్రతివాదులు:- సీతారామస్వామి వంశయరాలు. 1 కుమ్మా నుబ్బారాయడు 2 కుల్లాపుల వీరప్ప 3 యింకొల్లు రెడ్డి 4 యింకొల్లు బ్రహ్మయ్య 5 మాగులూరు కామయ్య 6 నెలగపూడి వెంకటసుబ్బయ్య

గార్లమీద 24-8-1920 తేదీన పొందియున్న (సిలివనరీ డిక్రి) ఫయల్ డిక్రిగా మార్పు చేయాలని-రా. బాధితులచేసిన పిటీషన్మీద అందరు ప్రతివాదులకు నోటీసుల నిమిత్తం. 8-2-22 కి వాయిదా విధించబడినదిగాన తెలియపర్చడమయ్యెడి. (8476) ఎల్. రామకృష్ణయ్య, వాదుల ప్లీడరు.

18-2-22.

బెజవాడ బాలభారతినమాజంవారు

విజయనగరం పార్కు హాలులో

26-2-22 తేది ఆదివారము } సాయంత్రం 5-30 లగాయతు } కు శ ల వ

నాటకములను ప్రదర్శింతురు.

(3449) కె. పట్టాభిరామయ్య, కార్యదర్శి.

తిరామవిలాసనభ, తెనాలి.

తెనాలిలో 28-2-22 వ తేదీన (మంగళవారము)

పాదుకాపట్టాభిషేకమును

ప్రదర్శింతురు.

పావ. రామచంద్రరావుగారు (బర్లార్)-కైక.

డాక్టరు, మాధవాచారిగారు-దళరక్షుడు.

తెట్టు:- డా. 2-0-0, 2-0-0, 1-0-0, అ. 0-6-0.

భూ|| రా జ గో పా లం,

కార్యదర్శి.

మ ద రా సు కా ర్ప రే ష ను
నో టీను. (3408)

3385

నీకు పురుషత్వ శక్తి సంపూర్ణముగ నున్నదా?

పురుషత్వ శక్తి బలమును మరల సంతాపించుటకు వ్యాధిని పూర్తిగా కుదర్చుకొనిన బౌద్ధ ధము నీకు తక్షణం కావలసి యున్నదా లేదా?

పురుష యోగమును వాడి చూచుము.

ఇది, మరకర్షణము, స్వర్ణము, కస్తూరి మున్నగువానిచేయు వడ్డెత్తిని శరీరమునందు జీర్ణ మగుచూడమున చేయబడినది. అది ఫలితములకు పూచివేయును. అది ఉత్సాహమును జీవశక్తిని శీఘ్రముగా నురిల పలిగించును. అత్యధిక పురుష శక్తిని కలిగించును. ఎ-(3894)

30 కెనములకు సరిపోవు బౌద్ధధము ఉత్పాదకము 1-కి రు 5-0-0. వి. పి. ఖమ్మలతో సహా రు 5-5-0.

The Kalpataru Ayurvedic works and Stores 91 Grey Street, Calcutta

కుంభ, బొల్లి, తీయ, మధుమేహము, పురూణ పవాయి, నెగ, మూర్ఛ, వెర్రి, మూలకంఘ, స్త్రీ రోగము పక్షవాతము మొదలగు నవి పూచీపైని కుదర్చబడును.

గుణనిచ్చిన మోదకు సామ్యములు

అయిదేవులతో కూడ ఉండే మైద్యము, హోమ్యూపతి, హోమ్యూపతి, మొదలగు అనేక పాశ్చాత్య మైద్యశాస్త్రములు చదివినవలెన సేమ అయిదేవుల విజ్ఞానపూర్వకముగ తెలిసికొనుటయి.

అపురూపములగు ఓషధుల మహాత్యములు పర్యత వాసులగు కోముల గుర్రాలకే తెలియును. వారలె వాటిని వాడుచున్నారో. వాటిని వారికర్థ మిగుల శ్రమపడి కొన్ని అపాయములకు బాటె వేర్చుకొని, బలిశీలించి, ప్రయోగించుచున్నాము.

అన్ని దీర్ఘ వ్యాధులను పూచీపైని కుదర్చుచును, ఒకే వ్యాధియొక్క అన్ని నాతులకును, అందరు రోగులకును ఒకపే దివ్యాంశముకాదు. ప్రతిరోగి స్థితియును, రోగమును అచేరించి అందులకు తగిన మందులనుబడును.

మాద్యమండ బౌద్ధధము సేవించు రోగులు వారికి గుణము కనబడినవలె వాయిదాపై సామ్యుభియ్యకమ్మును. అట్టివాడుగుణము కనబడినక పూర్వముగాని, రోగము కుదరకమ్మును వచ్చుకమ్ము పుట్టక పూర్వముగాని సామ్యుభియ్య నియ్యకమ్ముకాదు. ఈ దైర్ఘ్య ప్రయత్నములను సహితము చికిత్స చేయవలెను. అట్టివారికి బౌద్ధధములు వి. పి. గా పంపబడును. (3222)

వి. ఎమ్. రాజా.

దీర్ఘాయుష్యులవలనము } దీర్ఘ వ్యాధులకును సమైన భిక్షునిభిక్షును. } అయిదేవులవైదులు.

శ్రీ బాలగంగాధర తిలకుగారి సమ్యక్త కేసు సమర్థత ఉపన్యాసములు రు 1-కి రు 0.14-0. వందేత సమర్థత మోహన మాధవ్య గారి దీర్ఘతము, వృద్ధులు తల్లిదండ్రులకు 1-కి రు 0-8-0. వాల్మీకి సమర్థతము శాస్త్రులు అందువలన, 399, ఎల్లెన్ నేడు, చెన్నపురి. కంఠినివాసము: వాల్మీకి, మదరాసు. (1487-547)

వ్యవసాయము

ఎరువులు-ఎముకలు.

(23-2-1922 వ. గురువారము కరువాయి)

ఎముకల బూడిదను కొనుటకుముంగుగా ఒకవిషయమును అలోచించవలెను. దానిలో ఎన్నో వస్తువులను కలుపవచ్చును. కాబట్టి ఎరువులో ఎన్ని భాగములు ఏయేవస్తువులున్నవో తీర్మానముగా తెలిసికొనవలెను.

ఎముకల బూడిద అని ఒకవిధమైన ఎరువుకలదు. ఎముకలను జాగ్రత్తగా మార్చి, దానిని చక్కచేయుటకు, అనగా చెల్లబడతి మురికిని తీసివేసి, తెల్లగా మార్చుటకు వినియోగించుదురు. అలాగు వినియోగించబడినదానిని ఎరువుగా అమ్ముదురు. అట్టిఎరువులో ఎన్నో వస్తువులు కలిసియుండును. 82-84 1/2 పాళ్లు స్ఫుర్తికాన్యమున్న, కొంచెము శత్రజనియుండును. చాల నెమ్మదిగా చీకిపోవుటవలన చాలమంది దీనిని ఉపయోగించుట లేదు. "నూపర్ ఫాస్ఫేటు" అనెడు ఒక ఎరువు కలదు. ఈ ద్రవ్యశాస్త్రజ్ఞుడైన లీడ్స్ అవనతకు, తాను చేసిన మహాపరీక్షలలో నిదియొకటి. ఎముకలను గంధకీ కాన్యముతో కలిపివేసియెడల, నీటిలో సులభముగా కరుగగల "నూపర్ ఫాస్ఫేటు" లభించునని ప్రాసియండిరి. కొన్ని సంవత్సరముల తరువాత లాయి అను ఉండ్రేయశాస్త్రజ్ఞుడు అవిధముగ చేసి కృతార్థుడయ్యెను అదిగి పైబడిన ఎముకలబూడిదకంటె ఇది మంచిది. కాని దీనిని నిలవబెట్టినయెడల కొన్ని రసాయనపు మార్పులేస్తే, సస్యములకు అంతే శీఘ్రముగా లభించదు. కాన నిలవనెట్టి కూడదు.

గనులలోనుండి శ్రవ్య అమ్మబడిదు ఖనిజసంబంధమైన నూపర్ ఫాస్ఫేటుకలదు. ఈ రెంటిలో ఏదిమంచిదో తెలిసికొనవలెను. అందుకు నాలుగువిషయములు ముఖ్యము.

- 1. నెల-స్ఫుర్తికాన్యమునుబట్టి యోచించవలసినది. 2. అందులో ఎన్ని పాళ్లు సస్యములకు లభించునది. 3. శత్రజని యున్నదా లేదా? 4. బూడి ఎంతసన్నముగా నున్నది.

ఖనిజ సంబంధమైన నూపర్ లో శత్రజని ఏమాత్రమును లేదు. అందువలన ఎముకల నూపర్ ఎక్కువమంచిది. దీనిలో ఇతర పదార్థములు కలిపి చేయుటకూడక పట్టమే. ఇది ఎక్కువ సన్నముగాకూడ చేయవచ్చును. కాబట్టి ఎన్నో విధముల ఎముకల నూపర్ ఎక్కువ శ్రేష్ఠమైనది.

నూపర్ ఫాస్ఫేటు లన్నిటిలోను కొంత అల్ప ముండును. అందువలన పుల్లని నేలలకు ఒకప్పుడును వేయకూడదు. హిందూదేశమును ఎముకలను వినియోగపరచుట మనదేశమును ఎముకలను గర్వసామాన్యముగా వినియోగించుటలేదు. వాటిని గురించి దుర్భిప్రాయము బుండ్లవచ్చును. కాని కొన్ని ప్రదేశములలో పురాతన కాలమునుండి ఎముకలను

ఎరువుగా ఉపయోగించుచున్నారు. సేపాళరాష్ట్రములో పండ్ల చెట్లపాడి లోతుగా శ్రవ్య ఎముకలను పూడ్చి వేయుదురు. అందువలన ఆ చెట్లు ఫలించినంత కాలమును, పండ్లు రుచికరముగా నుండునని వారు చెప్పుదురు. ఈ విషయమునుబట్టి అలోచించగా, ఎముకలు చాల కాలము వరకు నశించవనియు పండ్ల చెట్లకు శ్రేష్ఠమైన ఎరువనియు తీర్మానించుకొనవలెను. ఆంధ్ర దేశమందు చావగొట్టబడిన పిన్ని కుక్కలను పండ్ల చెట్ల పాడులలో బూడ్చి వేయుట వాడుక.

లంక

లంకయందు ఆవిరిచే, నుడుక చెట్టుబడిన ఎముకల పొడిని కరిపాలములకు సర్వసాధారణముగా నుపయోగించుచున్నారు. దానితో నురేకారమును కలిపినయెడల, కృణధాన్యపు మైద్రులను పండ్ల చెట్లకును శ్రేష్ఠమైన ఎరువగును. కాశీలోటలకు బెల్లము చెరుకునకు సహిత ముపయోగించుదురు. గడ్డిపెరుకు ఎకరము నకు 400 మొదలు 480 పానులు వేయుట మంచిది.

స్ఫురసంబంధమైన ఎరువులు-ఎరువతి. ఎన్నియో లక్షల కన్నుల ఎముకలను, చమురుగింజలును ప్రతి సంవత్సరమును ఎగుమతి చేయబడుట మనదేశమునకు గ్రహవారము. చమురుగింజల సిండిలో సహితము స్ఫురతము లున్నవి కాని చమురునందు తేవు, అందువలన చమురుమాత్రము ఎగుమతిచేసి పిండిని మనదేశముం దుంచుకొనుట మంచిది. ఎగుమతి చేయబడిన వన్నియు, విరోపా ఖండమందు ఎరువులుగా నుపయోగపడుటవలన ఆదేశములందు ఫలితము అధికముగాను, మనదేశమందు స్వల్పముగాను లభించుచున్నది. 1901 సంవత్సరమున 112051 టన్నుల ఎముకలు ఎలమతి చేయబడినవి. వాటి నెల 18 లక్షల రూపాయలు. ఈలోపల ఎముకలను బూడిచేసెడి మిల్లులు మనదేశమందు స్థాపింపబడుచున్నవి. మద్రాసు రాజధానిలో 7, బొంబాయిలో 6, సింధులో 2, పంజాబ్ దేశముందు 2, యు. పి. లో 1 యున్నవి. ఎముకల ఎగుమతి ఊడించుచున్నది. ఎగుమతి పూర్తిగా నిలువకలెను.

ఎముకల ఎరువును చేయుటకు కొన్ని సులభమార్గములు. ఈ ఎరువును చేయుటకు కొంతమందికి కొరక యుండువచ్చును. ఏలనన ప్రతి గ్రామముండును ఎముకలు లభించునేకాని, పొడిచేసెడి మిల్లులు బుండ్లవు.

- 1. ఒక కిపాలో గాని, గచ్చతోట్టిలో గాని ఒక వత్సర ఎముకలు, ఒకవత్సర శ్రోత్రబూడిద పోసి అప్పుడప్పుడు నీరు చల్లుచుండినయెడల కొన్ని నెలలలోగా పొడియగును. 2. ఎముకలు 15 పాళ్లు, "కాస్టిక్ ఫాటాష్" 5 పాళ్లు నీళ్లు 15 పాళ్లవంతు కలిపియుంచినయెడల ఒక వారములోగా చీకిపోవును. ఉడక బెట్టినయెడల రెండుమాడు పుంటిల కాలము చాలును.

3. గరువ నేలల మన్న 4 అంగుళముల వరుస, దానిమీద ఎముకలు 6 అంగుళముల వరుస, దానిమీద కాల్చిన నున్నత రాళ్లు 3 అంగుళముల వంతు వరుసలువరుసలుగా చేర్చి వైదుండి క్రిందివరకు నీరుపోవుటకు రంధ్రముల నేర్పరచి, నీరు పోయించుండినయెడల, నున్న పురాళ్లు విరగడి నున్నవగును. ఆయుష్షు

హిందూదేశము మూలధనముతోను హిందూదేశము పరిశ్రమము వలనను తయారైన హిందూదేశపు నరకులు ఆయాకాలములకు తగినట్టి జవిలిడినునులు మా వద్ద నిద్దముగా నున్నది. అన్ని రకముల హిందూదేశపు జవిలిడినునులు ఎప్పుడును కలువకని యుండు మా పెద్ద అంగడికి అందరును దయచేసి వచ్చి చూడవలెనని కోరెదను. చల్లారం గైయానుచందు (28-0) గొప్ప అద్దములతో అందముగ నుండు మాపు 9, 10, 11, రత్నన్ బజారురోడ్డు, మద్రాసు.

ముఖ్య కార్యకర్తలను బాధించుచున్నది. ముఖ్యముగా కలిసి లక్షల వేలలకు పైగా మంది

4. ఎముకలను మట్టితో కలిపి ఒకగుంతలో తేసి, పశువులముత్రము చల్లమండియెడల ఒక నెలదినములలోగా ఎముకలు చీలిపోవును. మూత్రములో సక్రమణి యగుదుటవలన, అట్టి యెరువు శ్రేష్ఠమైనది.

గ్రామములలో సాధారణముగా ఎముకలు అక్కడక్కడ పడియుండును. అట్టి ఎముకలను ప్రోగుచేసి పేడదిబ్బలలో వేయించుట మంచిది.

సుఖరీతులవలన పూలు, పండ్లు, ధాన్యముల అభివృద్ధికి అనుకూలము. ధాన్యముందలి చక్కెర స్థాయిపిండి ఏర్పడును. సస్యములు ఎక్కువ త్వరగాను ఎక్కువ ఆహార్యకరముగాను పెరుగును. అందువలన కొన్ని వ్యాధులు వచ్చినను నశించదు.

ఈ యెరువులను వైద్యులు వేసి లాభనష్టములను తెలిసికొనియుండిరి. అనుభవమువలన పరులు తెలిసికొనిన కొన్ని విషయములను వ్రాసెదను:—

1. ఎముకల “నూపర్ ఫాస్ఫేటు” యొక్క పుష్కలత

i ఎముకలనుండి	ii ఎముకల బూడిదనుండి
చేయబడినది.	చేయబడినది
నీరు 8 0/0	6 0/0
సోడియంపదార్థము 21 0/0	5 0/0
క్రొవడియ సున్నరీతము 15 0/0	26 0/0
అక్రొవడియ ,, 15 0/0	5 0/0
జిప్సము 36 0/0	54 0/0
క్షారసంబంధమైన ఉప్పులు 1.9 0/0	1 0/0
సిలికా 3 0/0	3 0/0
అకానియా 2.5—3 0/0	3 0/0

2. తెల్లచెరుకు—“నూపర్ ఫాస్ఫేటు” (నూపర్ ఫాస్ఫేటు)

3. గడ్డిచెరుకు—నూపర్ ఫాస్ఫేటు (కెన్సి)

ఎముకలనుండి	ఎముకలనుండి
1. ఎరువు లేకుండా	ఎముకలనుండి
2. 1/4 టన్ను నూపర్ ఫాస్ఫేటు	10/20 టన్ను
3. 1/2 టన్ను నూపర్ ఫాస్ఫేటు	19/20 (ముకర్తి)

2. తెల్లము చెరుకు—“నూపర్ ఫాస్ఫేటు” (నూపర్ ఫాస్ఫేటు)

1. ఎరువు వేయని కేల 41,082 పానులు	5,087 రతులు
2. ఎరువు వేయబడినది [180 రతులు	చేరు పెనగిండి, 315 రతులు
పొటాష్ 110, 103 పానులు	11,097 రతులు
3. 180 రతులు చేరు పెనగిండి	315 ,, పొటాష్ 114 పానులు 038 13,041 రతులు
392 ,, నూపర్ ఫాస్ఫేటు	
4. నూపర్ ఫాస్ఫేటు మాత్రమే 89, 358 రతులు	9,409 రతులు
5. ,, ,, లేకుండా 87, 307 ,,	7,429 ,,

1. ఎరువులేకుండా	ఎముకలనుండి ఎముకలనుండి 10/20 టన్ను
2. 1/4 టన్ను నూపర్ ఫాస్ఫేటు	19/20 ,, (ముకర్తి)

4. కలి—నూపర్ ఫాస్ఫేటు

1. పచ్చియాకు ఎరువు వేయబడినది	100 పాను
2. 112 రతులు పొటాష్ సంధికము	183
224 ,, నూపర్ ఫాస్ఫేటు	

5. అవిరి పెట్టబడిన ఎముకలపొడి—నరి

1. ఎరువులేనిది	100
2. 500 రతులుపై ఎరువు [ఎముకలను]	126

6. దక్కా ప్రయోగశ్రేణి—కరకాలపు పరి—[1907-8]

480 రతులు ఎముకలనుండి ఎముకలు	పొడిచేయబడినది మిట్టదగ్గర ఉండి
ఎత్తైనది— 80 రతులు—	య. 1-8-0
వంతు—	య. 9-0-0 19-0-0

ii. 560 రతులు	80 రతులు
య. 1-2-0 వంతు	7-14-0 10-0-0
iii. 240 రతులు—అవిరి పెట్టబడిన	ఎముకల పొడి
	11-0-0 11-0-0

7. పిలంగు ప్రయోగశ్రేణి—నరి

ఎరువు వేసినది—	ఎరువు లేనిది
1247 రతులు 1596 రతులు	803 1016
ఎరువులేనది	554 580

ఎముకల ఎరువు వేసిన కేలలో ఆసంతృప్తిగమించుకొను, తరువాతి కొన్ని సంవత్సరములవరకు ఫలితము అధికముగానే యున్నది. రెండు ఎముకల కేలలో, 1908 సంవత్సరము ఒక ఎముకలను మాత్రము 210 రతుల ఎరువును, రెండవ ఎముక కేలకు ఏమియు వేయలేదు. ఫలితము అధికముగానే యుండినది. 1909 సంవత్సరము రెండుకేలలకును ఎరువువేయకుండా వైరు చేసినను, ఫలితములో భేదముండెను. 1908 సంవత్సరములో ఎముకల ఎరువు వేయబడిన మాగాణిలో ఫలితము అధికముగా యుండెను.

ఎరువు వేయబడినది	ఎరువులేనిది
1908 ఫలితము—	1734 రతులు 866 రతులు
1909—	2887

ఆ ఎరువులవలన ఫలితము బహుశా చాలా సంవత్సరములవరకు నుండవచ్చును. ఆ ప్రయోగము చూచిన స్పష్టిత లందరు ఎముకలు ప్రోగుచేసి తమ కేలలకు వేయవలసివచ్చింది.

బద్ధానులో పరిశీలించుచు శ్రేష్ఠతను మెచ్చి. తెలిసికొన గోరి ప్రభుత్వమువారు 12 సంవత్సరములు ప్రయోగములు చేసి, మొత్తముమీద ఒక సంవత్సరమునకు సరాసరిఫలితమును ప్రకటించిరి.

ఎముకలనుండి

ఎరువు—పిడి, ఎంక	ధాన్యము
రతులు	రతులు

అవుపేడ 100 బంగాళా పానులు	3556 4479 4-6-0 86-5-0
2 ఎరువు లేకుండా	1874 2174 16-7-0
3 ఆముకపు పిండి 6	3123 4628 12-0-9 50-5-0
4 ఎముకలపొడి (అవిరి పెట్టబడినది) 3 బంగాళా పానులు	3663 5124 5-8-0 8-1-15-0
5 6	3962 55 9 11-0-0 84-100
6 8	4289 1178 9-4-0 105-0-0

ఆరవ ఎరువు విషయములో ఒక విషయము జ్ఞాపకముంచుకొనవలెను. మాగాణి దున్నునపుడు, మొదటి లేక రెండవ దున్నుకమునకు ముందుగా మాగాణిలో ఎముకల ఎరువును మాత్రము అంతటను సమానముగా చల్లవలసినది. అందువలన మల భిక్షుగాను, బాగుగాను మట్టిలో కలిసిపోవును. వానపల్ల కొట్టుకపోదు. కాని సుకేశము నీటిలోకలిసి కొట్టుకపోవును కాన, మొక్కలు నాటినతరువాత కొన్ని దినములకు, సుకేశముతో నాణ్యముల పొడిమన్ను కలిపి చల్లుట మంచిది. ఒకే కడ వనల్లుటకు మాత్రము రెండుమార్లు (ఒక నెలకునువారే) రెండుసార్లు ములుగా చల్లుట మంచిది.

దళితి చంచల్యం.

చెన్నపురి కార్మికశ్రేణి నోటీసు

చెన్నపురి కార్మికశ్రేణి వారు 7,50,000 రూపాయలు పత్రములమీద ఆర్జున పుచ్చుకొనుచును. 100 కి సొరమునకు 7 చొప్పున వస్త్ర ఆన నూసముల కొకతడిన నుత్తురు. పత్రముల చెల్లుబడి 30 సొరత్తులముల ముందును. కార్మికశ్రేణి కవిర్యూ ఆఫీసును యీ మోన్. యు. బనరుగారికి వ్రాసిన యెడల వివరములు బదిలీయాలను.

13-3-22 మధ్యాహ్నము లోగా	100 కి
5 వంటన విశాఖపట్టణ సహకార సంఘము కార్మికశ్రేణి కమిషనరుగారికి పంపుకొనవచ్చును.	
నిర్ణీతమైన మొత్తమును పూర్తిగా	24-3-22
లోగా చెల్లించవలసి వుండును.	
మద్రాసు కార్మికశ్రేణి	80 రతులు
డిపార్టుమెంటు	17-2-22

ముఖ్య గవనింపు. యోగ్యతాపత్రములు 2042 (6) బెనారస్ విశ్వవిద్యాలయము ద్వారా మెడికల్ సైన్సువారి ట్రాన్స్ గురికలన సేవించుటవలన రాజకీయ అనునాన్నే హితుకు నష్టంపకత్వము లేక సుఖముగా నున్నాడు. అతడు 6 నెలలనుండి బాధపడుచుండెను. ఇప్పుడు అతను చాలా సుఖముగా నున్నాడని చెప్పబడు మిక్కిలి సంతోషించుచున్నాను. జే.బి.హార్ 23-2-19

కుసుమ వ్యాధులకు మా ప్రదరాంతకము సిద్ధాపథము గుణము లేదని బుబుళుచేసినవారికి రు 116 లు బహుమానము. కెల సీసా 1-కి రు 8-0-0 లు. తహల భిక్షులు ప్రత్యేకము. ఆర్యాయశ్రేణి దావధ నిలయము, కాకినాడ. Sole-Proprietor Arsha Ayurvedic Pharmaceutical Stores, COCANAD

నూతన గ్రంథములు గాంధీ మహాత్ముని ‘నాచెజసాల అనుభవము’ కెల ప్రతి 1-కి 0-12-0 చిత్తరంజనదాసు సంపూర్ణశివవిజయ, ఉపదేశములు కెల 0-8-0

సింహపురి స్వరాజ్యకోకిలము మనోహరమైన కీర్తనలు [3051] కెల 0-4-0 యం. ఆర్. కృష్ణారావు అందు కంపెనీ, నెల్లూరు.

విద్యార్థి విద్యార్థి వరును హిందూదేశమునందు శ్రేష్ఠమైనట్టియు, మిక్కిలి పెద్ద వైనట్టియు బాట్రాసుల కర్మాగారము. య. 2-8-0 లు ధర గల :మూసా పుస్తకమునకు, నియంత్రణకు ఈ దిగువ విధనామాను వ్రాసుకొనవలెను. [3326] Ashude & Co Ltd 3, Old Court House Centre, Calcutta

నీ కంటియందు ఏలాటిబాద యెరును కలది? అట్లుండి అన్ని నిధులు శ్రేష్ఠవ్యాసలకు నిష్ఠాయ మై నట్టియు, సమృద్ధిమైనట్టియు, మిక్కిలి పొగడవలసినట్టియు బొంబాయియొక్క గుణములను తెలుపుచున్న పుస్తకమునకు ఏల వ్రాయవలెను? [3397] L. H. Sciler Dept., : Santa Fengal.

అద్భుత భవిష్యత్ ఫలదర్శిని ఇది మంచి ఆకర్షణకరమైన పుస్తకము. ఈ పుస్తకము ప్రతియరువాకును ప్రతీదినమును మిక్కిలి యుపయోగకరము. ఇది చూచుకొనుటకు వాడకము, పట్టకము, నక్షత్రము, ముదలకునని అనవలసినది. మలగ్గ మైన కేలకులో వ్రాయవలెను. గొప్ప సర్టిఫికేటులను పొందవచ్చు. కెల 1 రూ ప్రస్తుతిం ఏలూరు శ్రీ జడ్డిగాను అనినారాయణ రావు వంటులు. బి. ఏ. బి. ఎస్. గారిట్లు వ్రాసి “రూప దానిని తెలిసికొని గోరువానికి యీ భవిష్యత్ ఫలదర్శిని సంతోషము కలిగించునని నావిశ్వాసును.” పుస్తకములు కలయికవారు యీ దిగువ చిరునామాకు వ్రాయవలయును. కాళా కర్మశివవిద్యాలయము పోడవరం, విశాఖపట్నం, జిల్లా [2868]

వనోపధిసరస్వరిల్లా శక్తిసాగరిన సక్రమముయొక్క సమృద్ధితను, పోగొట్టుట యందు పేరన్నిక గాంచినది. ధన 1-10-0 ఇండియా నిల్వశాఖను ఎంపికచేసిన సత్య లాభులు పులియగా పంపబడును. (2973) విలాసము పి. డి. సావంత్ నెం 144 ఫనసవాడి, బొంబాయి

శ్రీ యదు.

1. వాణిజ్య రోడ్, హౌంట్ల రోడ్ - ముఖ రోడ్లు.